

Tõsine asi

Uputa Sonim
või veeklaasi

Karu ei maga

Sven Začek ja
uus Nikon D3x

Odav!!!

Imeväike Asus
lauaarvutina

Teine katse

Uus on
parem
Creative'i
kõlarid
saavad
kiita

[digi]

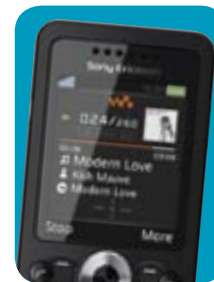
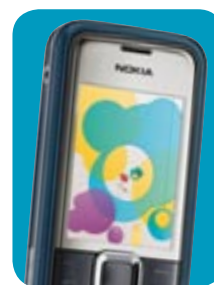
**Kitarr vs
kitarr:**

[digi] pani vastamisi
uue Guitar Hero ja
Rock Bandi 2!

SUURES TESTIS

8

UUT TELEFONI!

Nr 46, veebruar 2009
Hind 39.90 kr

Liikuv reklaam:
Testis üliedev
Armani-telefon

**Õpi jälgima
oma blogi
statistikat!**

SINU UUED TASUTA DVD-D ON KOHAL

Tarkade Klubi kingib ka 2009. aastal kõigile tellijatele koos ajakirja tellimusega kuus DVD-d kvaliteetsete filmidega:

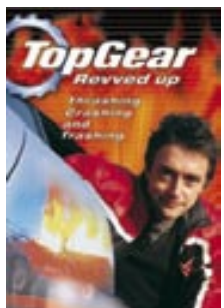
Jaauanuaris 2009

Märtsis 2009

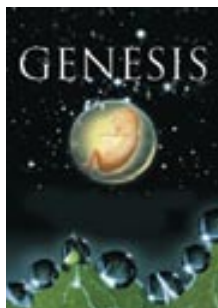
Mais 2009

Juulis 2009

Septembris 2009

Novembris 2009

594 krooni maksva filmikomplekti saamiseks pead olema Tarkade Klubi tellija. Tarkade Klubi tellimus maksab 399 krooni aastas või otsekorraldusega 39 krooni kuus.

TARKADE
KLUBI

Tarkade Klubi tellimiseks:

- mine kodulehele www.telli.ee
- kirjuta e-posti aadressil levi@presshouse.ee
- helista 660 9797

41 >

Telefon 3000 krooniga

[digi] testib 8 telefon ning selgitab välja, milline tuleks osta, kui sul on selleks 3000 krooni

VÄRSKE KRAAM

- 7 > Uudised**
Vähem voolu, rohkem jõudlust
- 10 > Windows 7**
Esimesed avastused
- 14 > Top**
10 müüti Linuxi kohta
- 18 > Tulevik**
Pähklikütusega reisilennuki esimene lend
- 20 > Naistekas**
Motorola tõeliselt kaunis telefon
- 22 > Arvamus**
Info kuulugu rahvale!
- 24 > Ardo Ran Varres**
Filharmoonik Windowsiga

JÄRELE PROOVITUD

- 26 > Nikon D3x**
Järgmine x-iga Nikon
- 29 > Fujitsu Siemens Scenicview P24W-5 ECO**
Chuck Norris valvab
- 30 > Sonim XP3 Enduro**
Telefoniga koos mudarallile
- 31 > Samsung X360**
Samsung tabas kümnesse
- 32 > Samsung Emporio Armani M7500**
Sellega saab naisi!
- 33 > Asus EeeBox, mudel B202**
Kuju pole ju rohkemat vajagi
- 34 > Unity 2VIEW**
Mängija Lätist
- 35 > Creative GigaWorks T40 II**
Sama raha eest paremini
- 36 > VIPRE Antivirus + Antispyware**
Uus turvamees tööl
- 37 > Trekstor Wireless SoundBox StarterSet**
Tee ise kõlaridžungel!
- 38 > Prestigio Data Safe III (250 GB)**
Seda ärimehed ostaksid
- 38 > Toshiba HDDR250E03E (250 GB)**
Vallatud retroriibud

29 >

Kuvar, mis ei tarbi energiat?

34 >

Läti värk

62 > Eepiline bändilahing

Guitar Hero: World Tour vs Rock Band 2

TESTID

- 41 > Suur test**
Kaheksa telefoni keskklassi ukse taga
- 48 > Väike test**
Brauser, inimese sõber

KUIDAS

- 54 > ... blogi statistikat teha?**
Tunnista, edevus ei anna sulle asu
- 56 > ... keskkonnasõbralikult pildistada?**
Sinu panus maailmalõpu vältimiseks
- 58 > ... fotol liikumise efekti tekitada?**
Kui sinu piltidel seisavad ralliautod kiirusel 200 km/h
- 60 > ... mälestusi plaadile saada?**
Viska VHS-kassetid minema

PLAY

- 62 > Guitar Hero: World Tour (Xbox 360)
Rock Band 2 (Xbox 360)**
Eepiline bändilahing
- 67 > A Vampyre Story (PC)**
Taasavastatud klassika

- 68 > Prince of Persia (Xbox 360)**
Printsi kolmas tulek

- 70 > Dead Space (PC)**
Halloo, kosmos!
- 71 > Rise of the Argonauts (PC)**
See ei ole Sparta!

- 72 > F.E.A.R. Perseus Mandate**
Psühholoogiline õudukas

- 72 > Painkiller Overdose**
Põrgulik õudukas

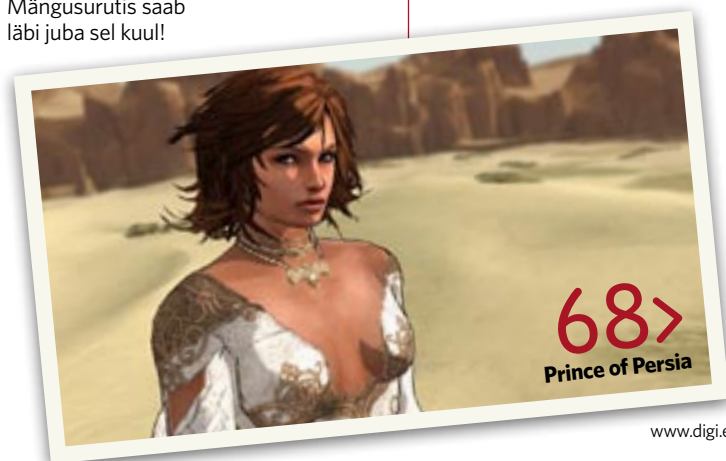
- 73 > Spider-Man: Web of Shadows - Amazing Allies Edition (PSP)**
Ämblikmees võrgu kammitsuses

- 73 > LEGO Batman: The Video Game (PSP)**
Vana kooli dünaamiline duo

- 75 > Tulekul**
Mängusurutis saab läbi juba sel kuul!

TAGUMINE OTS

- 76 > Ostujuht**
Võta poodi minnes kaasa
- 78 > Saabunud post**
Seekord rekordpalju auhindu
- 80 > Digidoktor**
Meie ikka aitame
- 81 > Kuulame ja vaatame**
Meie maitse järgi
- 98 > Inimkatse**
Seekord arvutist lähemalt

Hea ja halb uudis

• Nagu tihti lugudes juhtub, on mul teile rääkida üks hea ja üks halb uudis.

Halb uudis on see, et vastupidiselt meie enda lootustele ja isegi lubadustele ei ole ka selle [digi] vahel fotokooli ning põhjus on ikka see, millest praegu igast lehest lugeda saab: kõikjal möllab majanduskriis ning tuleb teha kärpeid. Foto- ja muud koolituslisad ilmuvad kindlasti [digi] vahel edasi, aga majandusolud on praegu kitsad ja kindlat kuud ma välja lubada ei julge. Ma tean, et see meeldis lugejatele ja meile meeldis teda teha, nii et esimesel võimalusel toome fotokooli tagasi.

Samas ei ole me [digi] sisus järeleandmisi teinud. Ajakiri on küll veidi õhem, kui ta seda viimastel kuudel on olnud, aga enamjaolt reklaami arvelt, nii et artiklite osas pole peaaegu mitte mingit kadu toimunud ja me ei plaani seda ka teha.

Hea uudis on aga see, et me katvame trende eirata ning tulla järgmises või hiljemalt ülejärmises numbris välja uue püsirubriigiga, mida paljud lugejad on meilt palunud ning mis lisab ajakirjale kaalu, soliidsust, väärikust ja tõsiseltvõetavust. Toredad sõnad kõik ja tore rubriik tuleb ka, aga mis täpsemalt, selgub hiljem.

HENRIK ROONEMAA, PEATOIMETAJA

Me katvame hiljemalt ülejärmises numbris tulla välja uue püsirubriigiga

[MÄNGUMÄNG]

Eelmise kuu küsimus oli väga lihtne ja ka vastuseid tuli palju, nendest oli populaarseim «Resident Evil» sari.

Arvutimängu «Left 4 Dead» võitis:

• Marko Teinburk

Mängude plakatid:

- Jarmo Nagel
- Charles Veersalu
- Janek Pärn
- Märt Maarand
- Erki Mooser
- Taavi Kõrvits
- Jaan Parker
- Sander Soop

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

[digi]

- Aadress: Liimi 1, 10621 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja

Henrik Roonemaa

henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetajad

Sven Vahar

sven.vahar@presshouse.ee

Martin Mets

martin.mets@presshouse.ee

Kujundaja

Holger Vaga

holger@presshouse.ee

Keeletoimetaja

Piret Reidla

piret.reidla@presshouse.ee

Tellimine

• telefonil 660 9797

• e-posti aadressil

levi@presshouse.ee

• veebis aadressil

<http://www.telli.ee>

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

Reklaam

Raimo Kõrts

tel 661 6186

raimo.korts@presshouse.ee

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja **Presshouse OÜ**

Trükk **Unipress**

© **Presshouse OÜ**

Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

www.digi.ee

[digi] Kitarr vs kitarr:

SUURES TESTIS

8

UUT TELEFONI!

ROCCAT KONE

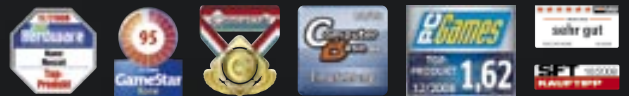
MAKSIMAALSELT KOHANDATAV
MÄNGURIHIIR

ÕPI REEGLEID KEHTESTAMA

- 3200DPI PRO-AIM MÄNGUSENSOR NING TCU
- INTEGREERITUD TURBOCORE ÜKSUS (72MHZ)
- SISEMÄLU (128KB)
- KOHANDATAV VALGUSTUS
- 4 PAIGALDATAVAT RASKUST
- SALVESTAB MÄLLU 5 PROFILI
- TOETAB ÜLIPIKKI MAKROSID
- 10 HIIRENUPPU/ 4-SUUNALINE RULL

TÄPSUS EI OLENE TALENDIST

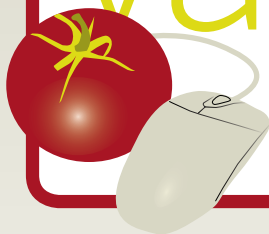
MAALETOOJA NORDIC DIGITAL AS - WWW.PHOTOPOINT.EE

WWW.ROCCAT.ORG

värsk kraam

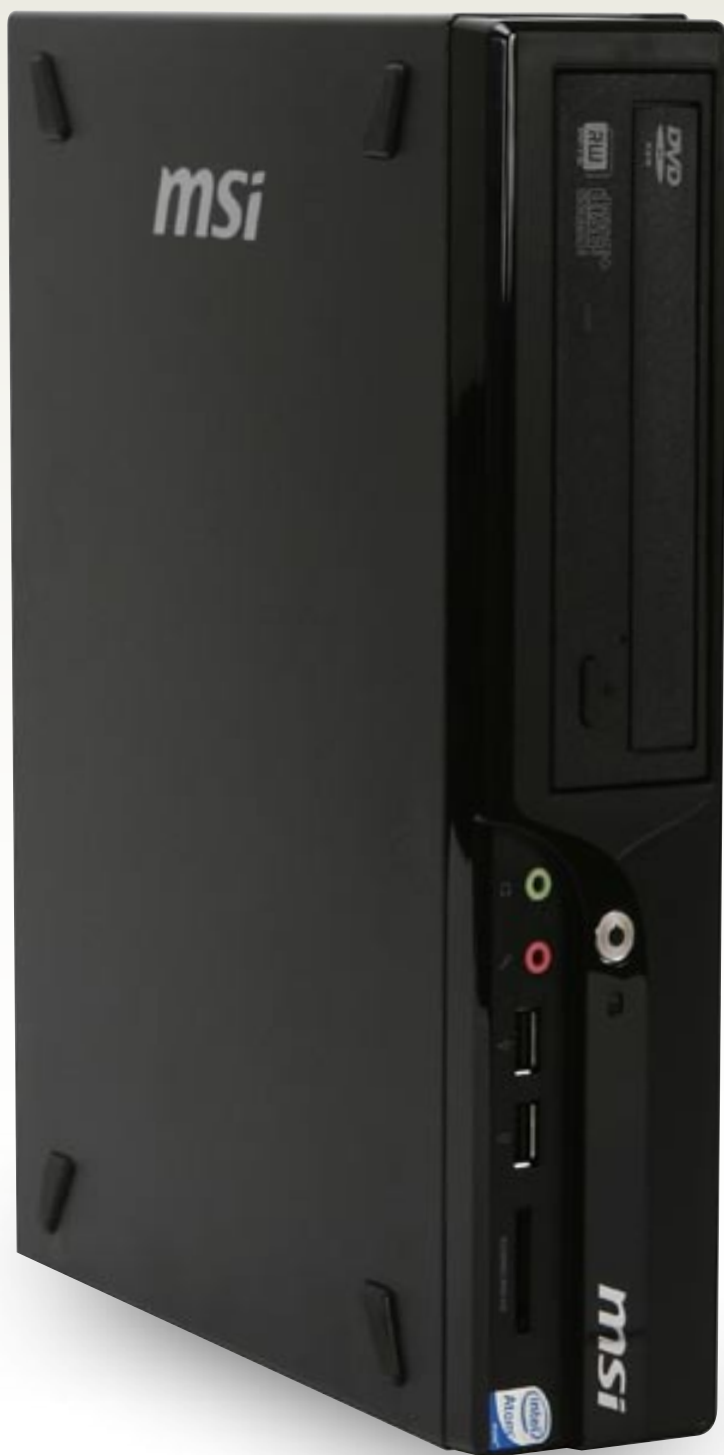
> Creative tegi maailma muutva superkiibi **LK 8** > Esimene tutvus sõbraliku Windows 7-ga **LK 10** > Kas elu on kõigest üks silmapete? **LK 18** > Mees, kes petab ära isegi elukutselise tuubamängija **LK 24**

Vähem voolu, rohkem jõudlust

Jaanuaris kuulutas MSI välja maailma esimese kahetuumalise Atom protsessoriga arvuti. Selleks on MSI Wind NetTop D130. See tähendab vähese voolutarbe juures tublisti paremat võimsust.

• Inteli protsessorid Atom on laialdaselt kasutusel miniarvutites, enamik neist väikestest sülearvutest, mida poest umbes 5000–6000 krooni eest osta saab, kasutab just Atomeid. Need on väga väikese voolutarbega ega vaja ka eriti head jahutust. Puuduseks on aga see, et nende protsessorite võimsus on väiksem kui see, millega on harjunud võimsate lauaarvutite kasutajad. Käesolevast ajakirjast leiate te ülevaate Asuse raamatusuursest lauaarvutist EeeBox, mis töötab samuti Atomiga ning mis jääb küll jänni kõrgekvaliteedilise video esitamisega, kuid sobib muuks ideaalselt.

MSI Wind NetTop D130 on maailma esimene väikearvuti, mis on varustatud kahetuumalise protsessoriga Atom 330. See aga tähendab esiteks seda, et protsessor ja kiibistik on passiivjahutusega ja et vaid 35 W voolutarbe juures peaks sel arvutil olema jõudu ka HD-video mahamängimiseks, mida ei saa sugugi öelda praeguste ühetuumaliste Atomi protsessoritega arvutite kohta. Kui see tõesti nii on, siis on see järjekordne hoop suurtele lauaarvutitele, mis muutuvad iga kuuga järjest mõttetumateks.

Minikuvarid miniarvutitele

- Väikesed USBst voolu saavad LCD-kuvarid on üks viimase aja kiiremini kasvavaid trende. Ka Buffalo tahab sellest osa saada ja on teinud seitsmetollise ekraani FTD-W71 USB, mille resolutsioon on 800 x 480 pikslit ja kontrastsus 500 : 1.

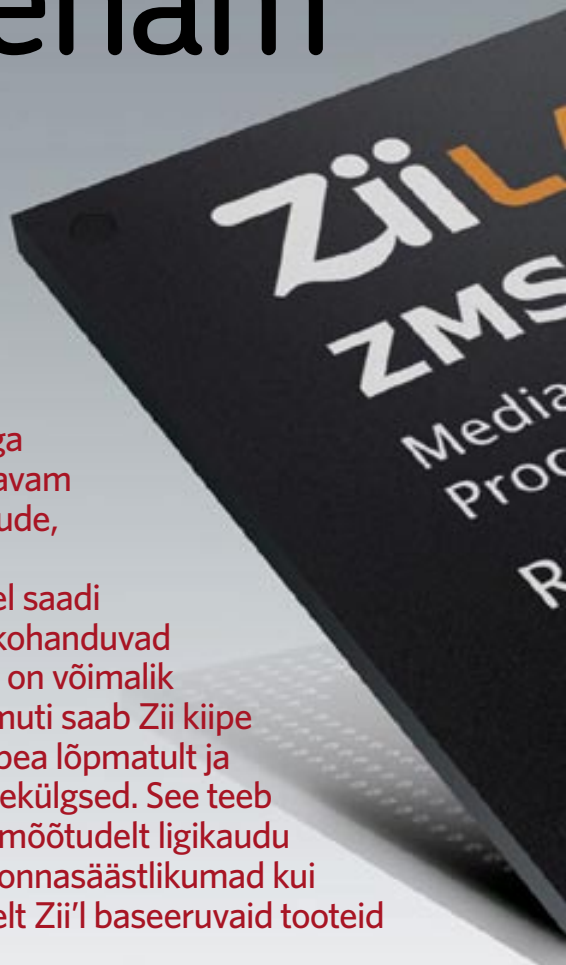
Milleks selline asi üldse hea on? Näiteks võib sinna lükata MSNi ja suhtlemiseks kasutada väikest ekraani, mida saab ka horisontaalseks pöörata. Esialgu saavad teise ekraani lisada enda sülearvutile veel teadmata hinna eest ainult jaapanlased.

Superarvutid ei võta enam ruumi

Creative on valmistanud süsteemikiibi Zii ZMS-05, mille skaleerimisvõimalused lubavad mitmest Zii'ist kokku ehitada võimsa, kuni teraflopise jõudlusega superarvuti, mis on 100 korda odavam tänastest superarvutitest ja viib uude, väikeste superarvutite ajastusse.

Süsteemikiibi arhitektuuri loomisel saadi inspiratsiooni tüvirakkudest, mis kohanduvad organismi vajadustele ja mille abil on võimalik kasvatada erinevaid elundeid. Samuti saab Zii kiipe ühte arvutisüsteemi integreerida pea lõpmatult ja nende funktsioonid on väga mitmekülgsed. See teeb võimalikuks superarvutid, mis on mõõtudelt ligikaudu sada korda väiksemad ning keskkonnasäästlikumad kui tänased superarvutid. Millal täpselt Zii'l baseeruvaid tooteid näha saame, pole veel teada.

Kiirenda ühe nupuvajutusega

- MSI on otsustanud teha jõulise sammu mängurite südamete vallutamise suunas. Tuliuue odavama otsa mängurisülearvuti GT627 seest leiab NVIDIA tippkaardi GeForce 9800M GS, 4 GB DDR3 mälu, 320 GB Sata kõvaketta ja Intel Core 2 Duo 2,26 GHz protsessori, mida saab ühe nupuvajutusega kuni 15% ülekii- rendada.

15,4tolline ekraan pakub 1680 x 1050-pikslit resolutsiooni ja soovi korral võib masinasse lasta paigaldada ka Blu-ray-lugeja. Kõigest 2,6 kg kaaluva mängumasina hind algab 14 000 kroonist sõltuvalt täpsest konfiguratsioonist.

Unustage koledad tähemärgid

- Milleks peaks klaviatuuri nuppudele midagi peale kirjutatud olema? Fakt on see, et kui me ei vaata, mida trükime, siis teeme seda kiiremini, hoolimata ehk raskest algusest.

Sellest on aru saanud disainer Steve Lee, kelle valmistatud klaviatuurikontsept ei sisalda mitte midagi muud kui lumipuhast valget värvi.

Ja välja näeb see niivõrd stiilne, et lausa nõuab end lauale. Ise nimetab Steve Lee seda kõige tagasihoidlikumaks klaviatuuriks, mis kunagi loodud. Ole nüüd!

Seda iPod kardab

- Samsung tutvustas oma stilseima MP3-mängija YP-P2 järglast, mis jätkab eelkäija valitud suunda. Samsung P3 on samuti kolmetollise puuetundliku ekraani, FM-raadio ja Bluetoothiga.

Täiendusena on uuel 99 mm paksusega kõiki levinud heli- ja videovorminguid tundval MP3-mängijal paljukiidetud helitehnoloogia DNSe 3.0, diktofon ja täiustatud ekraan.

Turule jõuab Samsung P3 mustas ja hõbedases värvivariatsioonides selle aasta esimesel poolel, mälumahtudega 4, 8, 16 ja 32 GB. Täpne hind on veel selgumata, kuid arvestades P2 hindu võib alumiseks piiriks olla 2000 krooni.

Värviline supersuum

- Panasonic näitas oma uut neljas erinevas värvitoonis saabuvat kaamerat Lumix ZS3, millel on 12kordne optiline suum.

Eelmiste kaamerate 10kordse suumi võib unustada. See pole veel kõik, vaid ZS3 suudab filmida kõrgresolutsioonilist videot vormingus AVCHD Lite (1280 x 720 pikslit, 60 kaadrit sekundis) ja seda hiljem läbi HDMI-liidese HD-telerist ka näidata.

Seda kõike toetavad kolmetolline LCD-ekraan, 12,7 megapiksli ja nootuvastus, mis jätab meelde sagedamini kaamera ette jäävad näod. Hind ja saadavus on veel saladus.

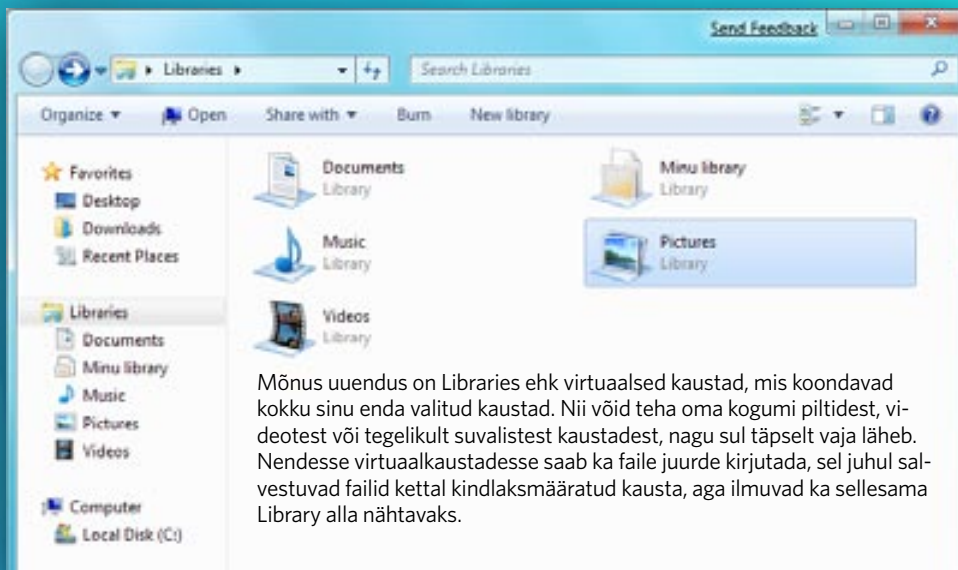

Windows 7: esimesed

Elagu Windows 7, hüüame pärast Beta 1 lühiajalist kasutamist. Kui lõppversioon saab olema sama kiire ja mõnus kui esimene testversioon, on Microsoft kindel võidumees.

• Windows 7 tegijad seadsid üheks kõige tähtsamaks eesmärgiks just kiiruse ning tõmbasid selle nimel julmalt maha kõikvõimalikke lisaprogramme ja -protsesse, mis nii Windows XP-d kui Vistat koormasid. Paraku jõudsimme ajakirja trükkimineku hetkeks Windows 7 kasutada nii lühidalt, et stopperiga mõõdetavad testid jäävad järgmisesse numbrisse, aga vähemalt sisetunne ütleb, et Windows 7 käivitub ja töötab oluliselt kiiremini kui XP või Vista. Nullist käivitumine on läinud nii kii-

reks, et enam ei jõuagi hommikul tööle tulles kohviautomaadi juurest läbi käia – Windows 7 buudib väga krapsakalt. Kuna aega oli napilt, siis seekordses [digis] keskendume peamiselt silmaga nähtavatele uuendustele ning valmistame järgmiseks kuuks ette pikema artikli. Paljud esmapilgul ainult silmarõõmu pakkuvad uuendused on tegelikult sisulised ja üritavad arvutikasutaja elu mõnusamaks teha. Pange tähele, uus töölaud on «mõnusalt kalane», nagu keegi juba nalja jõudis visata.

↓ Suurima muutuse on läbi teinud tegumiriba, mis nüüd on midagi Apple OS X Docki ja vana Windowsi tegumiriba vahepealset. Ikoonid on suuremad ning tegumiribal saavad nüüd koha

sisse võtta nii avatud programmid kui sinu loodud otseteed. Nagu Macis – dokis on nii programmi käivitamise ikoon kui märgest, et vastav programm on käivitatud. Tegumiribale saab nüüd

kinnitada nii programmide ikoone kui kas või dokumente.

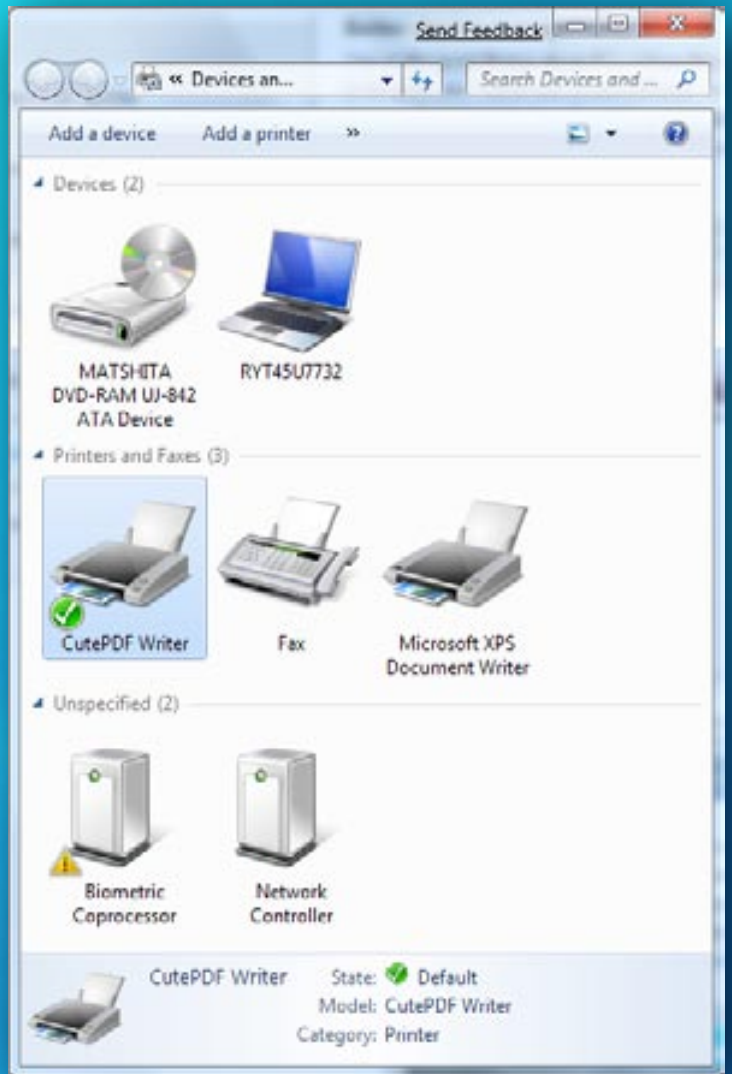
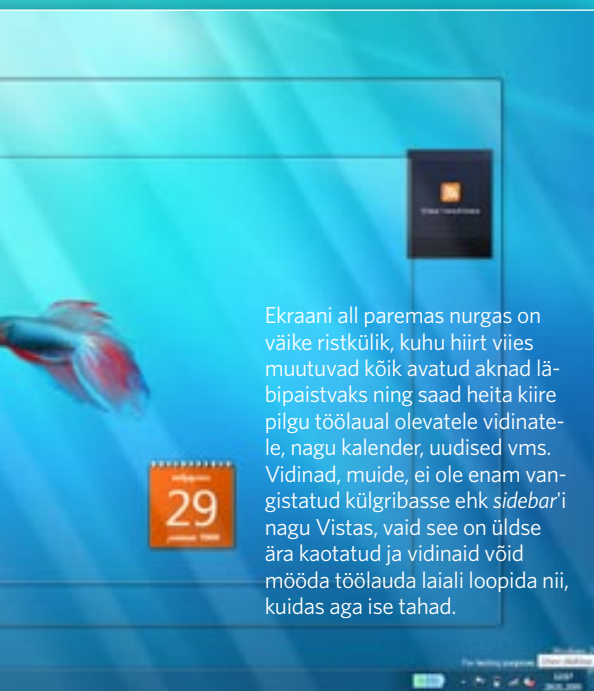
Teiseks, enam ei laiuata avatud programmid tegumiribal ristkülikukujuliselt, vaid peituvadki nendesama ruudukujuliste ikoonide taha. Kui näiteks Internet Explorerist on avatud mitu akent, liiguta hiir tegumiribal sinise E peale ja avaneb minivaade, kust saad valida selle akna, mida sa tahtsid suuremaks klõpsata.

Kellele uus kord ei meeldi, saab muidugi vana tegumiriba ka tagasi. Kui tegumiriba ülekoormatus programmidega sulle seni muret pole valmistanud, siis pole sul uut lahendust ka vaja. Ilmselt oli paljude kasutajate probleemiks see, et neil oli korraga palju programme lahti ja tegumiriba ülekoormatud.

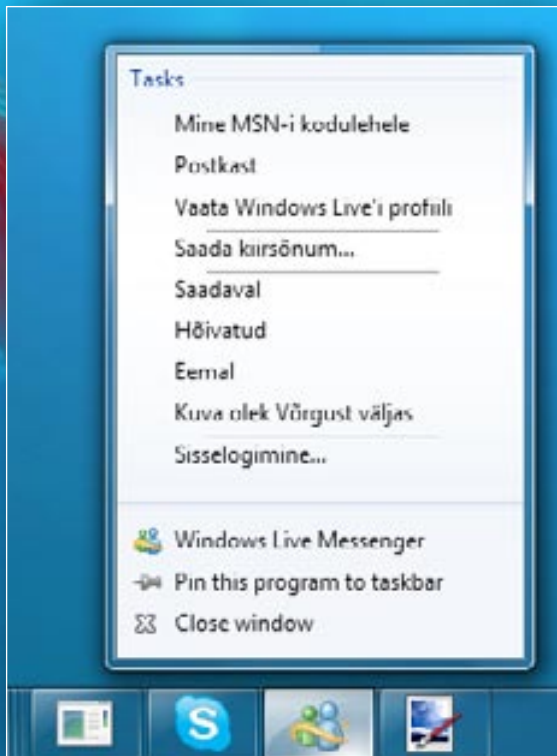

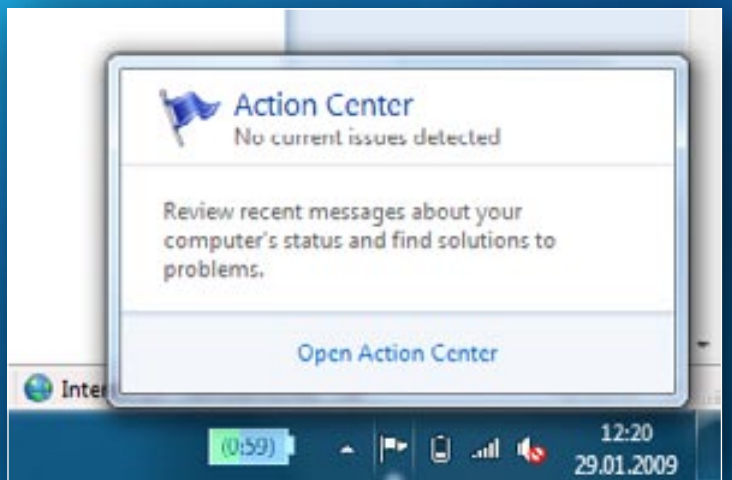
avastused

↑ Start-menüüs (mis üldiselt on üsna sarnane Vista omaga) on nüüd valik «Devices and Printers», millele klõpsates saad ülevaate arvutiga ühendatud seadmete kohta.

↑ Paremklõps tegumiribal oleva ikooni peal avab nüüd uusi võimalusi. Live Messengeri puhul näiteks saad muuta oma staatust, IE puhul vaadata viimati külastatud lehekülgede loetelu, Wordi puhul avaneb viimati kasutatud dokumentide nimekiri jne.

↑ Üks mõnusamaid uuendusi on see, et System Trayst väljahüppavad tüütud kollased mullikesed on peaaegu kadunud ning asendunud Action Centeriga, kuhu kõik olulised süsteemiteated kokku kogunevad ja endast siis diskreetselt märku annavad.

Aina õhemaks!

Lenovo IdeaCentre 600 on maailma kõige õhem kõik-ühes lauarvuti. iMac'ist inspiratsiooni saanud 21,5tollise ekraaniga (resolutsioon 1920 x 1080 pikslit) arvuti sisemus ei ärata siiski ülemäära aukartust. Õhukeses sisemuses on Intel G45M kiibistikul vastavalt versioonile Intel Pentium Dual Core või Core 2 Duo mobiilsed protsessorid, 1–4 GB mälu ja kuni 1 TB suurune kõvaketas. Suurimaks tõmbenumbriks on pult, mida saab kasutada nii VoIP-telefonina kui arvutipuldina ning tänu sisseehitatud liikumisandurile ka õhus töötava hiirena.

Terve maailm mälukaardil

● Mälukaardid arenevad peadpööritava kiirusega. Uus mälukaardiformaat SDXC (eXtended Capacity) toetab teoreetiliselt kuni 2 TB andmeid lugemis- ja kirjutamiskiirusega 104 MB sekundis.

Jah, ühele mälukaardile oleks võimalik mahutada 100 HD-filmi. SDXC-mälukaarte ei saa reaalsuses näha ega katsuda varem kui aastal 2010 ja ka siis pole teada, kui suure mälumahuga mälukaardid tegelikult valmivad, kuid selge on see, et see tehnoloogia viib mälukaardid korraga mitu sammu edasi.

Jälle uus rekord

● Western Digital on jõudnud uuele tasemele, nende uued kõvakettad Caviar Green mahutavad 1 TB ja 1,5 TB kõrval ka 2 TB jagu andmeid, millest viimane on suurim, mida tavainimestel on võimalik poest osta.

Keskonnasõbralikel, vaiksetel ja vähese voolutarbimisega 3,5tollistel kõvaketastel on 32 MB vahemälu ja töökiiruseks 7200 pööret minutis. Kaheterase SATA-kõvaketta saab endale soetada õige pea umbes 3350 krooni eest.

Kõrgresolutsioon taskus

● HD-minikaamerad on kohal! Kerge ja pisike kaamera Vado HD on Creative'i esimene USB- ja HDMI-liidesega taskukaamera, mis esitab videot kuni 1080i resolutsiooniga.

Creative Vado HD on saadaval 8 GB mälumahuga ning salvestab kuni 2 tundi 720p resolutsiooniga videoklippe. Võrreldes eelmise mudeliga on märgatavalt parendatud kaamera optilisi omadusi.

Ootamatuid hetki saab salvestada, neid monteerida ja kaasasoleva HDMI-kaabli abil vaadata.

Marek Strandbergi telefon

● Motorola tutvustas oma rohelistest rohelistest telefonidest, mille muud parameetrid jäävad keskkonnasõbralike varju. Motorola W233 korpus on valmistatud plastist, mis on omakorda tehtud tühjast veepudelitest.

Telefoni plastosad on mõistagi taaskasutatavad. Samuti on telefon pakitud karpi, mis on tehtud täielikult vanapaberist ja mille peal on kasutatud aedviljapõhist tinti. Pakis on kaasas ka margistatud ümbrik, millega saab enda vana telefoni ära saata.

Telefon iseenesest pole midagi ahhetama panevat: kahesageduslik 128 x 128-piksliline ekraan, 2 GB mälukaardi tugi, ooteaeg kuni 450 tundi ja kõneaeg kuni 9 tundi. W233 on saadaval alates kevadest.

See ei ole miniarvuti

• Minisülearvutid ei ole pruugi olla ainult odavad ega tagasihoidliku konfiguratsiooniga. Saage tuttavaks, see on Sony Vaio P, mis seda kõike elavalt tõestab. Sellel on 8tolline laiekraan, millel on LED-taustvalgustus. Jooksutab seda endiselt miniarvutitest tuttav protsessor Intel Atom, millele sekundeerib 2 GB mälu ja 128 GB SSD mälu ketas.

Lisaks on sellel kõigest 640 grammi kaaluval arvutil ka 3G-modem, SD- ja Memory Stick Duo mälu kaardi tugi, Bluetooth, WiFi, USB-pordid ja integreeritud Inteli graafika. Operatsioonisüsteemiks on, üllatus-üllatus, Windows Vista. Saadaval alates veebruarist hinnaga 14 000 krooni.

VIPRE™

ANTIVIRUS + ANTISPYWARE

Sunbelt Software

MIKS VALIDA JUST VIPRE?

Hea hind!

Tagab arvuti kiire töö

1 litsents kõigile sinu koduarvutitele

Vaheta oma vana antivirus uue kõrgelt arendatud järgmise generatsiooni VIPRE Antivirus + Antispyware. Ühine tuhandete rahulolevate klientidega ning säästa oma arvutit ja raha!

Küsi toodet

Brainella, OÜ
Joala 5-4, 20605, Narva
Telephone: +3723568333
E-mail: info@brain.ee
www.brain.ee

Invest Trading OÜ
Õuna 8, 48105, Põltsamaa
Telephone: +3725227595
E-mail: info@arvuti24.eu
www.arvuti24.eu

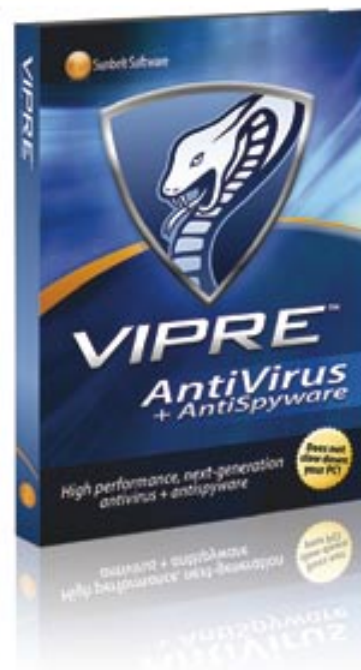
SysOp, OÜ
Kaste 5, Tallinn
Telephone: +3725027620
E-mail: simm@sysop.ee
www.sysop.ee

ATF Arvutisalong
Õismäe tee 57a, Tallinn
Telephone: +3726571567
Fax: +3726831901
E-mail: tellimus@atf.ee

Virtual office, OÜ
Merivaljate 1, Tallinn
Telephone: +3725013382
E-mail: info@virtualoffice.ee
www.virtualoffice.ee

Condor, OÜ
Kreutzwaldi 38, 65609, Võru
Telephone: +3727822789
E-mail: condoroy@condoroy.ee
www.condoroy.ee

Datagate
Vana-Louna 19, 10134, Tallinn
Telephone: +3726129400
Fax: +3726311194
E-mail: info@datagate.ee

www.sunbeltsoftware.eu

Mis jutt see on, et Linuxil mängida ei saa? «Castle Wolfenstein» jookseb nagu nalja.

10 müüti Linuxi kohta

1. Linux installimiseks on vaja patsiga poissi

Linuxit on lihtsam installida kui Windowsi. Ainus probleem on Linuxi plaadi peale saamine, kui see seal juba olemas, siis on edasine käikitegu. See, kuidas internetist tiritud plaaditõmmis plaadile saada, võib tõesti olla ainus hetk, kui peaks patsiga poisile helistama.

2. Pidevalt on asja käsuraale

Vale puha. Näiteks [digi] toimetajal Svenil on nelja kuu Linuxi kasutamise ajal olnud vaja käsuraale minna vaid paaril korral, ja neilgi kordadel vaid selleks, et ise midagi eksootilist installida. 99,9% asjadest saab ära ajada graafilise kasutajaliidesega.

3. Linux näitab dokumente valesti

Hirmujutud sellest, kuidas Open

Office (sest Linuxil jaoks MS Office'it saadaval pole) keerab kõik Wordi ja Exceli failid tuksi, on pärit mitme aasta tagant. Uuemad versioonid on sellest süüst suures osas priid.

4. Linuxis ei saa mängida

Peaaegu tõsi. Tõesti, kõikidest mängudest Linuxi versiooni ei ole ega tule ka. Samas on olemas terve hulk alternatiivseid ja vanemaid mängu, kuid jah, pühendunud mängufännile ei ole Linuxil eriti midagi pakkuda.

5. Linuxiga ei saa DVDsid vaadata

Jällegi müüt sellest ajast, kui DVDsid ainult Windowsi all nägi. Praeguseks on Linuxi all terve müri programme, mis oskavad DVDsid näidata. Kui päris aus olla, siis vahel võib probleeme tekkida, aga neid on ka Windowsi kasutajatel.

6. Lisaseadmed ei tööta

Otse vastupidi, lisaseadmed töötavad Linuxil sageli paremini kui Windowsi all. Kogu vähegi levinud riistvara on toetatud, probleeme on peamiselt ainult uuemate asjadega. Vanemat ja eksootilisemat seadet on Linuxil all aga suisa lihtsam tööle saada.

7. Peab oskama programmeerida

Rumal jutt, programmeerimine ja Linuxi kasutamine ei ole omavahel kuidagi seotud. See, kui itimehed räägivad, kui hea on Linuxi all programme kirjutada, tähendab ainult seda, et Linuxis on selleks väga head vahendid ja võimalused, mitte seda, et see oleks kasutamise eelduseks.

8. Linux ei tööta sülearvutitel korralikult

Ei vasta tõele. Nüüdseks on lahendatud kõik WiFi ja akuga seotud probleemid, mida võis veel aastat paar tagasi Linuxile ette heita. Sülearvutil töötab Linux väga hästi.

9. Kõik tasuta programmid on viletsad

Paljud Linuxi programmid on samaväärsed või paremad kui Windowsi analoogid ning mitmeid häid vabavara programme pole Windowsi jaoks olemaski. Kui raha taskus lausa pungitab, siis on ka Linuxi jaoks saadaval professionaalseid tasuta programme.

10. Linuxit tuleb kasutama õppida

Iga inimene, kes on vähegi kasutanud Windowsi, saab suurepäraselt hakkama ka Linuxiga. Ainsad vajaminevad oskused on oskus menüüsid lugeda ja oskus hiiriga klõpsida.

Kuulsused Twitteris

- Britney Spears oskab arvutit kasutada! Või vähemalt tema PR-meeskond. Postitavad regulaarselt.

twitter.com/britneyspears

- Näitleja ja ulmekirjanik William Shatner hoiab oma fännidega sidet ka Twitteri kaudu. Muide, Shatner on 77 aastat vana ja selline arvutiguuru. Tehke järele!

twitter.com/WilliamShatner

- «Jeeves & Woosterit» mäletate? Seda nupukat teenrit mängis tuntud inglise koomik Stephen Fry, kes on väga agar Twitteri kasutaja.

twitter.com/stephenfry

SCANPIX

- Tema kuninglik kõrgus Barack Obama on ka Twitteri kasutaja! [digi] trükkimineku ajal pärines viimane sissekanne 19. jaanuarist, aga üks lähemad nädalad näitavad, kas tal ka presidendiametis on aega Air Force One'i pardalt Twitteri-postitusi teha. Ja kus on meie presidendi Twitteri-konto?

twitter.com/BarackObama

- Kes ei taha näitlejanna Mischa Bartoni tegemistest ainult Kroonika vahendusel osa saada, võib ennast Twitteris tema fänniks lisada ja teada saada, millega ta parajasti tegeleb.

twitter.com/MischaBarton

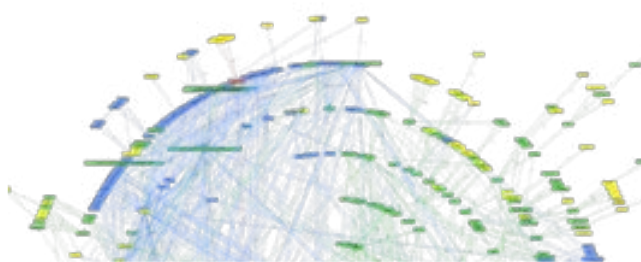
10 kõige laastavamat viirust läbi aegade

1. ILOVEYOU ehk armastuskirjaviirus. Filipiini üliõpilase loodud viirus sisenes arvutisse pahaimamatute kasutajate rumaluse tõttu, kes tahtsid lugeda endale saadetud armastuskirja. Tasuks kümnete miljardite kroonideni küündiv kahju, mis laastas ka Pentagoni.

2. CIH ehk Tšernobõli viirus. 1998. aastal samanimelise tuumajaama õnnetuse aastapäeval käivitunud pahavara suutis end hoida märkamatu Windows 95, 98 ja Me mälus ja nakatada pea iga programmi.

3. Melissa viirus. Outlooki kasutajad, teiste seas Microsoft ja Intel, saatsid selle dokumente üle kirjutava ja Simpsonite multikast fraase pilduva viiruse edasi kõigile oma kontaktidele. Kokku jõudis see igasse viiendasse arvutisse.

4. Code Red. Tarkvaraviga Microsoft IIS veebiserverites sundis neid valitsusasutuste vastu DDoS-rünnakuid ette võtma.

Selline näeb välja fragment viirusest Sobig.F.

5. Bagle. Siiani eri vormides esinev e-kirjadega levinud pahalane muudab arvutid sombideks, mida siis viiruse autorid kasutasid DDoS-rünnakuteks.

6. Blaster. Windows 2000 ja XP turvavea tõttu pöörati 2003. aastal operatsioonisüsteemid rünnakuks oma looja vastu, sisaldades muuhulgas salasõnumit: «Bill Gates, miks on see võimalik? Lõpeta raha kokkuajamine ja tee enda tarkvara korda!»

7. Sasser. 17-aastase saksa õpilase loodud Blasteriga sarnane viirus niitis 2004. aastal paari päevaga tuhandeid arvutivõrke.

8. MyDoom.

E-kirjade ja failivahetusprogrammi KaZaa kaudu levinud viirus suutis maailma internetikasutusel piirata 10%, regiooniti kuni 50%. Esimeste päevade jooksul sisaldas iga kümnes saadetud e-kiri seda viirust.

9. Sobig.F. 2003. aastal internetilüüse ja e-postiservereid rünnanud viirus suutis tekitada kahju üle saja miljoni krooni.

10. SQL Slammer. Kümne minutiga tuhandeid Microsoft SQL Serveri peal jooksnud masinaid rünnanud kurivara kahjustas ja aeglustas internetiühendusi üle maailma.

5 põhjust, miks Windows 7 võib põruda

1. Majanduskriis. Kui majanduses asjad paremaks ei lähe, ei osta keegi heast peast uut Windowsit ja väheneb ka arvutimüük, mis omakorda vähendab Windowsi müüki.

2. See on ju ikkagi Vista. Sisuliselt muutusi nagu oleks, aga Windows 7 näeb enamjaolt välja nagu Vista ja põhineb suuresti Vistal. Paljudel võib tekkida tunne, et Windows 7 on hunt lambanahas.

3. Kuhu klõpsata? Paljud pole siia maani üle saanud Office'i kasutajaliidese muudatustest. Windows 7-s on mitmed asjad (näiteks tegumiriba) täitsa uut moodi, kas kasutajad võtavad selle omaks?

4. Karpidest meil puudu ei tule. Kuulda on, et Microsoft kavatses ka Windows 7-st tuua turule palju erinevaid versioone, nagu tehti Vistast. Miks, jumal, miks?

5. Draiveripaanika. Windows 7 käib üldiselt Vista draiveritega, aga mitte saja protsendiliselt. On ju võimalik, et Vista draiverijama kordub ja foorumid internetis ujutatakse üle veateadetega.

värske kraam

Kas naerda või nutta? Rääpar Lil Wayne oli mullu netis kõige enam legaalselt muusikat müünud artist. Ta müüs aga vaid 9 miljonit pala, kui samal ajal tõmmati netist 40 miljardit piraatpala!

FOTO: SCANPIX

6,5

GHz peale kellati CESi ajal AMD Phenom II X4 protsessor

4

tuumaga protsessorite maailmarekord on see

-232

kraadini tuli protsessor vedela heeliumiga jahutada

45 474

oli 3DMark05 tulemus sellel protsessoril

6000

töökohta koondab majanduskriisi tõttu Intel üle maailma

50000

töökohta kaotab Microsoft

95

protsenti internetist laetavast muusikast on illegaalne, näitab plaaditöösturite viimane uuring

25

protsenti on digitaalse muusika müük siiski tõusnud

20

protsenti muusikamüügist käib nüüd läbi interneti

40 000 000 000

muusikafaili jagati eelmisel aastal illegaalselt

1 400 000 000

faili laeti alla legaalselt

9 100 000

korda osteti Lil Wayne'i «Lollipop», mis tegi sellest loost kõige ostetuma

25

aastaseks sai 24. jaanuaril Apple Macintosh

1984

toodi esimene Mac turule ja sellest sai aastateks Apple'i kõige popim toode

4186

USA patenti sai eelmisel aastal IBM, olles sellega suurim patendisaaja

2030

patenti teenis Microsoft

1776

patenti sai Intel

1424

jäi HP-le

15 000 000

inimest korraga *online*'is on Skype'i uus rekord

At the heart of the image

Peegelkaamera, mis filmib kõrge eraldusvõimega filme.

75th Anniversary
NIKKOR

D90

EXPEED

HDMI

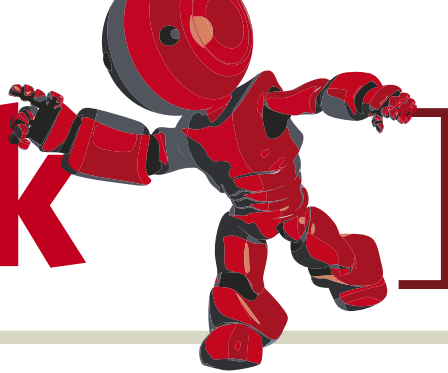

Nikon Baltic
Lõotsa 6D – PK18
11415 Tallinn, Estonia
Tel: +372 6177344

Nikon School
Vana-Lõuna 39-11
10134 Tallinn, Estonia
Tel: +372 6411502

12.3 megapikselti DX formaadis CMOS sensor. • Expeed digitaalne pilditöötlus tehnoloogia. • Näo prioriteediga automaatne teravustamine. • 3D jälitus. • Aktiivne D-Lighting. • Live view 3-tollisel ekraanil. • Täiustatud stseenirežiimid. • Innovatiivne HD videosalvestus.
D90: see pole lihtsalt kaamera. See on Nikon.

www.nikonbaltic.eu

URINGUTULEMUS

Kuupäev: detsember 2008

Autorid: New Yorgi Binghamton University teadlased

Teema: Miks me haigutame?

Uuringu käik: Haigutamise fenomenile seletuse leidmiseks otsustasid teadlased uurida haigutamise mõju lindude aju temperatuuri muutumisele. Teatavasti moodustab enamiku lindude aju proportsionaalselt väga suure osa peast, mistõttu peaks aju temperatuuri muutused mõjutama linnu organismi talitlust kõige rohkem. Ühe sellise katse käigus vaadeldi papagoide käitumist kolmes erinevas keskkonnas: aja jooksul kasvava temperatuuriga, kõrge stabiilse temperatuuriga ning keskmise elutemperatuuriga ruumis. Ilmnes, et kui kahe viimasena mainitu puhul lindude haigutuste arv oluliselt ei muutunud, siis stabiilselt tõusva temperatuuri juures haigutuste arv peaaegu kahekordistus.

Tulemused: Uuringu aruandes seletavad teadlased haigutust kui ajju verd juhtiva veresoonekonna õhuga jahutamist. Tavaliselt ei haiguta me ei saunas, kus välisõhk on kordades kuumem me keha sisetemperatuurist, ega pakaselisel tänaval, sest siis on kehatemperatuur jällegi madal ja veelgi enam jahutamine viiks külmashokini.

Pähklikütusega reisilennuk tegi esimese lennu

• Võidujooks uute taastuenergia allikate leidmises on jõudnud järjekordse teetähiseni. Kui aastapäevad tagasi sai hea biokütuse aupaistet nautida maisist ning seejärel sojast tehtud küteteaine, siis viimased uudised pajatavad piimalilleliste sugukonda kuuluvast taimest, mille eesti-keelne nimetus on oksepähkli-jatrofa, ja lubavad aimata suuremat läbimurret taastuenergia valdkonnas. Nimelt on teadlaste hinnangul pähklikütuse energiatootlikkus pindalaühiku kohta neli korda suurem kui sojal ning kümme korda suurem kui maisil.

Edulugu tundub seda säravam, et, nagu kirjutab aastalõpu rahvusvaheline meedia, Uus-Meremaa rahvuslik lennukompanii Air New Zealand katsetas 30.12.2008 oma Boeing 747-400 ühes mootoris edukalt pähklikütust 50 : 50 suhtes harilikku lennukikütusega.

Kommenteerides edukat katset, ei varjagi lennukompanii juht Ed Sims, et küsimus pole enam selles, kas uutset biokütust kasutada või mitte, vaid selles, kuidas tagada pähklikütusele tõrgeteta tarneahel. Ka see ei tohiks lähiajal enam probleemiks olla, sest näiteks India on juba pikemat aega katsetanud pähklikütust maismaatranspordis ning plaanib senisest eduloost kannustatuna katta 2012. aastaks kütusepähkli kasvandustega 12 miljonit hektarit.

Universum võib olla vaid üks suur silmapete

• Ootamatult me teele tekkinud uksepiidast muhu saanuna me tõenäoliselt ei mõtle sellele, et tegelikult pole mingit uksepiita olemas ja et üleüldse on kõik siin universumis üks suur hologramm. Aga just sellisele väitele paistavad lähedal olevat Saksamaa Max Plancki nimelise Füüsikainstituudi teadurid.

Nimelt on selle teadusastutuse uurijad mitme aasta vältel teinud katseid laserinterferomeetriga GEO600, millega üritatakse leida gravitatsiooni-

laineid meid ümbritsevas keskkonnas. Kuigi taoliste lainete olemasolu pole veel suudetud tuvastada, on keskeks küsimuseks kasvanud hoopis ülitundliku seadme teatud näitajate juures tekkiv signaalimüra, mille allikat ei osata üheselt seletada. Üha enam kinnitust leidnud hüpoteesiks on variant, et tekkiva müra näol on leitud fundamentaalne piir, kus aegruum ei käitu enam ühtse väljana, vaid muutub mürana väljenduvaks «teraliseks» keskkonnaks.

Umbes nagu ajalehpileti teatud eristuseni suurendades näeme vaid pilti moodustavaid trüki-seadme täppe, n-ö terasid.

Kui taoline hüpotees peaks kinnitust leidma, siis võib see muuta arusaama kvantgravitatsioonist ning tõstatada uusi küsimusi maailma toimimise kohta.

Ehk on tõesti kõik me ümber üks suur energiaväljade hologramm, kuid me ei suuda seda piisavalt makrotasemel tunnetada?

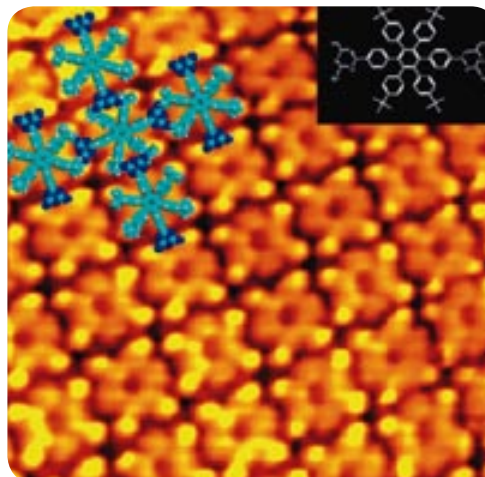

Tulevikku
vaatab
Lauri Tabur

Pikotehnoloogia kogub hoogu

● Kui 2007. aasta sügisel andis kolmik koosseisus USA energiaagentuur, FEI Company ja CEOS GmbH teada, et on lõpule viinud tööd maailma võimsaima mikroskoobi loomiseks, hakkas ka tehnoloogiamaailm rõõmsalt sumisema. Tundus ju üsna meeliülendav hakata elektroonikakomponente seniste väärismetallist niidikeste asemel molekulide või miks mitte isegi elektronide tasemel ühendustega täitma. Ei möödunud aga poolt aastatki, kui projekti Pico-Inside raames õnnestus teadlastel luua lihtne loogikaskaem kolmekümnest aatomist, mis suudab täita samu ülesandeid kui 14 transistori. Senise mikrotehnoloogia asemele loodi pikotehnoloogia, mis ka-handab tehniliste lahenduste gabariite ning võib kasvatada sadu kordi nende suutlikkust.

USA presidendi ametisse nimetamist sai vaadata kosmosest

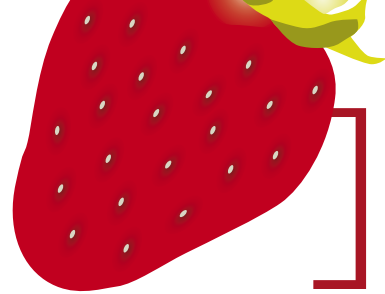
● Google'i kaardilahenduste tarbeks piltide tegemisega tuntust kogunud kõrglahutusega seiresatelliidi GeoEye-1 emafirma andis vahetult enne USA uue presidendi ametisse nimetamist teada, et kui kogu maailma meediakanalid üritavad 20. jaanuaril presidendi ametisse nimetamist jäädvustada enam-vähem Maa pinnalt, siis on nemad ette võtnud sündmustiku jäädvustamise kosmosest.

Nüüd ongi GeoEye-1 20.01.2009 hetkel, kui satelliit kihutas üle Washingtoni kiirusega 17 000 miili tunnis, teinud ümbruskonnas toimuvast 678 km kõrguselt hulga ülihea kvaliteediga pilte, millest mõned pandi umbes 2 tundi hiljem kõigile huvilistele vaatamiseks üles kodulehele <http://www.geoeye.com/>. Julgeolekukaalutlustel on avalikud pildid küll tagasihoidlik, kuid siiski positiivne märk kosmosetehnoloogia liikumisest igamehetehnoloogia suunas.

Maailma kontrastseim telepilt

● Korea elektroonikahiiglane LG andis teada, et toob tänavu müüki maailma õhima LED-LCD-televisori. LH95 pakuseks pakutakse 24,8 mm. LED-tehnoloogia kasutuselevõttuga on uue teleri kontrastsus 2 000 000 : 1. Saadud tulemuse arvestusmeetodika on tehnoloogiaringkondades tekitanud juba palju suminat, kuna pakutu edestab seniseid parimaid pea tuhandekordselt. Samas toob isegi ligikaudu sarnase kontrastsusega pilt meie kodudesse maailma sellise teravusega, millega isegi kõige teravasilmsemad meie hulgast seda näha ei suudaks.

Robotid on saabunud

• Oled vaimustunud robotitest ning ihkad endagi koju rohkemat kui Scooba ja Roomba põrandaküürimisrobotid? Kui jah, siis mine uuri Saksa firma General Robotsi (www.generalrobots.de) kodulehekülge, nemad pakuvad roboteid igaks elujuhtumiks. Nii näiteks saab sealt murtseda kõikisugu põnevaid roboteid, alates tualettpeberihoidjast ja mänguasjadest, lõpetades robotitätveeringute ja aurumootoril töötava robotiga. Hinnad on kõikuvad: laheda nohikroboti riulikau-nistuseks võib saada ka paari euro eest, kuid keerulisemate ja uhkemate robotite eest tuleb välja käia lausa viissada eurot! Sait on mõistagi kohustuslik kõigile ulmekafännidele, kes tahavad oma nohikelami-sele viimast lihvi anda.

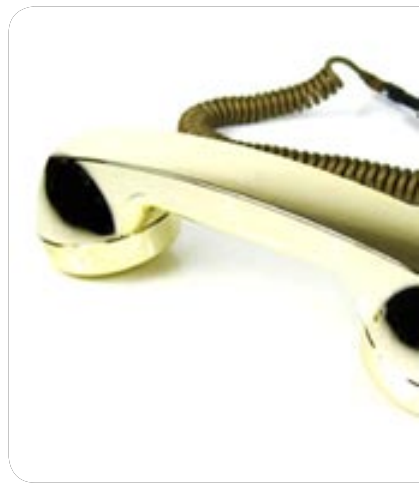

Motorola tõeliselt kaunis telefon

Motorola Aura on nii ilus, et võtab hinge kinni. Motorola disainerid on telefoni luues inspiratsiooni saanud käsitööst ja luksuskelladest ning vähemalt kodulehel väidavad nad, et telefoni unikaalne kujundus murrab barjääre ja taasloob mobiiltelefonide kujundamise ja tootmise põhimõtted. Ka ütlevad nad, et sellise unikaalse korpuse loomiseks kulub kaks nädalat, kuni seda keemiliselt töödeldakse ja poleeritakse, et saada just sellist välimust. Kuidas iganes nad ennast ka ei kiidaks, tuleb tunnistada, et telefon on tõesti väga-väga ilus ja omapärane. Suurepärase töö, Motorola! Loodame ainult, et ka tarkvara toetab seda kaunist välimust samaväärselt. Vähemalt kirjade järgi on Aura ekraan 16 miljoni värvitooniga ja eraldusvõimega 300 dpi.

Tõe hetk sinu iPhone'is

• Tahad oma sõpru ja tuttavaid natuke päriselu «Tõehetkega» hirmutada? Selleks on võimalik tellida Apple'i koduleheküljelt oma iPhone'ile vidin, mis muudab su niigi taibuka telefoni veel targemaks ning annab talle valedetektori omadused. iPolyGraph paneb ilmselt nii mõnegi inimese, kel luukered kapis, hirmust võdisema, kui sa talle teatad, et ta sinu küsimustele vastates hoopis valeb. Tegelikult pole aplikatsiooni näol muidugi tegemist päris valedetektoriga, vaid lihtsalt lõbusa meelelahutusega. Sina ise saad kontrollida olukorda ja detektori vastuseid Analyze-nuppu vajutades. Muidugi hoiatavad programmikese loojad, et tegu on naljaga ning et seda ei tohiks kurjasti ära kasutada. Nali maksab kolm dollarit.

Naistekat
toimetab
Sigrid Lamp

Kaks nohikukaelaehet

• Nohikutele suunatud arvutimaailmast inspiratsiooni saanud ehted on enamasti *cool*id, täpselt nagu need kaks. Esimene teatab suurte tähtedega FTW (kes ei tea, siis see seisab sõnade eest «for the win»), kuid lai ja lapik ripats tundub minu maitsele natuke liiga bling. Etsy poes (NBsCloset) on aga teisigi kihvte kaelaehet. Teisalt on FTW-kett jällegi multifunktsionaalne – kui sa ei tunne end mõnel päeval väga võidukana, võid selle alati teistpidi keerata... FTW-kett maksab kolm ja pool dollarit.

Yubzi retro *handset* sai kristallid külge

• Yubz on tuntud oma retrohõnguliste Bluetoothiga käekomplektide tõttu. Nende idee on iseenesest väga hea. Kas ka sinul on hakanud pea huugama pärast tunnipikkust konverentskõnemaratonit ning oled vahel taga igatsenud tavalisi lauatelefone, mida oli kerge löua alla suruda, kui mõlemat kätt vajasid, ning mis kunagi kõrva kuumama ei pannud? Selleks ongi Yubzi käekomplektid, mis sinu mobiiliga ühenduvad ning «vana-aegset» elamust pakuvad. Nüüd aga astus Yubz sammu kõrgemale ning kattis tavalise lauatelefoni toru kujuga *handset*'i 5400 Swarovski kristalliga. Selline peen vidin maksab «ainult» 1800 dollarit, samas kui neil on ka 50dollariline kuldne *handset*.

Peened vidinakotid ütlevad, mida endas peidavad

• Briti disainer Anya Hindmarch on teatud ringkondades tuntud suurepärase käekottide loojana, kuid tundub, et naise jaoks on väga oluline ka organiseeritus. Oma värskest disainitud vidinakottidele on ta peale kirjutanud, mida vutlarid endas peidavad. «My Tunes» on loomulikult ette nähtud muusikakandja jaoks, «Camera» aga loomulikult fotoka jaoks. Tellida saab kotte 76 naela eest (umbes 1700 krooni) Anya koduleheküljelt www.anyahindmarch.com. Tõeliselt peeneid kotte leiab sellelt saidilt veelgi, nii et mine uuri järele!

KUU TSITAAT

«Proovisin Windows 7-t, see on täitsa kobe!»

Kosmoseturist, Ubuntu Linux'i peaideoloog ja Ubuntu projektile alusepanija **Mark Shuttleworth** küsimuse kohta, mida ta Microsofti uuest operatsioonisüsteemist arvab.

Info kuulugu rahvale!

Ühes minu lemmiktaskuhäälingusaates «Müstiline Venemaa» pajatab David Vseviov mõnikord nõukogude aja müütilistest jõumeestest: uksehoidjatest ja varustajatest.

• Uksehoidja pigistas restorani ukse vahelt sisse looklevat saba raudse haardega ning otsustas oma suva järgi, keda Kiievi kotletti näsima lasta ning kellel veel oodata lasta. Varustaja aga juhtis banaani- ja importkauba juga, ikka iseenda parema äranägemise ja tuju järgi.

Uued ajad, uued kombes – tänases Eestis ametnikud enam kotlettide ja banaanidega ei jända. Kuid paraku peab tõdema, et infojuga-de juhtimises kehtib samasugune nõukogude ajale omane segadus, kus iga bürokraat otsustab ise, kui raskeks või kergeks ta kodaniku elu teeb, ning kõikvõimalike riigistruktuuride valmisolek avalikkusega tänapäevasel teel suhelda varieerub äärmusest äärmusesse.

Näiteks Andmekaitse Inspeksioonis tunduvad tegutsevat tõeliselt pahurad uksehoidjad, kes loövad uudishimuliku nina plaksti ukse vahele: «A mis nad siis tulevad siia uurima ja meid segama?» Aadressil www.aki.ee/robots.txt leitavas failis keelatakse otsingumootoritel seda saiti indekseerida, nii et kui nende veebis ka mingit väärt infot peaks olema, siis vaevalt kellelgi seda leida õnnestub.

Mida iganes nad seal maksumaksja raha

eest ka ei sepiitseks, oma töö tulemusi nad leivaisaga jagada ei taha. Väga maotu lugu.

Rahvusringhäälingus aga on endale pesa teinud lahke ja tore kokatädi, kes virutab infonäljase kodaniku taldrikule laia valiku suurepäraseid taskuhäälingusaateid nii Raadio 2, Vikerraadio kui Klassikaraadio pajast.

Seal on selgelt aru saadud, et klient ehk maksumaksja on kuningas, ning usun, et õige pea saan P2P-võrgustikust legaalselt alla laadida «Ohtliku lennu» kõik osad. Ning muidugi tellida endale «Aktuaalse Kaamera» videopodcasti'i.

Avaliku sektori internetiinfojugasid juhitakse meil suures osas tuginedes avaliku teabe seadusele, mille järgi on Andmekaitse Inspeksiooni tegevus täiesti koššer – selles pole tõesti ette nähtud neid teenuseid, millega Rahvusringhääling on otsustanud kodanikule vastu tulla.

Kuid kas ametniku ambitsoon peaks olema seadusetähe jeeli-jeeli täitmine või siis võiks riik olla innovatiivsuse ja ajaga kaasaskäimise eeskjuju, suunanäitaja kodanikele ja ettevõtjatele?

MART PARVE

Kolumnist

little gamers

arvamus

+80°

Gmail vallasrežiimis

Populaarne veebimeiliteenus Gmail töötab nüüd ka vallasrežiimis. Nüüd saab Gmaili kontole saadetud kirju vaadata ka internetiühenduse puudumisel.

+50°

Mobiiltelefonide müük väheneb

Ülemaailmse majanduskriisi tingimustes on vähenenud mobiiltelefonide läbimüüginumbrid. Õige ka, pole igal aastal uut vaja osta, vana tehnika kärab küll.

-36°

YouTube'i videote anno-teerimine

YouTube tegi videotele nõmedate tekstimullikeste lisamise veelgi lihtsamaks. Oodata on niigi kehva kvaliteediga videote massilist ülelambustamist.

-190°

Blogide trükkimine paberile

Chicago ettevõtja katseb popimad blogipostitused paberajalehena välja anda ja sinna reklaami müüma hakata. Looduskaitstjad nutavad lahinal.

MEIE ÄMBER

Üliodav PS3

Arusaamatutel põhjustel tekkis suures testis olnud Sony PS3 juurde õigest hinnast väiksem hinnanumber. Ei, meil ei ole Sonyga eksklusiivset salakokkulepet, tegelikult nii odavalt PS3 ikkagi veel kätte ei saa.

KELLEGI TEISE ÄMBER

Valge Maja kiviajas

Uue presidendi üllatuseks valitses Valges Majas kiviaeg – arvutid olid vanad ja Windowsid paikamata. Obama meeskond alustas tööd oma arvutitega ja pidi välisilmaga suhtlemiseks tegema Gmaili kontod.

SEL KUUL

Minu kõige tähtsam programm

SVEN VAHAR

toimetaja

• Nagu sadade ja tuhandete teiste arvutiajakirjade toimetajad installisin ka mina sel kuul oma arvutisse Windows 7 beetaversiooni. Olles installi lõpetanud, hakkasin mõtlema, et nii, millist tarkvara mul oleks siia nüüd veel vaja installida, et arvutit kasutama hakata.

Pärast paariminutilist ekraani põrnitsemist taipasin korraga, et ega tingimata olegi muud tarvis. Üks ja ainus asi, mida mul on vältimatult vaja, on brauser. Office? Google Docs oskab Office'i

faile näidata ja salvestada. IfrantView? Esmased pildinäitamishendid on operatsioonisüsteemiga juba kaasas, samamoodi ka videopleier. Bittorrenti klient? Noh, selle saan ma näiteks koos Operaga kohe kaasa. MSNi klient? Seda küll pole, aga mul on brauser ja meebo.com.

Lausa hämmastav, kui palju asju saab ära aetud ainult brauseri ja interneti abiga. Ma pole sellele varem eriti mõelnud, aga jah, brauser on minu jaoks kõige olulisem rakendus mu arvutis.

KUU TSITAAT

«Suurepärase eraldiseisev äri.»

Nende sõnadega kirjeldas eBay juht John Donahue Skype'i. Paranoilisemad analüütikud on järel danud, et internetitelefoniaettevõtte võib minna müüki.

Filharmoonik Windowsiga

Pillimehed peavad varsti uue ameti otsima, sest Ardo Ran Varrese sugused mehed teevad nende töö ära kordades tõhusamalt. Draamateatri muusikajuhi ametit pidav Varres on õppinud näitleja, kes suudab arvutiga üle mängida sümfooniaorkestri.

Siiani oled sa pea igas intervjuus tõdenud, et muusika on su hobi. Siin Draamateatri heli-stuudios istudes tundub asi hobist tõsisem olevat.

Põhimõtteliselt ongi selline trikk juhtunud, et kunagi oli näitlemine mu töö ja muusika hobi, nüüd on need kohad vahetanud. Muusikast on saanud tõesti töö, põhiline elatusallikas, näitlemisest hobi, mida vahel teen.

Ülikoolis sa ju elektroonilist muusikat ei õppinud, ega ju?

Ma olen täielik autodidakt. Õppisin küll muusikakeskkoolis klarnetit, klaverit ja muid muusikaaineid, aga kuna ma läksin teatrisse, siis ma pole rohkem muusikaharidust saanud.

Elektroonilist muusikat pole ma õppinud päevagi. Ütleme, et isegi mu pillimänguõskus pole väga hea, aga arvuti teeb selle heaks. Ma mängin näiteks aeglaselt mingi loo sisse, annan talle käsu, et mängi kaks korda kiiremini ja see on päris veenev. Näiteks selle *breath controller*'i abiga mängin metsasarve- ja klarnetisoolosid nii, et tippmuusikud vahel ei usu, et see on arvutiga tehtud.

Mis asi on *breath controller*?

See on selline MIDI kontroll, mis saab aru õhusurvest. Panen selle endale kaela ja puhun sisse. Kuna ma olen klarnetit õppinud, siis ma sellega fraseerin, annan dünaamikat. Tegelikult võin ma seda signaali muidugi muundada mis iganes MIDI signaaliks...

Sellega saab kitarril ka mängida?

Mida iganes. Muide, väga tüüpiline viga, mida tehakse, on see, et võetakse mingi keelpilli sampling, vajutatakse akord alla ja mõeldakse, et nii võiks see päris elus kõlada. Ei, viiulimängija alustab alati kuskilt ja lõpetab kuhugi, see dünaamika, kolmas mõõde on väga oluline. *Breath controller* ongi see trikk, millega ma arvutimuusikasse olen saanud n-ö hinge sisse puhuda. Ja tegelikult on mul veel näiteks MIDI-saksofon...

Mida su töö endast täpsemalt kujutab? Kõik, mis teatrisaalis kõlaritest kostab, käib sinu käe alt läbi?

Kindlasti mitte. Paljuski teevad lavastajad ise muusikalise kujunduse. Aga ma toon ühe näite. Merle Karusoo tükis «Voldemar» oli meil üks lugu vaja paari päeva jooksul sisse mängida puhkpilliorkestriga.

Ja no kust me võtame puhkpilliorkestri väga kiiresti, loomulikult me tegime seda samplinguga. Lavastaja kuulas ja ütles, et kõik on väga

[MINI-CV]

Nimi: Ardo Ran Varres

Vanus: 34

Amet: Näitleja ja helilooja, Eesti Draamateatri muusikajuht

Haridus: Tallinna Muusikakeskkool, EMTA Kõrgem Lavakunstikool

tore, aga see võiks olla aeglasem ja need mängijad võiksid olla nagu purjus.

Ma oleksin pidanud selle uuesti nooti välja kirjutama ja käskima pillimeestel mängida vildakamalt, uuesti salvestama ja võib-olla oleks lavastaja öelnud, et me ei kasuta seda üldse... Mina panin aga MIDI-faili poole aeglasemalt mängima, keerasin pillid natuke häälest ära ja oligi tulemus käes. Ja kuigi *sound* võib olla mõnes mõttes kompromiss, siis sõnum oli väga täpne. Viis või kuus aastat tagasi poleks saanud veel päris nii teha.

Ütle ausalt, kas on mõni instrument, mida sa ei saa arvutis veenvalt emuleerida?

Pigem ütleksin, et siin on nii palju ka seda, mida pole maailmas olemas. Näiteks fantastiline instrument Plectrum firmalt Vital Arts.

See on sisuliselt klaver, mida on piinatud ja sãmplitud igatpidi, miksitud klaasi ning keraamiliste objektide helidega ja tehtud temast uus instrument, mida pole reaalselt olemas. Ainus võimalus seda pilli mängida on osta see programm.

Missugusele etendusele Draamateatris võivad [digi] lugejad sinu tööd kontrollima tulla?

Näiteks lastelavastus «Võluõunad». Selle muusika on täiesti otsast otsani arvutiga tehtud. See sündis nii, et elasin mõnda aega Berliinis ja lavastaja Ain Prosa saatis mulle teksti ja muusikaks vajalikud märksõnad.

Tulin Eestisse tagasi, läksin teatrisse ja vaatasin, et vau, toimib, on võimalik muusikat teha ka pimesi, ilma ühtegi proovi nägemata.

Seal mängisin näiteks esimest korda trompetisoolot *breath controller*'iga ja olin ise täiesti põrumus – istun kuskil Berliini korteris, mul ei ole stuudiot, ma ei oska trompetit mängida, mul ei ole pillimehi, mul ei ole isegi raha selle jaoks ... ja ometi saab kõik tehtud! Täiesti kreisi.

Nii et piisab ühest mehest ja toatäiest tehnikast, et inimene, kes orkestriauku ei näe, ei saa tegelikult aru, kas mängib orkester või tuleb muusika kõlaritest.

Ütleme nii, et see on juba peaaegu võimalik. Mõned aastad tagasi ei petnud veel ära. Nüüd küsivad juba ERSO enda muusikud teinekord, et kes sul selle sisse mängis. See on juba suur samm edasi, kui profi kõrva petab ära ja ta ei saa aru, kas see on mikrofonidega lindistatud või arvutiga sisse mängitud.

[d] JOHANNES TRALLA

- ★★★★★ **Fantastiline.** Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.
- ★★★★ **Tippklass.** Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.
- ★★★ **Harju keskmine.** Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.
- ★★ **Kolmepoiss.** Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.
- ★ **Hoia eemale!** See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündida.

Järgmine x-ig

Tuliuus Nikon D3x profikaamera on eelkäijast mitte ainult peajagu, vaid vähemalt kaks korda üle. Seda ei ole teps mitte vähe.

● Mäletan, kui proovisin eelmist x-iga Nikonit – Nikon D2x-i. Too kaamera ei avaldanud mulle absoluutselt mitte mingit muljet, tundsin vaid seda suuremat rahulolu, et olen Canoni omanik. Kasutasin siis veel Canon 1Ds Mark II keret. Nikon D2x oli aeglase autofookusega, 1,5 crop'iga, pisikese sensori tõttu väga mürane ja lukuaukusarnase pildiotsijaga. Ei, aitäh!

Kõik niisugused arvustused on tavaliselt mingi kõrvalmaiguga. Seetõttu ütlen kohe, et see pole tootja tellitud ja kinnimastatud ülevaade. Nikon saatis kaamera [digile] testimiseks ja nemad helistasid mulle, kuna teadsid, et kasutan oma igapäevatoos D3 keret.

Veel üks must kaamera...

Vahetasin Canoni eelmisel suvel Nikoni vastu. Põhjus oli lihtne – Canon ei suutnud pakkuda parimat autofookust, mis mulle kui looduses tegevuse pildistajale on äärmiselt oluline. See pole reklaamjutt, vaid reaalsus.

Nikoni arenguhüpe

Kaks aastat tagasi ütlesin julgelt, et Nikoni autofookus on tapvalt aeglane, Nikoni ISO kvaliteet on hämmastavalt mürane ja Nikon ilma stabilisaatorita pikad teleobjektivid on mõttetud. Nüüd ütlen samamoodi Canoni kohta – nende Mark III kaamerate autofookus on täiesti panges.

See kõik ei tähenda, et Mark IV ei võiks olla järjekordne maailmavallutaja, kuid mul pole seda kaks aastat oodates midagi teha uduste piltidega. Mind ei huvita see, missuguse firma nimi on mu kaamerale kirjutatud, vaid see, et saaksin kõige erinevamate olukordades terava ja kvaliteetse pildi.

Praeguseks on Nikon Canonist igas mõttes mööda läinud. Nikoni autofookus on hämmastavalt kiire ja täpne ning Nikoni müravabad kõrged ISOD on loodusfotograafide suureks abiks. Bränditruudusest pole ma kunagi aru saanud. See on lollidele, kes ei suuda asja mõistusega võtta ja endale tunnistada, et nad ei kasuta hetkel parimat tehnikat või kui kasutavadki, siis ei tohiks nad minna seda teistele nina alla hõõruda, sest aasta pärast võib olukord vastupidine olla.

Pildi seisukohalt ei muuda

see midagi. Brändifännid lihtsalt tahavad omada parimat tehnikat, pilti nad eriti ei tee. Nende aeg kulub foorumites oma tehnika kiitmisele.

Nüüd, natuke üle nelja aasta hiljem, on Nikon number 2 vahetatud 3 vastu ja suuremat arenguhüpet vist polekski olnud võimalik teha. 12 megapiksliit on kahakordistatud 24 peale. 1,5 crop'iga sensor on saadetud manalateele ja D3x sees püüab valgust täiskaadersensor.

Ootasin seda kaamerat pikisilmi, sest olin kaks aastat kasutanud Canoni 1Ds

Praeguseks on Nikon Canonist igas mõttes mööda läinud

Mark II ja pool aastat Mark III, millel on vastavalt 16 ja 21 megapiksliit. D3 oma 12 megapiksliiga oli alumine piir. Veelinde pildistades läks ikka teinekord horisont viltu ja seda arvutis õigeks kruttides sai 12st kiiresti 10 või 9. Nikon D3x-iga sellist probleemi ei ole. 24 megapiksliit toob välja pisimadki detailid ja säilitab suure hulga informatsiooni ka pärast väiksemaid kärpimisi.

Kõik selle kaamera vastu huvi tundvad fotograafid on kindlasti nende kahe kuu jooksul, mil D3x saadaval on olnud, foorumitest juba väga palju lugeda jõudnud. Peamiselt on arutletud hinna, müra (võrreldes D3-ga) ja 14 bitiga pildistamise üle.

Sama raha eest rohkem

Kõigest järjekorras. Hind on tõesti üüratu, nagu sellistel kaameratel ikka. Juba Canoni 1Ds Mark I-st alates on see olnud tublisti üle saja tuhande krooni. Loodeti, et Nikon tuleb välja odavamaga – ilmselt sellest tulenes niivõrd suur pahameel. Paljud olid juba arvestanud sellega, et saavad Nikoni lipulaeva endale

● Märki «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud teisele kohale.

● Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

● «[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

a Nikon

3 X SVEN ZACEK

Värvitest. Nikon D3x + Nikkor PC-E 24 mm. F8, 30 sekundit, ISO 100.

lubada, kuid hinda kuuldes tuli see arvestus unustada ning tekkinud viha ja pettumus kusagil välja elada.

Paremat kohta kui fotofoorumid selleks vist ei ole. Neid on palju ja saab kohe mitu korda «ära panna». See on täiesti absurdne. Mis moodi puutub hind asjasse? Ma pole ühestki autofoorumist lugenud kellegi virinat, et uus Audi maksab palju rohkem kui vana. Kusjuures uute autode hind on viimase 5–6 aastaga peaaegu kaherkordistunud, parimate kaamerate oma aga püsinud pidevalt paigal, kuigi sama raha eest saab praegu kümneid kordi parema toote. Kus on probleem?

Müra, võrreldes D3-ga, ning autofookuse kiirus olid minu jaoks peamised aspektid. Autofookus on sama suurepärase nagu D3-l. Pean aga tunnistama, et nende paari päevaga, mil kaamera minu kasutuses oli, ei jõudnud ma kõrgeid ISOsid

Parimate kaamerate hinnad on püsinud samad. Milles probleem?

proovidagi.

Tegin peamiselt maastikuvõtteid ISO 100-ga ning mõned detailid teleobjektivi ja ISO 800-ga. D3-ga võrreldes ma küll mingit vahet ei täheldanud. Tihti on aga looduses või siseruumides vaja ka suuremat tundlikkust. Minu töö käibki peamiselt vahemikus 400–800. D3 viis mind uutesse kõrgustesse – kuni ISO 1600-ni.

Jäägu vahemik 800–1600 uue D3x-i tulevikutestideks. See vajab kindlasti rohkem proovimist, sest suur tundlikkus annab erinevates tingimustes väga erineva tulemuse. Kiire säriajaga (nt 1/500)

võib vabalt ka ISO 2500-ga pilti teha, kuid minu kogemuse põhjal tulevad iga tundlikkusastme tõelised omadused välja säriaegade vahemikus 1/10–1/40.

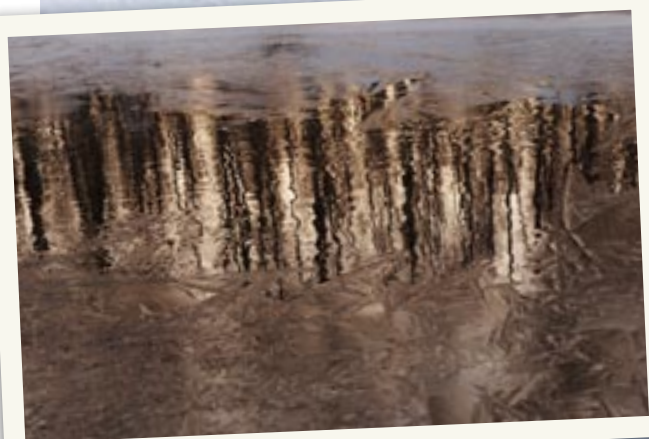
Konks on 14 biti juures, nimelt ei anna kaamera sellega pildistades sarivõttel välja mitte 5 kaadrit sekundis, vaid palju vähem, umbes 1,5 kaadrit sekundis. Maastiku- ja stuudiofotograafidel pole probleemi, kuid elusloodust pildistades on tihti tõesti vaja just nimelt viit kaadrit sekundis, sest on väga suur vahe, kas saad kahe sekundi vältel kolm pilti või hoopis kümme.

Tolm koguneb kiiresti

Hea oleks, kui saaks pildistamisrežiimi kiiresti vahetada. Näiteks kui CL-režiimi (Continuous Low kaamera vasemal valikukettal) saaks programmeerida 14bitiseks maastikutööks ja Continuous High 12biti-

Detailid-detailid. Lume tekstuur on hämmastavalt detailiderohke. Nikon D3x + Nikkor PC-E 24 mm. F16, 0,4 sekundit, ISO 100.

Veel külmumata oja õhtuvalguses. Nikon D3x + Nikkor 24-70 mm F2,8. F9, 1/125 sekundit, ISO 400.

seks linnupildistamiseks. Nii saaks kiiresti ilma menüüdes sobramata režiime vahetada. Kui keegi muidugi silmaga 12- ja 14bitisel ülesvõttel üldse vahet teeb.

Need olid foorumiteemad, millest ainult üks ühtis ka minu huvidega D3x-i suhtes. Mis mind veel huvitas? Lootsin, et D3x-ile on tolmueemalduse funktsioon sisse ehitatud, nagu see on näiteks D700-l. Nikoni D3 läheb ikka väga kiiresti mustaks, minu arust kiiremini kui Canoni 1. seeria kered. Kaks korda nädalas tuleb sellest klistiiripumbaga üle käia. Kahjuks nii aga ei läinud, D3x tuli paaripäevaselt

D3x-iga saan ma aastatega lihvitud oskusi sama edukalt edasi kasutada

testisõidult tagasi juba tolmuse sensori-ga.

Teiseks lootsin ma fookuspunktide vahliku juhtkangi vahetamist ketta vastu, et saaks kiiremini punktide vahel sõita. Ka seda ei juhtunud, D3x on täpselt identne D3-ga. Vahetatud on ainult sensor ja ilmselt ka katik ning lisatud natuke tarkust,

mis suudaks toimetada suuremate failidega aeglasemal pildistamiskiirusel, kuid sama suure andmemahuga. Veel lootsin, et Nikon pakub välja tõelise ISO 100 ja see täituski! Maastikuvõtetal ja päevasel ajal aeglase säriga pildistades on võimalikult madal ISO väga vajalik.

Säri on säri

Üht asja tahan veel öelda, mida ma ise tihti seesugustest ülevaadetest loen ja mis mind jubedalt häirib. Nimelt mainitakse alati, kuidas kaamera oskab säri mõõta, ja alati öeldakse, et uuem mudel teeb seda ikka paremini kui vanem. Tegelikult näitab see, et kirjutaja ei tea säri mõõtmisest mitte tuhkagi, sest kõik kaamerad on ikka ühtviisi lollid ehk optimeeritud sellele, et neid oleks võimalikult lihtne kasutada. Võta seebikas või sajatuhandene peegel – valge lume teevad kõik ühtmoodi halliks. Säri oskab mõõta ikka ainult inimese kaamera taga. Ühesõnaga oskab D3x mõõta säri samamoodi nagu kõik minu eelnevad kaamerad. Mis on väga hea, sest järelikult on D3x programmeeritud samamoodi käituma ja ma saan oma aastatega lihvitud mõõtmisoskusi sama edukalt edasi kasutada. Igatahes vastas D3x minu ootustele

[d] SVEN ZAČEK

Nikon D3x

HIND: 115 990 KROONI

Müügil: küsi fotopoodidest

Sensor: 24,5 megapiksliit (täiskaader)

Fookus: 51 teravustamispunkti, neist 15 ristianduriga

Tundlikkus: ISO 100-6400

Säriaja vahemik: 1/8000-30 s, aegvõte

Sarivõte: kuni 5 kaadrit sekundis

Failivormingud: NEF, JPEG, TIF, WAV

Pildiotsija vaateväli: katvus 100%, suurenendus 0,7

Mälukaart: 2 x CompactFlash

Ekraan: 3tolline LCD, 920 000 piksliit

Toide: EN-EL4a liitiumioonaku

Mõõtmed: 16 x 15,7 x 8,8 cm

Kaal: 1260 g (koos akuga)

[HINNANG]

Parima kaameravalmistaja parim kaamera. Hakake juba täna raha koguma, see tasub end ära.

[d] hinne:

Chuck Norris valvab

Fujitsu Siemensi uhiuus 24tolline kuvar on nagu Chuck Norris – pealtnäha ta magab, aga tegelikult on täiesti ärkvel ja valveseisundis. See on esimene meie kätte jõudnud kuvar, mis ooteseisundis üldse voolu ei tarbi, kuid ärkab silmapilkselt.

● Uhiuus 24tolline kuvar jätkab Fujitsu Siemensi P-seeria traditsiooni, pakkudes maheda helehalli ja tumehalli kombinatsiooni, mis on parajalt kontrastne ja jätab heleda üldmulje, ent ei pane kasutajat end eputrilla või trendifriigina tundma. Traditsiooni jätkates näitab kuvar igati kvaliteetset pilti. Pange tähele, P- ehk Premium Line'i seeria on mõeldud ka graafikatööks ja multimeediaesitlusteks, samas kui teised on niisama säästu- või disainiseeriad. Tehasehäälestuses pilt on juba enam-vähem, kuid veidi liiga intensiivne.

Allub hästi häälestamisele

Mingil kummalisel põhjusel on kõigil meie käest läbi käinud Fujitsu Siemensi kuvaritel vaikeseadistustes õhkörn (eel-mises numbris testitud XLXi puhul erandina tugev) violetne varjund, millest õnneks saab lahti sätteid kohandades. Parema pildi saamiseks ilma kalibraatorita tuleb sel kuvaril heledus maksimumi pealt maha keerata, kuvarežiimiks valida Office ja värviesitus seada valiku Native peale. See annab vaikesätetest parema tooni-ühtluse ja võtab neutraalsetest toonidest välja kahtlasemad värvivarjundid. Kõige parema pildi saab muidugi kalibraatori abil värviprofiili luues ja tegu on tõesti sedasorti kuvariga, mille peal kalibraatorit tegelikult ka kasutada tasub, erinevalt mõnedest kuvaritest, mis jäävadki silma kriipima, ükskõik, kui palju ja kuidas neid timmida.

Kuvari ülaservas paikneb valgusesensor, mis heledamates oludes suurendab automaatselt pildi eredust ja hämaras vähendab seda. Neile, kes armastavad istuda kuvari ees hämaras toas, on see äärmiselt teretulnud võimalus.

Keskonnateadlik

Ka vaatenurk on kuvaril just selline, nagu reklaamitud, selle ees kannatab filmi vaadates ka juba mitmekesi istuda. Kuigi värvitundliku töö jaoks seda kuvarit profile soovitada ei saa, sobib see hästi amatöörfotograafie või veebikujundajale, kodukasutusest rääkimata. Kui enamasti võib tootjate väiteid ökokoks olemise kohta võtta irooniaga, siis P24W-5 ECO on tõpoolest öko selles mõttes, et kulutab ooterežiimis 0 W voolu. Meie voolutarvet sajandiku täpsusega näitava mõõteriista tablool seisis 0,00 W, kui kuvar oli suikvelseisundis.

[HINNANG]

Võiks veidi odavam olla, aga muus osas on väga hea. Valgusesensor ja ökorežiim maksavad ka midagi.

[d] hinne:

Tavapäraselt tarbivad nii suured kuvarid suikvel olles 10–15 W voolu, seega on nulltarbimise saavutamine märkimisväärne tulemus. Ainus konks asja juures on see, et sel juhul ei saa kasutada arvuti äratamiseks kuvari USB-jaoturi külge ühendatud klaviatuuri ega hiirt, sest neis portides pole sel ajal, kui kuvar magab, lihtsalt voolu.

[d] SVEN VAHAR

Fujitsu Siemens
Scenicview P24W-5 ECO

HIND: UMBES 9500 KROONI

Müügil: küsi arvutipoodidest

Suurus: 24 tolli

Loomulik eraldusvõime: 1920 x 1200 pikslit

Punkti suurus: 0,27 mm

Kontrastsus: 1000 : 1

Heledus: 400 cd/m²

Reaktsiooniaeg: 6 ms

Vaatenurk (H/V): 178°/178°

Liidesed: DVI, HDMI, analoog-VGA, audiosisend, sisseehitatud kõlarid, 2 pordiga USB-jaotur, valgusesensor

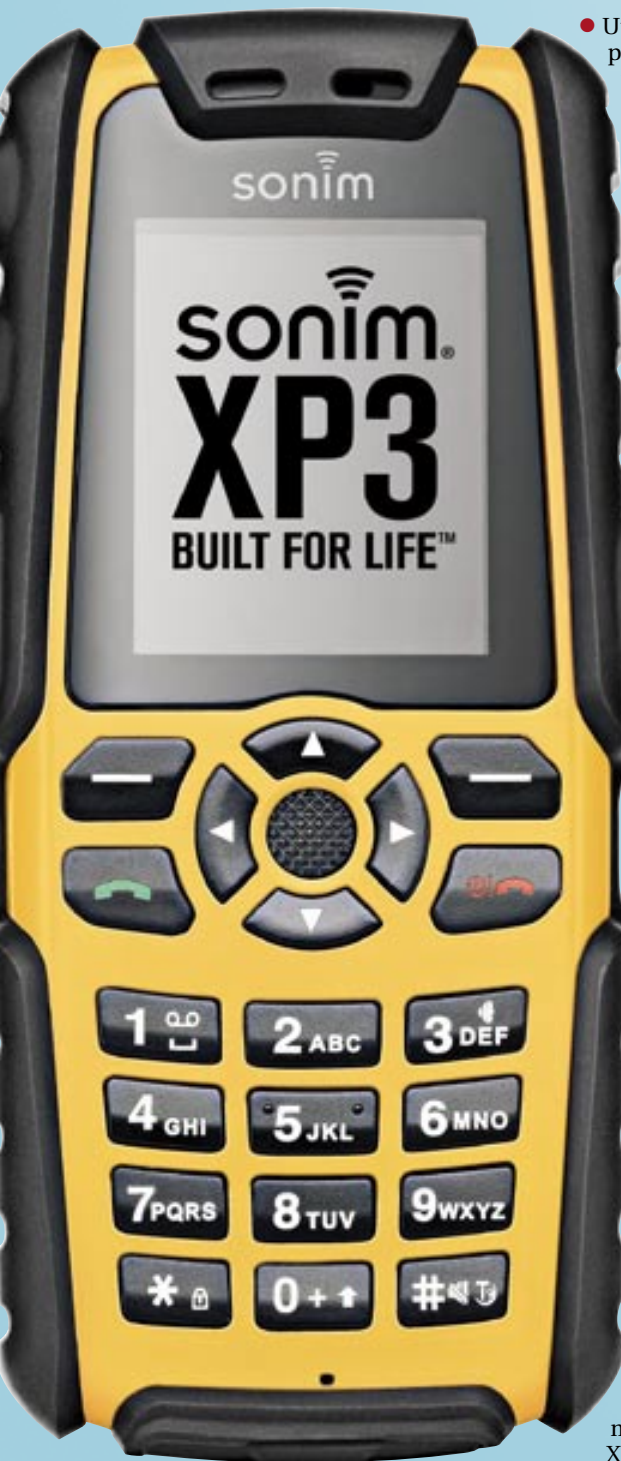
Mõõtmed: 43,1 x 56,5 x 21,7 cm

Kaal: 7,6 kg

Telefoniga koos mudarallile

Eelmine Sonimi vastupidav telefon jättis väga positiivse mulje ning uus mudel on endisest veelgi vastupidavam. Nüüd võib Sonimiga koos ka ujumas käia, kui armast telefoni rannale maha ei raatsi jätta.

• Uus mudel, XP3, on oma eelkäijast paari millimeetri jagu suurem ja veidi teistsuguse väljanägemisega, aga muus osas ikka täpselt sama telefon. See tähendab, et korpus on suur ja käepärane, klahvid on selged ja mugavad. Sonim on minu jaoks väieldamatult üks mugavamalt käes istuvaid telefone üldse. Seda ei pea hoidma sõrmeotstega ning klahvid ei ole kokku surutud alaserva, kust neid tuleb küüneotsaga taga ajada. Paksus on selle telefoni käeshoidmisel kindel pluss. Needsamad asjad on aga ka telefoni miinus- teks, sest mõõtmete, eriti paksuse tõttu pole seda võimalik kanda teksade taskus (põlvini ulatava hargivahega püksid ei loe) ning mantli või pintsaku põuetaskusse ei mahu see samuti. See- eest ei pea talvel õues telefoni- ga helistamiseks kindaid käest võtma.

Lihtne, aga usaldusväärne

Nagu Sonim XP1 on ka XP3 tänapäeva mõistes äärmiselt lihtsakoelise sisuga: telefonis on vaid mõned kasulikud rakendused, nagu kalender, kalkulaator, stopper, helisalvesti ja äratuskell, muud tilu-lilu sealt ei leia. Uudisena on telefoni tee leidnud Opera Mini. Nüüd saab vähemalt veebist WAP-lehti sirvida, kuid mälukaardipesa pole Sonimil endiselt. Tühja kah, näiteks mina ei tunne sellest puudust. 3G võiks olla, aga kõike head korraga ei saa.

Mul on telefonidega eriline suhe – need on ainsad asjad, mida ma kogu aeg maha pillan. Mu oma telefon näeb välja, nagu hoiaksin seda tööriistakastis, kuid tegelikult kukub see lihtsalt igal pool maha. Mahakukkunud Sonim pörkab põrandal paar korda ja töötab muretult edasi. Lumi, vihm ega pagasiruumis koos muu kolaga loksumine ei tee telefonile midagi. XP3 on ametlikult ka veekindel, ning

Sonim XP3 Enduro

HIND: 5499 KROONI

Müügil: Germandia

Töösagedused: 900, 1800, 1900 MHz

Andmeside: Bluetooth, WAP, GPRS

Aku: kõneaeg kuni 6 tundi, ooteaeg kuni 320 tundi

Kaal: 140 g

Ekraan: 128 x 160 pikslit, 65 000 värvi

Muu: veekindlus IP57 (kuni 30 minutit kuni 1 m sügavusel), vastupidavus kuni 2 m kõrguselt betoonile kukkumisele, MIL-810F standardile vastavus, töötemperatuur -20 kuni +60 kraadi.

tõesti, vee all olevale telefonile õnnestus kenasti sisse helistada ning sealt ka kõne vastu võtta. Rääkimine oli arusaadavatel põhjustel mõnevõrra raskendatud, aga see pole telefoni süü.

Näputööst ei pääse

Ülivastupidav korpus on XP3 trump, ometi on telefonil, nagu eelmiselgi mudelil, mõned kiiksud. Näiteks ei küsi pikalt akuta olnud telefon sisselülitamise järel õiget kuupäeva, vaid alustab vaikselt tööd seisuga 01.01.2007. Iga telefon, milles on kalender meespeade hoidmiseks, peaks sisselülitamisel alati paluma, et aeg õigeks pandaks. Teine probleem oli see, et telefoni SIM-kaardi lukustusraami ja aku vahele jäi nii palju ruumi, et SIM-kaart jäi loksuma ega saanud ühendust. Selle lahendasin väikese kokkuvolditud paberitükiga, aga ikkagi... Suurte nuppude ja vastupidavuse pärast ostaksin ma XP3 oma vanaemale, aga kahjuks pole telefonil eestikeelset menüüd ning arvatavasti ei tule seda ka niipea. Ent tühja sellest, sellist vastupidavat telefoni tahaksin endale ikkagi.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Endiselt kasinate võimalustega, kuid endiselt ülivastupidav telefon. Ainus õige telefon mudarallile kaasavõtmiseks.

[d] hinne:

Samsung tabas kümnesse

Tänapäeval on iga firma jaoks auasi, et toodete valikus oleks mõni eriti õhuke ja eriti kerge sülearvuti. Küsisime Samsungilt järeleproovimiseks nende kõige uuema ja kergema sülearvuti X360. Arvutit tagasi anda oli väga-väga kahju...

• X360 on tõepoolest kerge, kaaludes kõigest 1,29 kilogrammi, sutsukese kergem isegi MacBook Air'ist. Korpus on mustast läikivast plastist, vaid kaanel on osaliselt värviline alumiiniumkate. Minu kartused, et õhukese korpuse tõttu on toodud ohvriks korralik jahutus, osutusid alusetuiks. See arvuti lihtsalt ei lähe kuumaks, ükskõik kui kaua seda süles hoida. Ka jahutusventilaator on tõhus, töötades täistuurel täpselt senikaua, kuni vaja, ja vaikides taas niipea, kui koormav programm on suletud. Vaikuse ja hea jahutuse saavutamiseks on arvutisse paigutatud väikmälukõvaketas ning ekstra vähese voolutarbega protsessor. Mida see praktikas tähendab? Töö saab tehtud, filmid vaadatud, muusika kuulatud, ainult et mängimiseks pole see arvuti mõeldud.

Kirjutamiseks loodud

Me oleme [digi] alati kiitnud Samsungite klaviatuure ja ka X360 pole erand: klaviatuur on tugev ja jäik, klahvid on mõnusad, suured ja mugavad. Lihtsalt arusaamatu on, miks ei võiks kõik tootjad selliseid klaviatuure teha. Samsung võiks ainuüksi teistele tootjatele klaviatuuride tootmise-

ga hinnikute kaupa pappi kokku ajada.

Arvuti ekraan on küll läikiv ning peegeldustest pole pääsu, kuid see-eest on ekraan väga hea ning heleduse reguleerimisastmeid on piisavalt. Mis mulle, kui istun-diivanil-arvuti-süles-inimesele eriti meeldib, on võimalus ekraani 180 kraadi võrra tahapoole kallutada, see laseb õige vaatenurga leida suvalises asendis istudes, lesides või laua ääres seistes.

Samsung lubab kuni 10 tundi akuaega ning kuigi selle saavutamiseks peaks WiFi kinni keerama, ekraani liiga pimedaks sättima ja kõvaketast mitte tülitama, saab sellest arvutist reaalses kasutuses kaheksatunnise tööpäeva jagu normaalsete seadetega tööaega kätte küll. Mulle sellest piisas, aga kui kellelegi peaks sellest väheks jääma, on võimalik juurde hankida suurema mahutavusega aku. Kahe-tunniste akudega sülearvutite omanikud ei kujuta ettegi, kui hea tunne on hommikul arvuti kotti visata ja laadijad koju jätta, teades, et sa saad ikkagi päeval täpselt nii kaua arvutit kasutada kui tarvis.

Milleks mulle Air?

Ma tean – nüüd peaksin millegi üle nuri-sema, et kõike positiivset tasakaalustada, aga ... ei olegi otseselt midagi, mille üle viriseda. Liideseid on nagu muda, arvuti on jahe ja kerge – no mille üle kaevata? Olgu, üks asi siiski on, nimelt Home- ja End-klahve saab kasutada ainult Fn-klahvi abil ning see teeb keeruliseks näiteks kombinatsioonid Shift + Home ja Ctrl + Shift + End. Samas on klaviatuur muus osas nii hea, et selle võib Samsungile andestada. Kuna X360 on nii lähedal ideaalsele kergearvutile, kui veel üldse olla saab, siis ei

morjenda mind ka läikekraan ega sõrmeljäljekogujast korpus, sest kõik ülejäänud on X360 puhul tõepoolest lihtsalt niivõrd hea. Ühendusvõimalusi on enam kui küll ja praktikas on väga vähe neid asju, mida ma X360-ga teha ei saaks. Ahjaa, ja kas ma juba kiitsin, kui mõnusalt õhuke see arvuti on?

[d] SVEN VAHAR

Samsung X360

HIND: ALATES 30 000 KROONIST

Müügil: Küsi arvutipoodidest

Protsessor: Intel Core 2 Duo SU9300 1,20 GHz

Mälu: 4 GB

Graafika: Intel GMA X4500

Ekraan: 13,3" LED WXGA 1280 x 800 läikekraan

Kõvaketas: 128 GB SSD

Optiline seade: puudub

Kaal: 1,29 kg

Muu: WLAN a/b/g, gigabit LAN, Bluetooth, 3 x USB, HDMI, analoog-VGA, ExpressCard 34, sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad, dokiport

[TESTITULEMUSED]

3DMark 03:	1648
3DMark 06:	641
PCMark 05:	2772
Protsessor:	2978
Mälu:	3375
Graafika:	1371
Kõvaketas:	2668
Akutest:	4:00

[HINNANG]

Saad seda, mille eest maksad. Vaikne, jahe, kerge, ohtrate liidestega – ideaalne sülearvuti. Unusta MacBook Air.

[d] hinne:

Sellega saab naise!

On terve liik seltsimehi, kelle jaoks on üks tähtsamaid küsimusi elus järgmine: «Millise autoga kõige paremini naise saaks?» Vilunumad neist teavad, et selline auto ei pea tingimata kallis või hea olema, olulisim on vinge väljanägemine ja õige embleem kapotil.

• Jäämaks omade liistude juurde ei hakka [digi] autode osas soovitusi jagama, kuid telefonide osas küll. Nimelt on meie hinnanguil parim telefon, millega naise saada, Samsung M7500 Emporio Armani. Sarnaselt automaailmast toodud paralleelile pole Armani erakordselt võimekas ega ka teab mis kallis, kuid firmamärk on õige ning välimus just selline, et kujutluses sobib see vaid tõelise donžuani varustusse.

Viimase peal viimistlus

Kuna välimus on selle telefoni juures põhioluline, siis alustagem sellest. Esimesest pilgust on selge, et koostekvaliteedis mõõndusi ega järeleandmisi tehtud ei ole ning kõik on viimse detailini paigas – alates erakordselt sobivast kaalusuuruse suhtest, mis mõjub soliidset, aga mitte raskelt, kuni kindlat haaret võimaldava korpuse kumja mattmusta materjalini. Miski ei logise ega ripenda, nagu see on paraku omane paljudele ka kallitele telefonidele.

Vaata-vaata-vaata mind!

Kuni sisselülitamiseni paistab Armani olevat soliidne, võibolla koguni tagasihoidlik. Kuid järgneb šokk. Nimelt kukuvad telefoni külgedel veiklema suured eredad Armani logod, muutes telefoni põhimõtteliselt kaasaskantavaks valgusreklami. See omadus on väljalülitatav, kuid inimene, kes endast sel moel märku anda ei taha, võiks pigem valida mõne poole odavamaga telefoni, mis pakuks tagasihoidlikus kestab samu funktsioone. Tegelikult tundub see suurepärane vilkumine pärast esimesest ehmatuses ülesaamist väga lahe, passides väga hästi sellisele tõupuhtale pleiboi-telefonile.

Telefoni tehnilistest omadus-

test pole mõtet pikalt juttu teha. Pleiboidel ei ole vaja mobiiliga Exceli tabelleid koostada või üle SSH serverit konfigureerida minna, sestap on tegemist standardse lihtsa telefoniga: 3G, keskpärane kaamera, FM-raadio, Bluetooth ja MicroSD-kaardi pesa, olemas on ka lihtne veebi-brauser. Esile võiks vast tuua funktsiooni Smart Dialing, nimelt hakkab telefon numbrivalimisrežiimis numbrite sisestamise ajal pakkuma T9 loogika järgi välja kontaktnumbreid, millele helistada.

Sisult täiesti tavaline

Korralik, aga ei midagi erilist, on telefoni tehnilisi omadusi iseloomustades läbi-vaks motoks, mis jätkub ka muusika- ja videomängija funktsioonide juures. Lugasid saab brausida nii esitaja, albumi kui žanri järgi, helikvaliteet on korralik ja kõik töötab, nagu peab. Videovormingutest on toetatud MP4 ja 3GP. Pakendist leitud *in-ear*-kõrvaklapid sisaldavad endas antenni FM-raadio jaoks ning on korralikud. Telefoni küljelt leiab ka standardse 3 mm kõrvaklapipesa.

[d] MART PARVE

Samsung Emporio Armani M7500

HIND: 5990 KROONI EMT KLIENDILE

Müügil: EMT

Võrgud: GSM 850/900/1800/1900 MHz, HSDPA 2100

Mälu: 120 MB, microSD tugi (kuni 16 GB)

Ekraan: OLED, 256 000 värvi, 240 x 320 pikslit

Ooteaeg: kuni 290 h, kõneaeg kuni 4,2 h

Kaamera: 3,15 megapikslit

Ühendused: Bluetooth 2.0 (A2DP), USB 2.0, FM-raadio

Mõõtmed: 11,5 x 4,7 x 1,2 cm

Kaal: 90,2 g

[HINNANG]

Ülimalt edev telefon või pigem tuleks öelda, et kaasaskantav Armani valgusreklaim.

[d] hinne:

Koju pole ju rohkemat vajagi

Meil kõigil on omad eelarvamused, mina näiteks olin algul Asuse tillukese lauarvutikese suhtes skeptiline. No on väike arvuti, mis siis? Milleks mulle see? Ent olles nüüd mõnd aega EeeBoxi kasutanud, olen meelt muutunud.

• Kui vana arvuti üles tüleb või ajale jalgu jääb, siis enamasti jäävad sellest üle endiselt töötavad klaviatuur, hiir ja kuvar ning ainus, mis tuleks välja vahetada, on arvuti ise. Ent nüüd võib suure kaheksakilose kasti asemel näpu otsas tuua hoopis raamatusuuruse EeeBoxi. EeeBox maksab vähem kui 4000 krooni, mis on küllap paljude jaoks allpool psühholoogilist piiri, mis eraldab kalleid asju odavaist.

Paberil nõrk, tegelikult paras

3990 krooni eest saab paberite järgi suhteliselt nõrga protsessori, ainult 1 GB mälu ja 80 GB kõvaketta, aga tegelikult saab selle eest hääletu arvuti, mis ei laiuta laua peal ja mida võib vajadusel töö ja kodu vahet tassida nagu sülearvutitki. EeeBox võtab nii vähe ruumi, et selle võib rahulikult paigutada lesima kuvari ja klaviatuuri vahele või serviti kuvari kõrvale või suisa selle taha. Lisaks annab Asus kaasa kinnitusplaadi, mille abil saab EeeBoxi kinnitada standardsete VESA-seinakin-

[TESTITULEMUSED]

3DMark 03:	715
3DMark 06:	ei läbinud testi
PCMark 05:	1431
Protsessor:	1503
Mälu:	2394
Graafika:	547
Kõvaketas:	3154

nitusaukudega seadme, näiteks teleri või kuvari tagaküljele.

Windowsit pole vajagi

Käivitamisel valitav ExpressGate keskkond võimaldab teha lihtsamaid asju, nagu fotode vaatamine, veebis surfamine või Skype'i kaudu jutustamine, operatsioonisüsteemi käivitamata. Vastavad valikud on arvuti käivitamisel avakaval ja need laaditakse praktiliselt sekundiga. Esmapilgul kasutuna tunduv võimalus on täiesti omal kohal, kui peaks tekkima

Asus EeeBox, mudel B202

HIND: 3999 KROONI, Entre
Müügil: ATF
Protsessor: Intel Atom N270 1,6 GHz
Mälu: 1 GB
Graafika: Intel GMA 950
Kõvaketas: 80 GB
Optiline seade: puudub
Mootmed: ilma jalata 22,3 x 17,8 x 2,6 mm
Kaal: 1 kg
Muu: DVI, gigabit LAN, WLAN b/g/n, 4 x USB, SPDIF, kõrvaklapi- ja mikrofonipesad

vajadus lubada mõni väike sugulane oma arvuti kaudu interneti, aga sa ei raatsi teda Windowsisse lasta.

Integreeritud graafikakaart mängimiseks ei sobi ja kuigi 720p videod jooksevad enam-vähem, siis 1080p käib arvutile selgelt üle jõu. Arvutil pole optilist seadet, kuid plaadilugejat olen ma niikuinii kasutanud viimastel aastatel vaid mängude installimiseks, sest kõik saab tänapäeval internetist kätte.

Lihtsa koduarvuti musternäidis

Tagasihoidlikest näitajatest hoolimata meeldib EeeBox mulle. Mulle meeldib, et laual on hiirvaikne arvuti, mulle meeldib, et saan arvuti teise tuppa viia ja ühendada arvuti võrku üle WiFi ja mulle meeldib, et arvuti tarbib vaid 30 W voolu. Uskumatult mõnus on, kui arvuti tarbeks ei pea ekstra ruumi tegema, vaid saan selle oma segamini laual asetada, kuhu tahan.

Kui peaksin praegu hakkama koju või kontorisse internetis käimise ja dokumentitöö arvutit ostma ning ma ei tahaks mängida mängu või Full HD videoid vaadata, siis ma pikemalt ei mõtleks, ostaksin EeeBoxi kohe ära.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Arvuti kindla niši jaoks – kontoritööks ja netis surfamiseks. Tarbib vähem voolu kui lambipirn.

[d] hinne:

Mängija Lätist

Kui Läti päritolu Rigas Balsamsi ja Žigulda kepikeste kvaliteedis oleme me kõik veenduda saanud, siis nüüd on lõunanaabrite juurest meieni jõudnud Unity 2VIEW pleier.

• Tegelikult pole evedad lätlased rahuldunud pelgalt MP4-ga, vaid kodulehel näeb, et tegemist on lausa MP5(?) -pleieriga.

Youtube ja blogid on täis erinevate seadmete lahtipakkimise (*unpacking*) videoid; hinnaliste aparatuuride karbist lahtiharutamine on aina rituaalsem tegevus ning tootjad konkureerivad ägedalt pakendite kauniduses. Seda trendi ei taha ka Unity maha magada ning sestap on pakend erakordselt kapitaalne, pleier on kunstnahast kaante vahel, kus igale jubinale oma nišš. Pakendist leiab peale seadme enda ka *in-ear*-kõrvaklapid, USB-kaabli ning kaks laadijat: «seina-» ja autolaadija.

Silmale kena vaadata

Seadme välimus jätab alguses suurepärase mulje, korpus on ambitsioonikas, mineraalklaasisarnasest materjalist läikiva ekraani ja metallist tagaosaga. Mängijat näppude vahel keerutades selgub, et tagaosa loksus kahtlaselt. Kas on kusagilt avanemas mõni QWERTY-klavatuur? Ei, koostekvaliteet jätab pisut soovida.

Muusika ja filmide laadimine käib üle USB 2.0 ühenduse kiiresti ja probleemi-

deta. 8 GB mälu pole üldse palju, eriti kui on soov filme vaadata, kuid käib kah.

Siit-sealt lonkab

Mängijas on Harju keskmine kasutajaliides, piisavalt loogiline, et navigeerimiseks pole tarvis kasutusjuhendisse kaevuda. Küll tekib korra kühk, et kuidas ometi helitugevust reguleerida, sest selleks on harjumuspärase kahe nupu või kahe suunas liigutatava nupu asemel üks nupp. Mõningase uurimise järel selgub, et nupuvajutusega pääseb helitugevuse muutmise režiimi ning siis on juba muud nupud, millega helitaset kruttida. Kes teab, äkki on Unity selles osas pioneer, kelle algatus leiab tulevikus laialdast järgimist? Või ka mitte.

Kes tahab Unity 2VIEW-ga muusikat nautida, võiks arvestada, et pakendis olevad *in-ear*-kõrvaklapid on tegelikult väga kehvad. Võrdlesin neid Apple'i klassikaliste «valgete nõõpidega» ning need tundusid 2VIEW omade kõrval nagu jumalik Hi-Fi. Kuid ühendades mängija külge Denoni stuudiokõrvaklapid, tuli nentida, et kannatab kuulata küll.

Aparaat jätab omas hinnaklassis hea mulje, ent video mängimise funktsio-

Unity 2VIEW

HIND: 1795 KROONI (8 GB MUDEL)

Müügil: Ordi

Mälu: 1–8 GB, microSD-kaardi pesa (kuni 2 GB)

Ekraan: 3 tolli, LCD, 16 miljonit värvi, 400 x 240 pikslit

Toetatud helivormingud: APE, FLAC, MP3, WMA, AAC, AC3, WAV, OGG

Toetatud videovormingud: FLV, AVI, DivX, XviD, RM, RMVB

Toetatud pildivormingud: JPG, GIF, BMP

Muud: FM-raadio, taimer, kalender, kell

Mõõtmed: 8,5 x 4,8 x 1 cm

Kaal: 45 g

naalsus valmistab küll pettumuse. Kui asjaolu, et videomängija ei suuda meelde jätta, kus film pooleli jäi, on ainult mugavuse küsimus, siis see, et heli ja pilt lähivad paari minutiga totaalset sünkroonist välja, ei ole enam naljaasi. Proovitud sai mitut eri vormingus filmi, aga probleem püsis ning seadme sihtotstarbeline kasutamine osutus võimatuks.

[d] MART PARVE

[HINNANG]

Võimekas ja hea konfiguratsiooni-hinna suhtega, hinnet tõmbavad alla loksuv korpus ja keskpärane kasutajaliides.

[d] hinne:

Sama raha eest paremini

Kui ma umbes pool aastat tagasi endale Creative'i GigaWorks T40 I koju varukõlariteks ostsin, oli mul üpris selge pilt, mida ma tuhande ja mõnesaja krooni eest saan. Selle hinnaklassi parima heli, omapärase ja stiilse välimuse ja muidugi uhke taustajutu.

● Kui eelmist mudelit nimetas Creative audiofiilide unelmaks, siis GigaWorks T40 II viib muusika nautimise uuele tasandile. Kuigi ma end päris audiofiiliksi pidada ei julge, ei saa ma oma Audese kõlareid ja Creative'i toodangut küll ühelgi tasandil võrrelda ja miks peakski.

Vaatame üle

Kõrguselt eelkäijaga võrdselt sihvakaid, kuid värskenduskuuri läbinud kõlareid eristab eelmisest mudelist läikivmust esipaneel, suuremad, metalse läike saanud nupud ja «ergonoomilisem» korpus.

Suure pai teenivad kahtlemata Creative'i insenerid, kes kaotasid ära kobamisi leitava sisselülitamisnupu kõlarite tagapaneelil ja ühendasid selle mugavalt helitugevuse nupuga – enam ei pea kõlareid väljalülitamiseks ümber ajama, aitäh. Samuti on tore näha, et kummiseibid, mis kaitsevõre kinni hoiavad (väikesed detailid, ma tean, aga asi on põhimõttes, eks), ei kuku enam küljest ära.

Kuulame üle

Kõigepealt tabab kõrv, et kui bassi ja *treble*-nupud on keskmises, vaikimisi asendis, on II põlvkonna kõlarite helipildi alumine ots tunduvalt toekam. Kohati tundub, et kesksagedus kallutab kaalukausi tagasi vanema põlvkonna poole, aga ... siis kõlavad järgmised neli lugu mu vanadel kõlaritel nii kohutavalt plekiselt, et tahan väga nende tagaküljel asuvat *power*-nuppu vajutada, haamriga.

Ka kõrgetel sagedustel laseb II generatsioon kõlada pehmemalt ja malbemalt, analoogsünt heliseb ülemistes registrites märksa usutavamalt.

Uute Creative'ite vokaal on nüansirikam ja üldse ... pärast veel kahe plaaditäie muusika läbikuulamist alistub mu umbusk tooteuunduse mõttekuse suh-

tes täielikult. Tõstan käed ja tunnistan – Creative tegi mudeliuundusega paremad kõlarid, igas mõttes.

Need on ilusamad, nende koostekvaliteet on parem ja, mis peamine, nendega astus Creative kindlasti sammukese lähemale sellele, et ka üks tõeline audiofiil need kunagi endale ... noh ... näiteks vanituppa osta võiks. Kõigile teistele julgeme soojalt soovitada. [d] JOHANNES TRALLA

Creative GigaWorks T40 II

HIND: ALLA 2000 KROONI

Müügil: küsi arvutipoodidest

Sagedus: 50Hz – 20kHz

Võimsus: 16 W RMS-kanali kohta

Müra: > 80 dB

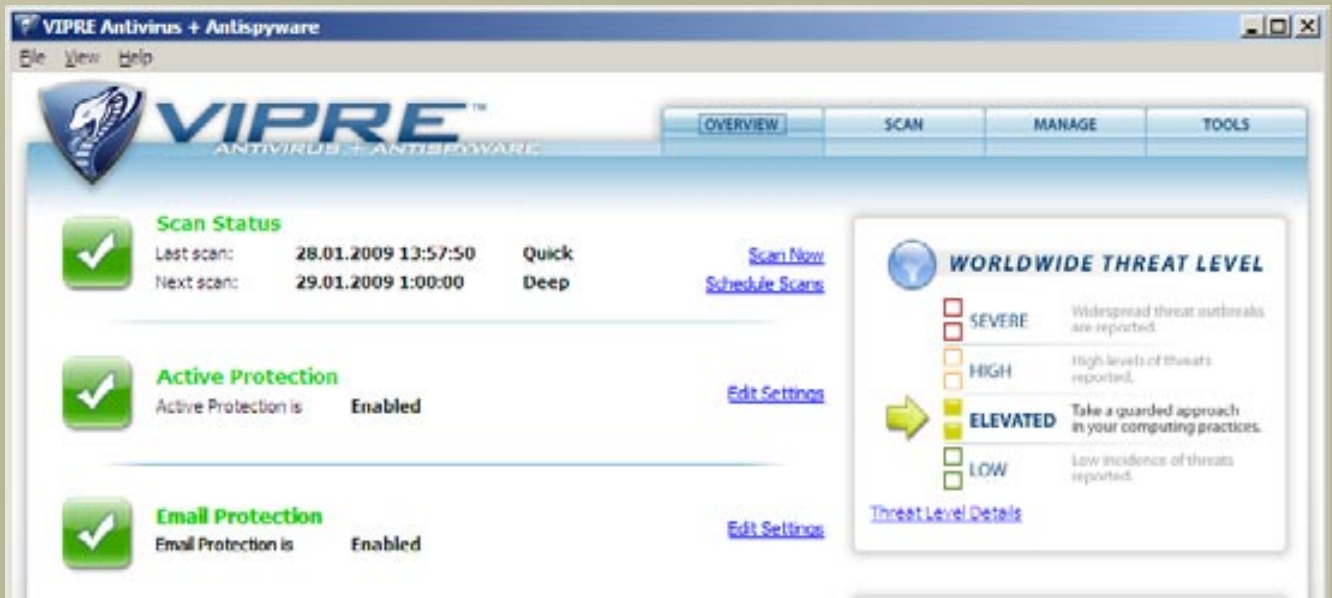

[HINNANG]

Creative on tähelepanu pööranud detailidele. Uue põlvkonna kõlarid on vanadest märgatavalt paremad.

[d] hinne:

Uus turvamees töö!

Viirustõrjeprogramm on loodetavasti olemas igal Windowsi kasutajal, ainus vahe on selles, kellel missugune. Nüüd on viirustõrjetarkvara valik endisest veel raskem, sest turule on tulnud uus viirustõrjetarkvara.

• VIPRE Antivirus on suhteliselt uus asi, tootjaks Sunbelt Software, kes varasemast tuntud kui CounterSpy nuhkvaratõrje arendaja. Ega viirustõrjeprogrammide turule olegi niisama lihtne sisse tungida, vana tegijad on kõvasti kanda kinnitanud ning vähegi suuremad arvutitootjad ja edasimüüjad on sõlminud hulgilepingud, millega antakse uuele arvutile programm kohe kaasa. VIPRE tuleb aga ise osta, mõned edasimüüjad meil Eestis juba on.

Umbusaldus on asjatu

VIPRE reklaamides on peamiseks argumendiks töökiirus ja vähene ressursinõudlikkus. Installisin VIPRE suhteliselt tagasihoidlike tehniliste näitajatega arvuti, Asus EeeBoxi peale, et lubatud kiiruses veenduda. Õnneks saab VIPRE viirustõrjeprogrammi liigitada kergekaallaste hulka. Üldiselt on enamik viirustõrjeprogramme tänapäeval juba nii osavad, et taustal töötades arvutit ei aeglusta, kuid erinevus tuleb sageli välja just aktiivskaneerimisel. VIPRE-le pole selles suhtes midagi ette heita, ka kogu ketta põhjaliku kontrolli ajal ei kannata muu töö selle all. Mälukasutuses on VIPRE samuti tagasihoidlik, võttes taustarežiimis töötades vaid umbes 35–40 MB mälu, mis on keskmisest vähem.

Mis VIPRE puhul mõnevõrra üllatab, on kasutajaliidese lihtsus ja loogilisus. Viirustõrjeprogrammide menüüd kipuvad olema mõttetult pikad või keerulised, näiteks just täna tunnistas üks kolleeg, et ta pole üles leidnud kohta, kust oma arvuti viirustõrjeprogrammi ajutiselt peatada saaks.

VIPREga seda muret pole, kõik kontekstimenüü valikud on ka realselt kasulikud, näiteks valik, kust saab keelata mõttetute infomullikeste näitamise või ajutiselt peatada aktiivkaitse 5 minutist kuni 1 tunnini. See viimane on vägagi nutikas lahendus, sest vahel võib ajutiselt peatatud viirustõrjeprogrammi unustada taasaktiveerimata. Samuti on programmil olemas erirežiim aku pealt töötava sülearvuti jaoks, mida konkurentide pakutavate võimaluste hulgast naljalt ei leia.

Hea hulgihinnaga

Oma põhitööga ehk viiruste takistamisega saab VIPRE hakkama ja ausalt öeldes oleks ka imelik, kui ei saaks. Testiarvutit viirustega meil nakatada ei õnnestunud. Küll aga ei oska VIPRE takistada viiruste jõudmist arvuti kõvakettale näiteks veebist faili allalaadimise ajal, sest ta ei kontrolli reaajas võrguliiklust, vaid tegeleb viirustega alles siis, kui brauser need

VIPRE Antivirus + Antispyware

HIND: 460 KROONI

Müügil: ATF

Nõudmised süsteemile: Windows 2000 SP4, Windows XP SP1 või uuem, Windows Vista, Windows Server 2003 ja 2008

Muu: saadaval litsentsid 1, 3 ja 4-10 arvuti jaoks.

kõvakettale salvestab. Seega blokeerib VIPRE viiruse alles pärast kettale salvestamist. Sarnaselt käitub aga enamik viirustõrjeprogramme, jooksvalt suudavad kaitset pakkuda vaid mõned üksikud. Kõige ahvatlevamaks teeb VIPRE nende litsentsipoliitika: aastase litsentsi 10le arvutile saab osta vaid 720 krooni eest.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Arvutit vähe koormav, mõistliku kasutajaliidese ja mõnede uudsete valikutega viirustõrjetarkvara.

[d] hinne:

Tee ise kõlaridžungel!

Paar kuud tagasi tutvustasime «Värskes kraamis» Trekstori huvitavat kõlarilahendust – USB-porti käivat saatjat, mille külge võib ükshaaval juhtmevabalt aheldada kuni 20 väikest kõlarit. Nüüd on Wireless SoundBox StarterSet ehk saatja ja esimene kõlar meie testilaul.

● Stardipakk koosneb turskest mälu- ja USB-saatjast ja kuubikujulisest musta värvi kõlarist, mille vastaskülgedel on omakorda parem-vasakkõlar, lisakõlarid on Eestis müügil ühekaupa. Paigaldamisega saab ka vanaema hakkama. Kui pista saatja vabasse USB-porti, süttib sellel sinine tuld ja ütleb, et kõik on korras. Kõlarisse tuleb lükata neli kaasasolevat AA-patareid, vajutada korra kõlari peal paiknevat tasapinnalist nuppu ja valmis!

Hääl on korras

Oleme varem näinud, et kui Trekstori toodetel, eelkõige MP3-mängijatel, on puudusi, siis mitte kordagi ei ole need põrunud helikvaliteedi osas. Seda tõestavad ka väikesed stiilsed kõlarid. Heli on neil oma klassi kohta väga hea: ei midagi põlvist nõrgaks võtvat, see pole sellise lahenduse ja hinnaklassi juures võimalik, aga sellise toote kohta väga hea saavutus. Ja seda kõike ilma ühegi häireta ühenduses.

Kõige toredam on SoundBoxi juures see, et kõlarite kasutusvõimalusi võib pärsida üksnes sinu enda fantaasia. Igal kõlaril on lisaks sisselülitamisnupule ka helitugevuse nupud, mis annavad kõlarite huvitava paigutamise kõrval veel omakorda mänguruumi juurde. Ühe

saatja taha võib, nagu öeldud, ühendada kuni 20 kõlarit, aga need peavad asetsema 25 meetri raadiuses.

Kus võivad selle uuendusliku kõlarilahendusega ette tulla probleemid? Nagu öeldud, siis saatja on natuke jässakas, täpselt nii palju, et võib segada juurdepääsu kõrval või all-üleval paiknevale USB-pordile. Kas su naabritel on sama kõlarikomplekt? Pole hullu, saatjal on kaheksa erinevat sagedust, mille valimiseks on saatjal kaks tillukest nuppu, seega on endale vaba sageduse leidmine lihtne. Kui kõlareid on rohkem kui kümme, siis võib olla tülikas neid kõiki ükshaaval sisse-välja lülitada.

Patareisid asu ostma juba täna

Lubatakse, et muusikat saab ühe patareikomplektiga kuulata 12 tundi. Kui testikõlari tagasi andsime, siis olime seda kasutanud kauem, aga kõlar ei näidanud ühtegi kustumismärki. Igal juhul tuleb arvestada sellega, et kui on plaan osta hulganisti väikeseid kõlareid ja neid aktiivselt kasutada, siis tuleb ka patareisid varuda ämbriga. Kõlaritega tuleb kaasa USB-juhe, nii et muusika ei jää kuulamata ka patareide tühjenemisel.

Trekstori SoundBox on julge toode, mis võiks kergesti läbi

Trekstor Wireless SoundBox StarterSet

HIND: 990 KROONI, lisakõlar 590 krooni

Müügil: Photopoint

Kõlari mõõtmed: 70 x 70 x 70 mm

Kõlari kaal: 140 g

Sagedus: 2400 MHz – 2483,5 MHz, 8 kanalit

Ühendid: line in, mini-USB

Tarkvara: Windows 2000/XP/Vista, Mac OS X alates 10.3.x, Linux alates Kernel 2.6.x

kukkuda, kuid seda ei juhtu. Kui mälu- ja USB-saatja ühendamise ja seadme hind oleks natuke madalam, võiks kaaluda maksimumpunktide andmist.

[d] MARTIN METS

[HINNANG]

USB-saatja, mille külge saab juhtmevabalt ühendada kuni 20 stiilset hea heliga kõlarit. Samas varu ka patareisid!

[d] hinne:

Seda ärimehed ostaksid

Prestigio on tuntud elegantsete IT-akسسuaaride valmistajana, õigemini disainijana, sest kasutab teiste toorikuid. Disaineri on nad seekord lasknud Toshiba kõvaketta kallale, et riietada see soliidsesse piduülikonda, millega kõlbab ka viisakas seltskonnas nägu näidata.

• Ülikond on tõesti vaatamisväärne. Kuldse reljeefi ja musta kummiga kaetud 2,5-tolline kõvaketas näeb väga uhke välja. Nahkümbris on šikk ja kõvaketas istub selles kindlalt. Kahjuks on disainerid arvanud, et USB-kaabli jaoks eraldi tasku tegemine ei ole väga soliidne, nii et see tuleb kuskile mujale sokutada. Kuldne Prestigio nimega ripats, millel on komme pigem ette jääda, tundub aga ilmne liialdus.

Uus kuub ei ole siiski kõik, milleks

Nagu kassid ostaksid kassikonservi, nii ostaksid ärimehed endale ja kinkimiseks meelsasti sellise välimusega kõvakettaid

Prestigio on võimeline, vaid lisatud on ka funktsionaalsust. Sarnaselt varasemate Data Safe'i seeria ketastega asub seadme küljel kopeerimisnupp, mis laseb ülbelt vajalikud failid ühe nupuvajutusega varundada. Enne seda tuleb aga Prestigio tehnilise toe lehel alla tirida tarkavarajupp PCClone EX, mis selle võimalikuks teeb. Samuti saab sealt programmi SecureDrive EX, millega saab ketta jagada avalikuks ja salastatud partitsiooniks. Harilikult tuleb nende programmide eest sajalisi liputada, aga karbis olev kood lubab neid tasuta kasutada. Kaasas on nii lühike USB-kaabel kui ka pikk Y-kaabel – mõtmistulemused nende vahel minu sülearvuti taga olulisi erinevusi ei näidanud.

Kõik siin maailmas on maitse asi, aga selle kõvaketta puhul võiks vana tõe üle korrata. Kui hallidest ja igavatest karpidest töölaual kõrini, siis on aeg Data Safe III kodustada, kuigi umbes neljandiku võrra kallimalt. Kui aga kuld ja kard seos-

Prestigio Data Safe III (250 GB)

HIND: 1800 KROONI

Müügil: küsi arvutipoodidest

Maht: 160, 250 GB

Min. edastuskiirus: 25,9 MB/s

Maks. edastuskiirus: 29,1 MB/s

Keskm. edastuskiirus: 26,2 MB/s

Pöördusaeg: 18,1 ms

Ühendus: 1 või 2 x USB 2.0

Tarkvara: SecureDrive EX, PCClone EX

Kaablid: 25 ja 60 cm

Mõõtmed: 16 x 83 x 126 mm

Kaal: 250 g

[d] hinne:

tub ainult jõuludega, siis pole vaja selle edvistaja poole vaadata.

[d] MARTIN METS

Vallatud retrotriibud

On aru saadud, et tehnikavidinatel peab olema oma nägu. Ja mitte ainult MP3-mängijatel ja mobiiltelefonidel, vaid ka teistel seadmetel, millega tänaval eputamas ei käida. Seda on mõistnud ka Toshiba disainerid, tõestuseks julgete vöötidega värvilised välised kõvakettad.

• Mustal pisikesel alt kitseneval ja nõnda laevukest meenutaval korpusel jooksevad viis lainelist triipu üle selja ja sinine tuluke näitab töövalmidust. Kettaid on nelja eri värvi triipudega – valge, hall, roheline ja punane –, mis viivad otsaga 1980ndatesse nagu Mari-Leeni laulud ja päraströuna-

Igati heade parameetritega väline kõvaketas, mille võib nagu muuseas maha pillata ja pärast edasi kasutada – proovige ise kodus järele ja andke ka meile teada!

sed märulisarjad. Näiteks sobiks see nagu valatult kokku A-Rühma bussiga, kui teil peaks selline kuuri taga seisma.

Failid liiguvad välise kõvaketta kohta viisaka kiirusega, mis on samas klassis Prestigio uhkes nahas venna omaga. Ketta «köhu» all on kaks kummist riba, mis tagavad, et ketas ei pane laualt jooksu. Toshiba väline kõvaketas on äärmiselt vaikne, aga see on tänapäeval juba pigem reegel kui erand. Tootja reklaamib, et seadme sees on kukkumisvastane sensor, mis aitab kaitssta andmeid, kui ketas peaks kogemata maha kukkuma. Kuidas see täpselt käib, jäi küll kahjuks testimata, aga usume, et väikese kõksu peale ei keera seade veel kõhtu taeva poole.

Toshiba ketas ei ole midagi jahmatavat, kuid taskukohane hind ja ühilduvus nii Windowsi kui ka Maciga teevad sellest 2,5-tollise ketta kohta küllaltki kergest välistest kõvakettast unikaalse väljanägemise-

Toshiba HDDR250E03E (250 GB)

HIND: 1345 KROONI

Müügil: www.ox.ee

Maht: 160, 250, 320, 400, 500 GB

Maks. edastuskiirus: 28,7 MB/s

Min. edastuskiirus: 26 MB/s

Keskm. edastuskiirus: 26,2 MB/s

Pöördusaeg: 18,1 ms

Ühendus: USB 2.0

Kaabel: 20 cm

Mõõtmed: 16,5 x 81,3 x 127 mm

Kaal: 155 g

[d] hinne:

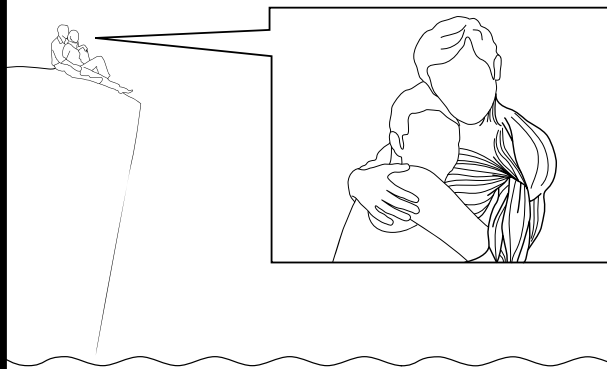
ga hea tööriista, millega oma muusika- ja fotokogu ringi vedada.

[d] MARTIN METS

BIITSEPSI TREENING

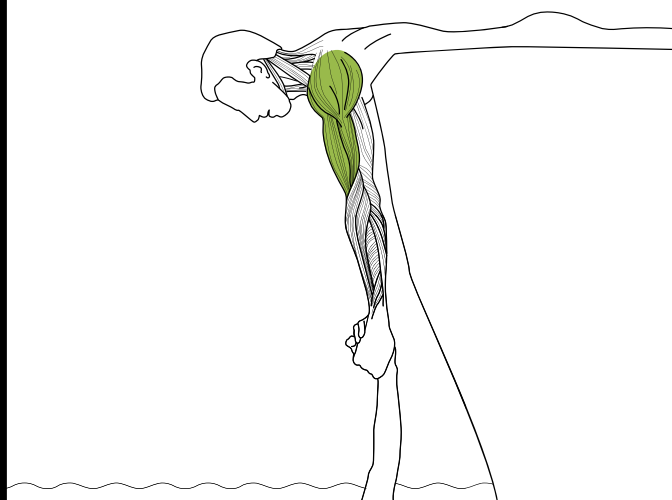
SOOJENDUS ISTUDES

KÜÜNARVARTE KÕVERDAMINE

KESKENDATUD KÜÜNARVARREKÕVERDUSED

PÄRAST FÜÜSILIST PINGUTUST

UUS
ÕUNAMAHLAGA
ARCTIC SPORT
TAASTAB KULUTATUD
ENERGIA

SUUR TEST

Kaheksa telefoni keskklassi ukse taga

Kuna enamasti on [digi] juttu telefonidest, mille hinnad algavad umbes 5000 kroonist, siis tuleme vastu lugejaile, kes soovivad näha testis odavamaid mudeleid. Just praegu on sobilik üks selline test läbi viia ja selgitada välja, kui hea telefoni võib saada 3000 krooniga.

• Testis oli kolm Sony Ericssoni, kaks Nokiat, kaks Samsungi ja üks LG. Kolme neist reklaamitakse muusikatelefonidena, kaks on odavama hinnaklassi 3G-telefonid, ühed on otse ahjust tulnud, teised juba natuke turul jahtuda jõudnud.

Selleks, et telefone ühele reale saada, pidime lähtuma n-õ tavahindadest, kuigi vaevalt et keegi meist selle eest ühtegi telefoni ostab, sest 99% meie ajakirja lugejatest on tõenäoliselt ühe või teise mobiiloperaatori kliendid. Olenevalt telefonimüüjate ahnusest või müügistrateegiast saab telefone kliendihinnaga umbes paarisaja krooni võrra odavamalt.

Seepärast on ka hinnad testi lõpus tabelis antud iga operaatori veebipoe kohta erinevalt ja need on madalamad kui kriteeriumiks määratud 3000 krooni, näiteks Elisa pakub Sony Ericssoni T700 supersoodushinnaga 1400 krooni. EMT või Tele2 kliendil pole selle teadmisega midagi peale hakata. Pea kõik testialused on tavalise «candybar»-kujuga, ei midagi

ekstraordinaarset, üksnes Sony Ericsson F305 eristub väljalibiseva klahvistikuga.

Ükski test pole õige test ilma musta hobuseta. Seekord on selleks LG lüpsisoe, peaaegu täispuutetundlik telefon KP500, mis peaks olema kõige odavam täispuutetundlik telefon, mida Eestis müüakse. Kuigi, kui päris aus olla, siis maksab see

3000 krooni eest peaks saama enam kui ainult helistada

natuke rohkem kui 3000 krooni, aga seda me testimise juures ka arvestame, sest hind on selles testis üks määravamaid faktoreid.

Mida peaks saama 2000–3000kroonise telefoniga teha? Kindlasti midagi enam kui ainult helistada. Kui eesmärgiks on üksnes sõnumite saatmine ja vanaemale

helistamine, siis võib üles otsida eelmise aasta [digi] aprillinumbrist, kus testisime nimetatud põhifunktsioonidega umbes 500krooniseid telefone.

Heitsime telefonidele kriitilise pilgu ja kontrollisime, ega mõni neist meie silma riiva. Veendusime, kui mõnusalt telefon käes istub ja ega nupud ebamugavad ole. Kas menüüderägakas orienteerumine meenutab osa MENSA sisseastumiseksamist või siiski mitte? Oluline oli, milline on ekraan, samuti lisavõimalused.

Proovisime, kas telefoni kaameraga õnnestub teha vähemalt selliseid pilte, mida sünnib saata seltskonnaajakirjale, kui pildistad sellega mõnda staari võõrutuskliinikust välja astumas. Selgitasime välja, kas kõik telefonid saavad hakkama Mobiil-ID-ga, sest kui üks telefon sellega hakkama ei saa, siis [digi] sellist tagurlikku mobiiltelefoni Eestis soovitada ei julge. Nendele ja teistele küsimustele proovime anda võimalikult ausa vastuse.

[d] MARTIN METS

Samsung SGH-L700

• Miks me sellele Samsungi telefonile esikoha andsime? Vastus on väga lihtne. Samsung SGH-L700 pakub väljakäidud raha eest kõige rohkem vastu. Telefoni stiilne minimalistlik metallkorpus viitab praktilisusele.

Maitse asi muidugi, sest sellesama metallist korpuse pärast on telefon testi raskeim – ainus, mis kaalub üle 100 grammi –, kuid mitte nii raske, et see teeks kasutamise ebamugavaks. Kui kellelegi see telefon ei meeldi, siis põhjus võibki peituda eelkõige telefoni kaalus.

Korpuse vasakul küljel asuvad helitugevuse reguleerimise nupud, paremal küljel otseteenuppu fotofunktsiooni käivitamiseks. Klahvid

Keskmiselt pakub Samsung SGH-L700 ühe krooni kohta konkurentidest lihtsalt enam, seda kõike takkaotsa veel kvaliteetselt ka

on väga kindla käigu ja selge tagasisidega, menüüd on lihtsad ja ka see, kes pole varem Samsungi telefoni kasutanud, saab juba esimesel korral kõigega hakkama.

Samsung SGH-L700 on selge heliga ja olemas on kõik sellise hinnaklassiga telefoni mõistes elementaarne: FM-raadio, korraliku kvaliteediga kõrvaklapid, dokumendivaatur, e-post, mängud. Telefonis on olemas kõik, mis kindlasti selle raha eest olema peaks.

Kahemegapiksline kaamera on varustatud LED-välguga, tänu millele õnnestub ka pimedas teha telefonikaamera kohta küllaltki rahuldava kvaliteediga fotosid. Testitelefoni puudus küll eesti keele tugi, kuid Eestis müüdataval telefonidel peaks see keel selge olema.

Samsung ei võitnud teisi siiski lihtsalt. SGH-L700 ekraan on üsna keskmine ja isegi mitte nii terav kui teisel testis olnud Samsungi mudelil. Muusikamängija on keskpärane, mängib küll levinumaid muusikafailide, kuid pleierit ei saa taustal probleemivabalt kasutada.

Selle raha eest siiski väga soliidne ja viisakas telefon, mille universaalne kuju ja olemus ei sea sihtgrupile, kellele Samsung SGH-L700 soovitada, piiranguid.

[HINNANG]

Stiilne, minimalistlik ja praktiline taskuhäälise hinnaga heade menüüdega 3G-telefon, mis sobib kõigile.

[d] hinne:

Nokia 5220 XpressMusic

• Nokia 5220 XpressMusic on kõige julgema värvilahenduse ja kujuga telefon selles testis. Kuju ei ole midagi revolutsioonilist, kuid alt kergelt vasakule alla väljavenitatud korpusega telefoni on tõesti mugav ja kindel käes hoida.

Minule olid testialuse telefoni rohelised küljed küll vastukarva, kuid saada on seda ka palju stiilsema tumepunase või sinise reljeefiga. Muusikatelefonile kohaselt on lisaks paremal äärel olevatele helitugevuse nuppudele ka vasakul edasi-tagasi liikumise ning mängimise või peatamise nupud. Nende all asuvad LEDid, mis vilguvad vajutuste ja muusika peale. Kellele jaoks on see liig, saab valgustuse suurema vaevata välja lülitada. Klahvistikul pole nupud üksteisele selga roninud, vaid hoiavad omavahel distantsi – väga

Nokia telefonis täidavad nii muusikamängija kui ka telefon oma ülesannet harvanähtavalt ühtemoodi väga hästi

kindel ja hea kasutada.

Menüü on Nokia menüü oma parimas vormis – lihtne ja hetkega arusaadav – ning sealt leiab kõik selle klassi telefonile kohustuslikud lisavigurid.

Muusikatelefoni juures on kõige olulisem see, kuidas on muusikapleier suudetud telefoni integreerida. Siin tuleb Nokiat kiita: ühe nupuga saab pleierit avada, seda sulgeda või taustale jätta ja muid toimetusi teha, samal ajal on ekraani ülalt teisel real näha loo esitaja ja pealkiri. Loo saab omakorda mugavalt ilma uuesti pleierisse sisenemata küljelt nuppudega kas vaikima sundida või uue loo valida.

Telefoni otsaservas on 3,5 mm kõrvaklappipes, milles olev juhe ei jää erinevalt Sony Ericssoni muusikatelefonist kätt segama. Kui lisada veel MP3-, M4A-, AAC- ja WMA-helivormingute tugi, koguneb piisavalt põhjusi, miks kaaluda MP3-mängija ostmata jätmist ja saada sama raha eest veel korralik telefon pealekauba. Olgu, mööda USB-kaablit 157 MB edastamiseks kulub kaks ja pool minutit, aga mälukaardiga opereerides saab märksa kiiremini.

Nokia 5220 XpressMusic pole midagi enneolematut, kuid teeb selle raha eest korralikult ära kõik, mida temalt oodatakse.

[HINNANG]

Parim muusikatelefon selles hinnaklassis. Muusikapleieri integreerimine on väga hästi õnnestunud.

[d] hinne:

Sony Ericsson T700

● Klassikaline, kunagist Ericssoni uhkust, T-seeriat elustada püüdev 3,5G-telefon on väga hea saavutus ja peaaegu oma eelkäijate vääriline. Õhuke, kõigest sentimeetripaksune korpus ja elegantne sonyericssonlik disain kogub küll rohkem stiilipunkte kui Samsung SGH-L700 välimus, kuid Sony Ericsson T700 ei paku testivõtjast midagi märkimisväärtset enam, ehkki hinnalipikul ilutseb tunduvalt suurem number. See on ka põhjus, miks ei saa seda võistlejat kolmandast kohast kõrgemale tõsta.

Telefoni numbriklahvid on küll väikesed ja kitsad, kuid see-eest teravamad ja neid on mugav vajutada, kõrgemal pesitsevad

Väga hea T-seeria telefon, mida võib julgelt soovitada Elisa klientidele, sest 1400 krooni eest on see saadud poolmuidu

põhinupud on esialgu üsna harjumatud isegi sarnase Sony Ericssoni omanikule. Ja paremal äärel paiknevad helitugevuse nupud on puhta tillukesed.

Õblukesse kesta on sisse pressitud kõik, mis seal olema peab, puudu ei ole ükski kohustuslik element. Piltide kuvamine ja videote vaatamine on tehtud väga mugavaks ja kohe kutsub pildistama.

2-3megapiksliste telefonikaamerate pildikvaliteet pole teadagi miski suurem asi, kuid Sony Ericsson T700 kaamera valmistab isegi nende standardite järgi pettumuse - fotokvaliteet jääb testi nõrgemale poolele. Muusikamängija on rahuldav ja ka kaasasolevad klapid on tublisti üle keskmise. Preemiaks on karbis veel 512 MB mälukaart.

Sony Ericsson T700 oleks selle testi võimalik võitja, kuid lubatust kõrgem hind ei tee seda võimalikuks. Hind on siin määrav ja kuigi Elisa kliendid võivad telefoni soetada soodus-hinnaga, pole teiste operaatorite klientidel sellest sooja ega külma.

Samsung SGH-L700 teeb kõike sama, aga tükk maad Sony Ericssonist odavamalt ning Nokia 5220 XpressMusic on oma hea muusikamängija ja madala hinna tõttu T700-st samuti üle.

[HINNANG]

Mugav, elegantne ja kallis töövahend, mis hinna ja kasutusvõimaluste suhtes jääb kahele esimesele alla.

[d] hinne:

Nokia 7310 Supernova

● Esimese asjana tuleb Nokia 7310 Supernova juures ära märkida ekraani, mis on tegelikult hõbedane peegel ja muudab natuke paranoiliseks. Kui telefon on aga juba kord sisse lülitatud, siis kaovad kõik kahtlused.

Nokia, selgete ja heade menüüde etalon, on selle telefoni menüü natuke keerulisemalt üles ehitatud ja koos vaikimisi peal oleva taustakujundusega näeb see viisakalt öeldes jube välja. Tausta saab tuunida, aga menüü vajab süvenemist. Tavalise klassikalise ikoonmenüü kõrval jookseb vaikimisi ekraanil kahel teljel otseteemenüü ja paar sellest sõltumatut valikut, mis teevad ekraanipildi esmapilgul küllaltki segaseks ja tekib soov mitte liiga

Kui menüüdega ära harjuda ja kodus juhtuvad olema 2,5 mm kõrvaklapid, siis on tegu väga hea igapäevatelefoniga, millel on olemas kõik vajalik

sügavale menüüsse sukelduda. Kui seda aga teha, leiab eest näiteks eelinstalleeritud Opera Mini.

Kerge ja mugavalt käes istuva Nokia 7310 Supernova nupud on üldiselt head ja selged. Numbriklahvid on laotatud ühe ribana kolme-kaupa neljale eraldi reale, millest alumisele on selle all asetseva korpusest esiletõusva ääre tõttu ebamugav korralikult vajutada.

Kuigi muusikamängija on üsna hea, mängitakse mäkra ootamatu nurga alt. Mingil põhjusel on Nokia 7310 Supernova varustatud vähelevinud 2,5 mm kõrvaklapiväljundiga, mis piirab selle kasutusvõimalusi (kui just konverteerit ei juhtu käepärast olema) ja sunnib tõenäoliselt kasutama telefoniga kaasasantavaid ja mitte just kõige parema kvaliteediga kõrvaklappe.

Vähemalt asub kõrvaklapiväljund telefoni ülaservas, mis on meie arvates selleks kõige optimaalsem ja mugavam koht. Vähemalt midagi.

Kui menüüd selgeks saada, on noortepärase suunitlusega Nokia 7310 Supernova igati korralik telefon ja vastab funktsionaalsuselt ootustele täielikult. Karbis on ka roosa korpus, kui tekib tahtmine nii enda kui ka telefoni identiteeti muuta.

[HINNANG]

Harjumatu menüülahenduse ja korraliku muusikamängijaga, kuid «vale» 2,5 mm kõrvaklapipistikuga.

[d] hinne:

Sony Ericsson W302

• Esmamulje Sony Ericssoni odavama hinnaklassi Walkman-telefonist on ülipositiivne. Ideaalse suurusega kompaktnel telefon, mida saab tõesti mugavalt taskusse libistada. W302 tundub usaldusväärne ja vastupidav.

Klahvid on väga pisikesed, kuid sellest hoolimata õpib neid kerge vaevaga kasutama, nagu loeks Braille' kirja klahvidele peale vaatamata.

Millegipärast paikneb Sony Ericsson W302 kõrvaklapijuhe erinevalt testis olevatest Nokiatest telefoni vasakul küljel, kus see korpusest välja turritab ja teeb telefonist

Sony Ericsson võiks teha telefone, mille kõrvaklapijuhe tuleks välja korpuse otsaservast, nagu see on Nokiatel. Ja muusikatelefonil peaks olema 3,5 mm kõrvaklapi väljund

kinnihoidmise ebamugavaks. Jääb ainult üle loota, et siinkohal võetakse Nokiast õppust. Telefonil pole korpuse küljes 3,5 mm kõrvaklapi väljundit, küll aga on kaasas konverter, mis lubab telefoniga kasutada ka enda lemmik kõrvaklappi.

Muusikatelefonis süda on loomulikult muusikamängija ja siin ei vea Sony Ericsson W302 alt, vaid pakub peaaegu kõike, mida ka madalama kuni keskmise hinnaga Walkman-telefonid. Muusika liigub arvutist telefoni kiiresti ja mugavalt. Kallimatel Walkmanidel oleme küll näinud märksa paremaid kõrvaklappi, kuid ega ka kaasasolevatel suurt häda ole.

Ümmargune klahv keset telefoni korpust kompenseerib selle, et pole eraldi muusika kontrollimise nuppe.

Kõik tundub hea, kuid pigem lükkab W302 testi teise poolde ülejäänud funktsioonide tagasihoidlikkus. Nokia 5220 XpressMusic muusikamängija meeldis meile rohkem ja Nokia pakub selle raha eest rohkem «tavalist» telefoni kui Sony Ericsson.

Sellegipoolest on see koolinoortele trammi või bussis muusika kuulamiseks igati taskukohane muusikatelefon, kui suuta mõne pisema puuduse kohalt silm kinni pigistada.

[HINNANG]

Kompaktnel ja usaldusväärne Walkman hea pleieriga, kuid väheste lisavõimalustega.

[d] hinne:

Samsung M3510

• M seerianumbri ees viitab muusikale ja odavama hinnaklassi lihtne muusikatelefon Samsung M3510 ka on - testi kõige kergem ja õhem unikaalse kujuga telefon, mille korpus kitseneb alt koonusekujuliselt. Selle muusikatelefon võlu peitub lihtsuses, mis on ühtlasi ka telefoni puudujäägiks.

Samsung M3510 proovib võluda lugudevahetuse raputussensoriga, mis sekundeerib klahvistiku ülemisele reale, kus on eelmise või järgmise loo valimise ning mängimis- ja pausinupud. Raputussensor pole ei uudne idee ega ka mitte eriti praktiline. Teises klassis käivat õde võid sellega ehk rabada, aga tegekkuses jätab sellega tänaval loo vahetamise

Muusikamängija on Samsung M3510-il hästi õnnestunud. Kui paljudel telefonidel kaob see taustale, siis siin on pleieri näit näha ekraani allservas

ajal vehkimine telefoni kasutajast pigem veidra mulje.

Teise ebameeldivusena liiguvad klahvid natuke raskelt ja neid on harjumatu tülakas vajutada. Samuti tekitavad segadust muusikamängimise juhtnupud kui telefoni pimesi kasutada. See häirib ka nii lihtsat tegevust nagu kõnele vastamine ja selle lõpetamine.

Kui lisada siia veel akukaanele müstiliselt ilmuvad sõrmejäljed ja kohatine aeglus, siis tasub enne selle telefoni soetamist sügavalt järele mõelda.

Kõik pole teps mitte halb, näiteks erinevalt paljudest teistest muusikatelefonidest ei kao muusikapleier saladuslikult kuskile taustale, vaid muusika kuulamise ajal on ekraani alumine neljandik reserveeritud pleieri näitudele.

Veel võib Samsung M3510 puhul plusspoolele kanda hea helikvaliteedi ja 3,5 mm kõrvaklapi väljundi, mis asetseb kenasti kedagi segamata telefoni tipus. Telefoni kaameraga tehtud piltide kvaliteet oli testitelefonide keskmisest parem.

Samsung M3510 võib oma saleda, kuid pigem tagasihoidliku disainiga olla tore ja käepärane muusikatelefon, kuid igapäevaseks kasutamiseks on miinuseid meie jaoks liialt palju.

[HINNANG]

Kõrge ja õhuke paljude võimalustega muusikapleier, aga halb igapäevatelefon väga ebamugavate nuppude tõttu.

[d] hinne:

LG KP500

● Täispuuetundlik LG KP500 ei sea latti enda jaoks liiga kõrgele ega proovigi olla iPhone'i, või peaksime nüüd ütleva Nokia 5800 XpressMusicu, troonilttõukaja – ja see on hea. Telefonil on kaks töölauda, mida saab lehekülge «pöörates» muuta. Esimene on tavaline töölaud, kuhu saab oma äranägemise järgi paigutada näiteks äratuskella, muusikamängija, FM-raadio, teisele aga saab tõsta soovitud kontaktide kiirvalikud.

Suure kolmetollise ekraani tõttu on see telefon testi kõige laiem. Nuppe on LG telefonil päris mitu, helitugevuse nupud ühes servas ja kolm suuremat ruudukujulist nuppu ekraani all: kõnelustus- ja -lõpetusnupp ning otseteede nupp.

Puuetundlikkus on paraku selle telefoni suurim miinus, sest see ei toimi alati nii, nagu tahaks. Telefoniga tuleb küll kaasa seda viga

Kui iPhone'i osta ei jaksa, siis osta sellest pool – LG puuetundlik telefon asub täpselt selles kohas

üksjagu parandav puutepliats, mis on peidetud korpuse sisse alla äärde. Sõnumite kirjutamine ja helistamine puuetundliku ekraaniga probleeme ei valmista, küll aga tekivad tõrked siis, kui on soov teha midagi keerulisemat. Ekraan on kohati aeglane ega registreeri kõiki puudutusi korralikult. Telefoniraamatus pead kontakti kindlasti puutepliatsiga taga ajama, et õiget üles leida, ja ka siis ei pruugi see kohe õnnestuda.

Tõeliselt hästi on läbi mõeldud sõnumite kirjutamine. Tavaasendis on näha telefoni numbriklahvistik, horisontaali pöörates aga ilmub telefoni ekraanile QWERTY-klahvistik, millele pole võõrad eesti keele täpitähedki. See aga pole veel kõik: KP500 toetab ka T9-tekstisisestust, mille keelt saab mugavalt kahe vajutusega otse sõnumi kirjutamise ajal muuta.

Muusikamängija on pigem tagasihoidlik, aga kaamera üks testi parimaid. Puutepliatsiga saab pilte joonistada ja neid otse sõpradele saata ning puuetundlikke mängu mängida. Kõik see teeb LG KP500-st kokkuvõttes pigem sobiliku koolipoisimänguasja, millega saab veidi plekisest helist hoolimata ka helistada. Lõpuks ei tasu ära unustada ka meie testi mõistes liiga kõrget hinda.

[HINNANG]

Kui laps nõuab iPhone'i, siis las ta harjutab enne LG odava puuetundliku telefoniga.

[d] hinne:

Sony Ericsson F305

● Sony Ericssoni mudelites esinev F-täht tähendab *fun*'i ehk siis lõbu. Ja see on tõesti üks lõbus telefon. Sony proovib omamoodi võistelda Nokia agoonias rabeleva NGage'iga ja on teinud väikese liikumisanduriga telefoni, mis mõeldud eelkõige mängimiseks – mängumenuisse suundumise tarvis on tehtud lausa eraldi klahv.

F305 numbriklahvistik on väljalibistatav, mistõttu see telefon on testi paksim. Sisesehitatud liikumisandur võimaldab lisaks paljudele teistele eelinstallitud mängudele mängida ka liikumistundlikke mängu, näiteks

Sony Ericsson on poolel teel PSP-telefoni poole, aga see maa, mis veel vaja käia, on väga pikk. Kehvake ekraan ja kokkujooksmine ei luba seda telefoni soojalt soovitada

saab virtuaalselt keeglikuuli veeretada või kalapüügmängus lanti loopida samal ajal vastavaid liigutusi tehes. Umbes nagu saaksite Wii lüdigala helistada, eks. Loomulikult võib olemasolevale tosinale mängule lisa osta ja neid veebist tirida.

Mängutelefon on tore idee küll, kuid ekraan on selleks siiski liialt tilluke. Me ei arvagi, et telefonil peaks olema päris PSP-mõõtu ekraan, kuid 176 x 220 pikslit on vähe mis vähe. Teiseks on telefoni nuppudega, mis helistamiseks ja numbrite sisestamiseks sobivad väga hästi, mängu ikkagi väga tüütu toksida – nii mõnelgi teisel telefonil oleme näinud paremaid mängude mängimise nuppe. F305 oli ainuke telefon, mis testimise käigus kokku jooksis.

Nii et mängutelefonina on F305 pigem kehvake, liikumisandurit kasutavaid mängu on vähe, pealegi on tänaval liikumisanduriga mängu mängides ebamugav vehelda. Muude funktsioonide poolest pakub F305 kõike, mida odavamad Sony Ericssonid pakuvad. Hoolimata mitmetest vigadest ja kehvadest, halvasti paigutatud kõrvaklappidest, ei ole mitte võimatu, et Sony Ericsson F305 saab väga populaarseks noorte seas, kellele kõik need puudused karvavõrdki korda ei lähe.

[HINNANG]

Mängudele spetsialiseerunud telefon, mis on oma põhitöös pigem nõrk, aga ei jää muude funktsioonide täitmises hätta.

[d] hinne:

[digi] ütleb:

• Valikut teha ja võitjat välja sõeluda oli seekord erakordselt keeruline. Paljude näitajate poolest olid telefonid väga sarnased, isegi võiks öelda, et mingil määral omapäratud. Neli-viis aastat tagasi erinevad keskklassi uksele koputavad telefonid üksteisest tunduvalt rohkem, nagu ka selles testist võib välja lugeda.

Ühtlustumise trend paistab silma mitme nurga alt: tootjad on ära tabanud aspektid, mida tuleb kasutajatele sarnasel kujul serveerida. Ühelgi telefonil pole eraldi sisse- ja väljalülitamisnuppu, enamasti on selleks kõnelõpetusklahv. Menüüd on üksteisele vargsi lähenenud nagu poisid tüdrukutele põhikooli klassiõhtu lõpuks, kui tuled taas süüdatakse, ja muutunud ühetaoliseks.

Rõõm oli tõdeda, et Mobiil-ID ei valmistanud ühelgi testialusele peavalu. Kõikidel telefonidel oli Bluetooth ja vähemalt kahemegapiksline kaamera, samuti polnud ühelgi probleeme mälu – mälukaardipesa oli kõigil olemas, paaril telefonil on 512 MB mälukaart karbis kaasas. Samuti pole vaja ühtegi telefoni sarjata halva levi või kõnequaliteedi tõttu. Testi põhjal võib öelda, et hea telefon ei pea olema kallis telefon. Helistamine ja sõ-

[TULEMUSED]

1

Samsung SGH-L700

Stiilne, minimalistlik ja praktiline 3G-telefon taskukohase hinnaga.

2

Nokia 5220 XpressMusic

Parim muusikatelefon selles hinnaklassis. Muusikaleiuri integreerimine telefoni on väga hästi õnnestunud.

3

Sony Ericsson T700

Mugav, elegantne ja kallis töövahend, mis hinna ja kasutusvõimaluste suhte tõttu jääb kahele esimesele alla.

numite saatmine on elementaarne, kuid ka järgmiste sammude eest ei tule raha välja käia üle mõistuse palju – odavamad 3G-telefonid ja muusikatelefonid teevad

oma tööd ootustele vastavalt, kuid puute-tundlik telefon on selles klassis hoolimata plussidest pigem veel mänguasi kui igapäevaseks asjaajamiseks sobiv tööriist.

	Samsung SGH-L700	Nokia 5220 XpressMusic	Sony Ericsson T700	Nokia 7310 Supernova	Sony Ericsson W302	Samsung M3510	LG KP500	Sony Ericsson F305
Võrgud	GSM 850/900/1800/1900, EDGE, UMTS 2100	GSM/EDGE 850/900/1800/1900	GSM 850/900/1800/1900, EDGE, UMTS 2100, HSDPA	EGSM 900/1800/1900, GSM 850/1800/1900	EDGE/GSM 850, 900, 1800, 1900	GSM 850/900/1800/1900, EDGE	GSM 900/1800/1900, EDGE	EDGE/GSM 850, 900, 1800, 1900
Ekraan	TFT, 262 000 värvitooni, 176 x 220 piksli	QVGA, 256 000 värvitooni, 320 x 240 piksli	TFT, 262 144 värvitooni, 240 x 320 piksli	QVGA, 16 miljonit värvitooni, 320 x 240 piksli	TFT, 262 144 värvitooni, 176 x 220 piksli	TFT, 262 000 värvitooni, 176 x 220 piksli	WQVGA, 262 000 värvitooni, 240 x 400 piksli	TFT, 262 144 värvitooni, 176 x 220 piksli
Kaamera	2megapiksline, 3x digitaalne suum	2megapiksline, 4x digitaalne suum	3,2megapiksline, 3x digitaalne suum	2megapiksline, 4x digitaalne suum	2megapiksline, 2,5x digitaalne suum	2megapiksline, 3x digitaalne suum	3megapiksline	2megapiksline, 2,5x digitaalne suum
Ühendused	Bluetooth 2.0, micro-USB	Bluetooth 2.0, micro-USB, 3,5 mm audio- ja video-ühenduspesa	Bluetooth 2.0, micro-USB, modem, PictBridge	Bluetooth 2.0, 2,5 mm audio-video TV-väljundpesa, micro-USB 2.0	Bluetooth 2.0, PictBridge, micro-USB	Bluetooth 2.0, micro-USB, 3,5 mm audioväljund	Bluetooth 2.0, micro-USB	Bluetooth 2.0, PictBridge, micro-USB
Mälu	30 MB, MicroSD kuni 8 GB	30 MB, kaasas 512 MB microSD, toetab kuni 4 GB	25 MB, kaasas 512 MB mälukaart, Memory Stick Micro kuni 8 GB	32 MB, microSD kuni 4 GB	20 MB, Memory Stick Micro kuni 4 GB	40 MB, MicroSD kuni 8 GB	48 MB, MicroSD kuni 8 GB	10 MB, Memory Stick Micro kuni 4 GB
Kõneae	ooteaeg 307 h, kõneae 3,4 h	ooteaeg 406 h, kõneae 5,25 h	ooteaeg 370 h, kõneae 9,5 h	ooteaeg 300 h, kõneae 4 h	ooteaeg 300 h, kõneae 7 h	ooteaeg 250 h, kõneae 5,5 h	ooteaeg 350 h, kõneae 3,5 h	ooteaeg 400 h, kõneae 8 h
Mõõtmed	109 x 46 x 12,8 mm	108 x 43,5 x 10,5 mm	48 x 104 x 10 mm	106,5 x 45,4 x 11,95 mm	46 x 100 x 10,5 mm	109 x 46 x 9,9 mm	106,5 x 55,4 x 11,9 mm	96 x 47 x 14,6 mm
Kaal	107 g	78 g	78 g	83 g	78 g	68 g	89 g	97,5 g
EMT hind	2290 krooni	2490 krooni	3490 krooni	2490 krooni	1990 krooni	1990 krooni	3690 krooni	1790 krooni
Elisa hind	2090 krooni	2090 krooni	1400 krooni	2190 krooni	1790 krooni	2090 krooni	3190 krooni	ei ole
Tele2 hind	ei ole	2290 krooni	ei ole	2390 krooni	2190 krooni	ei ole	3490 krooni	ei ole
Punktid	4,5	4	4	3,5	3,5	3	3	2,5
Koht	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

Internetipanga
kasutajale on meie
tellimiskeskond
kiireim, mugavaim ja
soodsaim viis heade
ajakirjade tellimiseks

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Brauser, inimese sõber

Brauser on tänapäeval vist küll kõige levinum tarkvara, sest see on olemas pea igas arvutis kui serverid ja vana kooli meeste tekstipõhised rondid välja arvata. Millist brauserit aga tasub oma arvutis pidada ja millise peaks välja viskama?

● Kahtlemata on brauser programm, mida keskmine arvutikasutaja vabal ajal kõige enam kasutab. Uudiseid loed ja oma lemmiksaite külastad ju ikka brauseri vahendusel. Meile loevad paljud brauseri abil oma veebipõhisest kirjastist ja lõunapauside ajal lüüakse tänapäeval aega surnuks mitte enam Solitaire'i tagudes, vaid brauseripõhiste mängukestega. Seda imekspandavam on, et paljud inimesed ei mõtle kunagi sügavalt selle üle, kas nad ikka kasutavad kõige paremat brauserit.

Teooria ja praktika on vastuolus

Otsustasime tulejoonele seada neli populaarsemat Windowsi all töötavat brauserit ja vaadata, kas 2009. aasta alguses on brauseririndel uusi tuuli tunda. Igapäevaselt kasutame neid kõiki, [digi] toimetuses on meil nii Opera, Firefox kui Chrome'i kasutajaid, kuid otseselt omavahel võrrelnud ega testinud me neid ei ole.

Mida brauseri valikul arvestada? Kasutusmugavust, veebilehtede kuvamise oskust ja kiirust ning lisavõimalusi. Esimene on sageli subjektiivne, ülejäänud aga objektiivselt mõõdetavad. Tuleb kohe ära öelda, et range veebilehe kuvamisoskuse test Acid3 ning reaalsete veebilehtede ku-

vamine ei käi käsikäes. IE näiteks kukkus Adic3 testis täielikult läbi, aga enamusi veebilehti saab sellega brausida vabalt. Opera jällegi skooris Acid3 testis kõige paremini, aga praktikas ei kajastu see kuidagi. Teine kiirus, mis tänapäeval üha olulisem, on brauseri Javascripti töötlemise kiirus. Kasutasime selleks Google'i V8 v2 ning WebKiti SunSpider v0.9 teste. Tahtsime kasutada ka Dromaeo teste, aga IE jäi nendega jänni ning seepärast loobusime.

Küllap ei üllata testi tulemused ühtegi aktiivset arvutikasutajat, kuid vähemalt meie endi jaoks olid tõeliselt jahmatamapanevad testides mõõdetavad kiirusvahed. Google Chrome on tõstnud lati nii kõrgele, et teistel on selleni tükk maad ronida. Suveks on loota uusi ja paremaid

2009. aasta töötab tulla põnev, sest Chrome on tõstnud kiiruselati ülikõrgele. Teistel on, mille poole püüelda

versioone nii IEst kui Firefoxist, seniks aga on testitulemused just sellised, nagu need on.

Aeg harjumusi muuta

Brauserieelistused on olnud alati vaidlusteemaks, ikka on enda oma parem ja teise oma nõmedam. Tegelikult ongi ka meil üsna keeruline brausereid objektiivselt järjestada, sest nii palju sõltub harjumustest ja vajadustest. Mõne jaoks on piisav ka Windowsiga kaasa tulev IE, teine aga ei lepi millegi vähemaga kui ülekerre tuunitud ja kohandatud Firefox. Üht tuleb aga öelda küll: mida enam liigub rakendusi veebi, mida enam hakkavad kõik kasutama veebipõhiseid töövahendeid, seda enam ühtlustuvad ka brauserite võimed ja võimalused. Juba praegu pole üldjoontes vahet, kas kasutada veebi sirvimiseks Chrome'i või Firefoxit, Operat või IE'd, lehtede kuvamisega saavad hakkama kõik. Sellest, et mõni brauser näitab midagi valesti, saab aru alles pärast võrdlemist.

Seepärast tasub ka skeptilisel lugejal, kes meie järjestusega nõus pole, kas või prooviks installida ka teised brauserid ja neid mõne päeva jooksul kasutada. Võib meeldima hakata.

[d] SVEN VAHAR

Kuningas troonist ei loobu

FIREFOX 3.0.5, getfirefox.com

• Firefox on *summa summarum* hetkel kasutamiseks kõige mõistlikum brauser: installijärgselt kohe head võimalustega, piisavalt lollikindel ja versioonis 3 ka piisavalt kiire. Mis aga Firefox'i teistest vaieldamatult peajagu kõrgemale tõstab, on selle kohandatavus ja meeletu saadaolevate laienduste hulk. Firefox'i jaoks on saada praktiliselt suvalisi laiendusi – nii selliseid, mis muudavad brauseri välimust ja toimimist, kui selliseid, mis lisavad brauserile juurde midagi, mida tavaliselt peaks tegema mõne muu rakendusega. Nii saab Firefoxile lisada FTP-klintiprogrammi, fotehalduri, sõnastiku, blogimise abivahendeid ja miljon muud asja, rääkimata laiendustest, mis võimaldavad tõkestada reklaame või

muuta mõne sinu lemmiksaidi väljanägemist oma käe järgi. Need, kes ütlevad, et neil neid vaja pole, ei ole lihtsalt enda jaoks sobivaid laiendusi leidnud. Sellest, kui mugav on veebi sirvida, kui brauser reklaame tõkestab, või kui kasulik on eesti keele õigekirjakontroll otse brauseri aknas veebivormides, saab aru alles pärast proovimist.

Firefox on ka ainus, millest on saadaval kasulikke modifikatsioone, näiteks otse mälu-pulgalt töötav portatiivne versioon ning moel või teisel kohandatud versioone leiab netist teisigi.

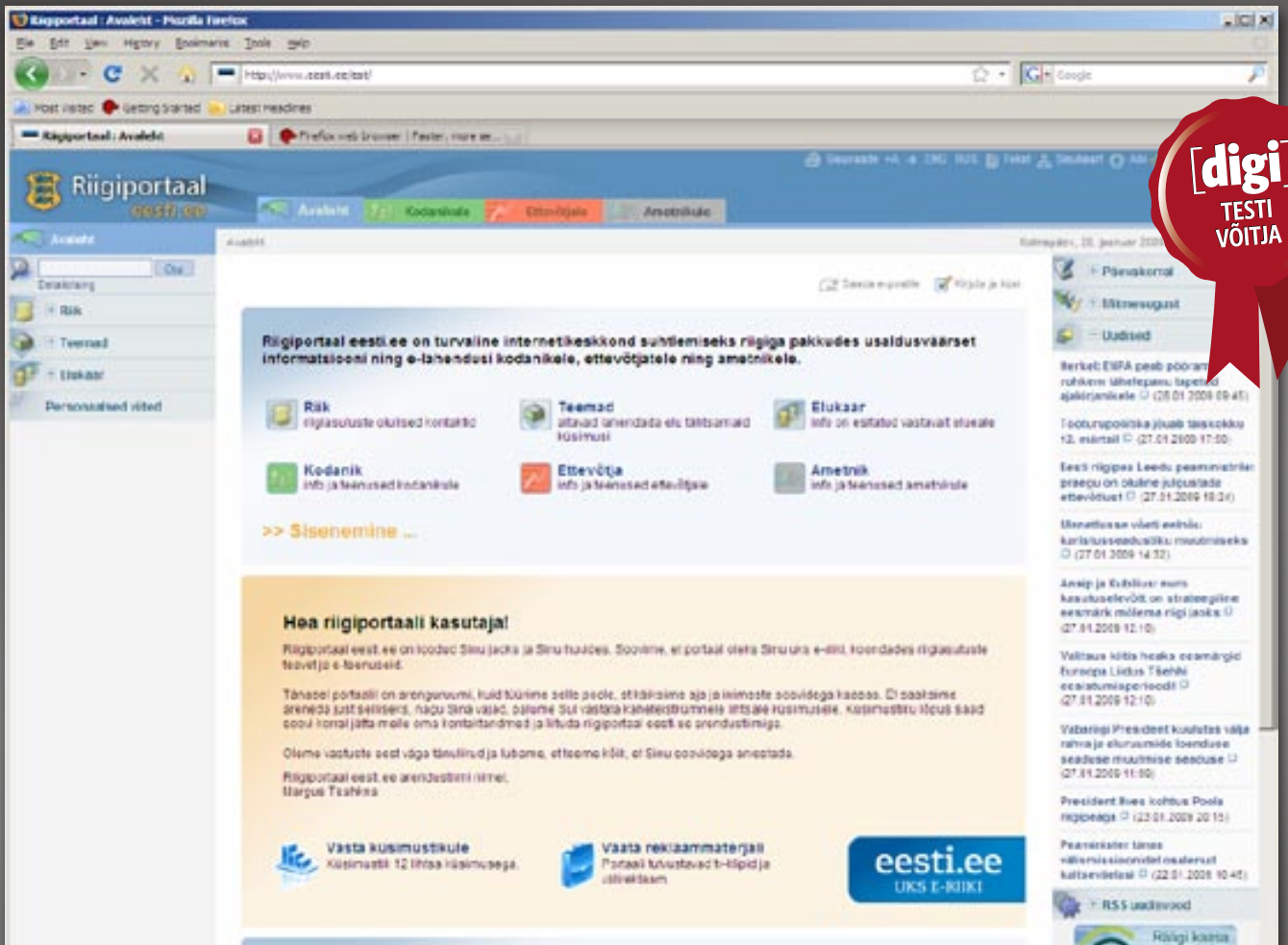
Acid3 testis sai Firefox 71 punkti, JavaScripti kiirustestides jääb see nii Chrome'ile kui Operale alla, ent ületab IEd mitmekord-

selt, skoorides V8 testis keskmiselt 60,4 punkti ja Sunspideri testis 10 679 ms. Seda on keerukamate lehtede laadimisel ka tunda. Ometi kaalub Firefox'i paindlikkus ja kohandatavus Chrome'ile allajäämise üles.

[HINNANG]

Kõige võimalusterohkem ning kõige kohandatavam brauser. Hetkel veel suvääranne esikohaomanik.

[d] hinne:

Mees metsast

CHROME, google.com/chrome

● Eelmise aasta üks üllatajaid oli raudselt Google Chrome. Tuli suure pauguga ja jähmamas kõiki. Kuigi nüüdseks on üleüldine vaimustus vaibunud, loeme me Chrome'i neist neljast kõige paljulubavamaks. Chrome'i tugevuseks on suhteliselt väike, ent väga hästi läbi mõeldud võimustekomplekt. Brauseris on ainult hädavajalik, isegi olekuriba ilmub nähtavale siis, kui hiirega lingi kohal hõljuda. Chrome'i teiseks trumbiks on kiirus. Selle brauseriga on isegi paksult Javascripti täis veebilehtede külastamine meeldiv, sest lehe laadimist ei pea ootama. Samuti eristub Chrome teistest mäluksutuse poolest – kõik avatud veebilehed jooksevad oma liivakastis ning lehe sulgemisel vabastatakse ka selle töötlemiseks kasutatud mälu. Praktikas tähendab see seda, et päeva lõpuks ei jää ei Chrome ega arvuti aeglaseks.

Acid3 testis on Chrome Opera järel 77 punktiga teisel kohal. Kiiruse poolest lööb Chrome kõiki väääääga pika puuga, saades V8 testis tulemuseks keskmiselt 705 punkti ja Sunspideri testis 4473 ms. Tänu kiirusele ja optimaalsele mäluksutusele on Chrome

teistest märksa parem brauser aeglastele arvutitele installimiseks. Vanasti võis selleks soovitada Operat, nüüd aga Chrome'i. Probleeme esineb Chrome'i kasutades peamiselt spetsiifiliste veebirakenduste juures, mis on optimeeritud töötama IE-ga. Tüüpiliseks ilminguks on sel juhul lihtsalt tühi või poolik leht. Kinni jookseb Chrome harva ning isegi kui üks vahekaardil avatud veebileht peaks osutama probleemseks ja hanguma, saab selle sulgeda teisi häirimata. See Firefox'i ja IE puhul sageli ei õnnestu.

[HINNANG]

Hea brauser, [digi] poolt tungivalt soovitatav, kui spetsiifilised vajadused ei sunni kasutama Firefox'i mõne laiendusega.

[d] hinne:

Tagasihoidlik vennike

OPERA 9.63, opera.com

● Kui poleks Chrome'i, seaks me Opera Firefox'i järel teisele kohale. Nüüdki võib Operat ja Chrome'i mõnes mõttes võrrelda: mõlemad on IE-st ja Firefoxist kiiremad, sobivad hästi vanematele ja aeglasematele arvutitele, kuid kumbki pole nii levinud kui IE ega nii võimulusterohke kui Firefox. Selle viimase üle võib vaielda, sest Operal on palju võimalusi juba sisse ehitatud, nagu näiteks hiirezestid, ajutise peatamisvõimalusega allalaadimishaldur ja reklaamitõkesti, kuid teisest küljest ei ole Opera jaoks loodud nii palju laiendusmooduleid ning nendega ei õnnestu kohandada brauserit ennast.

Praktikas saab Opera hakkama enamuse veebilehtedega ning ühilduvusprobleemid on suures osas jäänud ajalukku, kuid fakt on, et uusi veebilehti ja rakendusi testivad arendajad tänapäeval esmalt Firefox'i, Safari ja IE peal ning alles siis Opera peal, kui aega ja võimalust on. Seega on Operat kasutades kohati paigast elementide vahekaugused ja teksti suurus. Kuigi, tõele au andes, seda ei juhtu just sageli. Ka kiiruses on Opera kõvasti üle IE-st ning seni ületab ka veel kohati

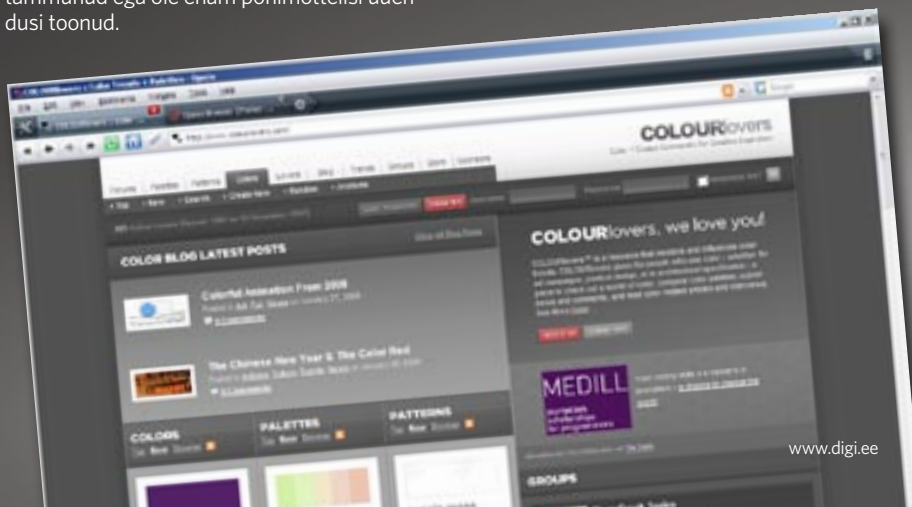
Firefox'i, näiteks V8 testis sai Opera Firefoxist parema tulemuse, 85 punkti, kuid Sunspideri testis veidi viletsama tulemuse ajaga 12 346 ms. Acid3 veebirenderustestis on Opera aga 85 punktiga kõige tublim, kahju, et seda eelist ei saa alati praktikasse üle kanda.

Opera saab Chrome'i järel kolmanda koha mitte selle pärast, et see oleks vilets brauser, vaid seepärast, et Chrome on parem. Kiirem ja uuenduslikum. Opera on jupp aega paigal tammunud ega ole enam põhimõttelisi uuendusi toonud.

[HINNANG]

Hea brauser, millel oma veendunud kasutajaskond. Paraku pole ka otsest põhjust, miks peaks seda Chrome'ile eelistama.

[d] hinne:

Vana arm, see roostetab

INTERNET EXPLORER 7, microsoft.com/ie

• IE pooldajate peamiseks argumendiks on tavaliselt see, et «aga IE on kõige kiirem!». Tegelikuses tähendab see seda, et IE lihtsalt käivitub kõige kiiremini. Kõikides Javascripti ja lehelaadimistestides sõrgib, ei, lohiseb IE teistel järel pika-pika nööri otsas. Sunspideri testis oli IE 86 561 ms ajaga 20 korda aeglasem kui Chrome, V8 testis skooriga 13,8 Chrome'ist ligi 50 korda aeglasem ja Dromaeo DOM testis jooksis hoopis kinni. Võib-olla oleks IE selle testi lõpuni teinud, aga kuna edenemisriba jäi tükiks ajaks seisma ja brauser enam ei reageerinud, siis katkes me kannatus ja katkestasime testi. Oleksime võinud ju ööseks brauseri seisma jätta, aga kui see juhtuks reaalsel veebilehel, kui kauaks teil kannatust jätkuks? Acid3 testist ei maksa mitte rääkida, IE keerab testilehe nii segamini, et skoori pole võimalik välja lugeda. Niipalju siis veebistandardite tundmisest.

IE jaoks on samuti olemas terve posu laiendusi, kuid neid on vähem ja need on enamasti mannetumad, mõni erand välja arvatud. Lisaks installeeruvad need tihti peale eraldi programmidenä, samas kui Firefox'i laiendu-

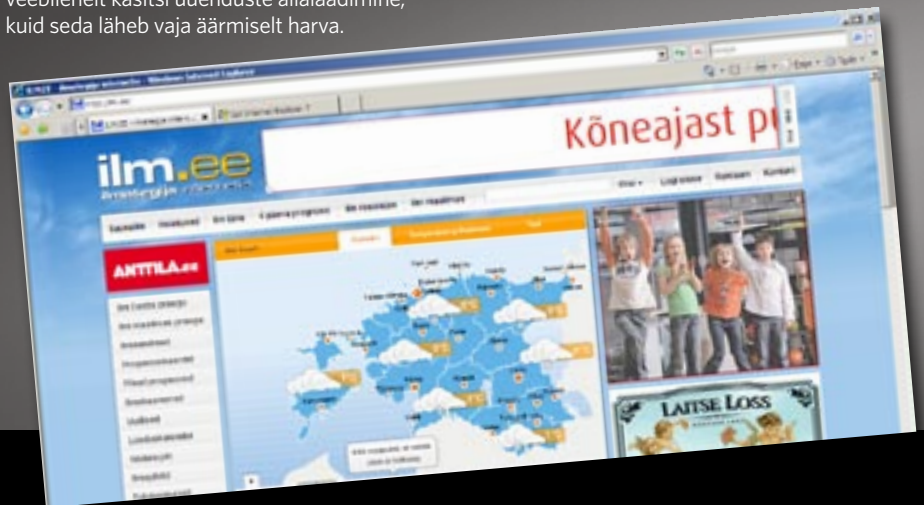
sed on kõik programmi enda kaustas.

Teisest küljest on IE senimaani ainus brauser, mida toetavad mõned vanemad veebikendused, dokumendihaldussüsteemid või intranetid. Õnneks väheneb säärase veebide ja rakenduste hulk pidevalt. [digi] toimetajate hulgas pole kedagi, kes igapäevaselt IEd kasutaks. Pole ju mõtet, see brauser ei suuda mitte midagi teistest paremini teha. Ainus, milleks IEd veel vaja läheb, on Windows Update'i veebilehelt käitsi uuenduste allalaadimine, kuid seda läheb vaja äärmiselt harva.

[HINNANG]

Ärge nähke vaeva. IE on rongist maha jäänud. Tehke endale ja inimekonnale teene, kasutage mõnd muud brauserit.

[d] hinne:

[TULEMUSED]

1 Firefox 3.0.5

Seni veel väärt esikohta, aga konkurendid ei maga. Aasta jooksul võib olukord muutuda.

2 Chrome

Tõeliselt paljulubav brauser. Kõige kiirem ja kõige saledam.

3 Opera 9.63

Hea, aga tükk aega paigal tammunud brauser. Ootame pikisilmi uuendusi.

[digi] ütleb

• Firefox on esimesel kohal põhjusega. Kuigi tegu pole kõige kiirema ega veel ka mitte kõige levinuma brauseriga, on see keskmiselt võttes kõige parem. Firefox'i kasutajaid on piisavalt palju, et hädade korral abi ja nõu saada ning seda on võimalik kohandada praktiliselt iga kasutaja soovidele vastavaks. Firefox on kuldne kesktee, mida valides lihtsalt ei ole võimalik eksida.

Teise ja kolmanda koha osas võib vaielda, kuid Chrome on innovaatilisem kui Opera ning selle esimene versioon on täiesti kasutatav igapäevaseks tööks. Chrome'i kiirus ning veebilehtede virtuaalne teineteisest lahutamine, käitades neid eraldi protsessidega eraldi mäluosades on tõeliselt hea tehniline lahendus, mis päästab nii mõnigi kord terve brauseri kinnijooksmisest, kui üks leht otsustab streikima hakata.

Opera vana tegijana on samuti pädev brauser, kuid võimalustevaesem kui Fi-

IE8 tulek võib üht-teist muuta, aga väga suuri lootusi me sellele esialgu siiski ei paneks

refox ning samas mitte ka nii geniaalselt lihtne ja sale kui Chrome. IE on dinosaurus.

Varsti lõppversioonina ilmuv IE8 on lootustandvam, kuid me ei tahaks soovitada kellelegi prooviversiooni oma tööarvutisse installimiseks, eriti kui tegemist on Microsofti toote prooviversiooniga. Armsad inimesed, kel teil on arvuteis IE 7 või veel hullem, IE 6, katsuge ometi end oma stagneerunud mõttestampidest lahiti rebida ja kas või proovida mõnda muud brauserit. Ausõna, kõik teised brauserid on hetkel IEst iga kandi pealt üle.

Telli [digi] koju!

Testime!

Võistlustules neli projektorit kodukinole

Kaamera

Nikon D700 testis!

Moodne kuvar

Dell Crystal särab

Kui sulle loeb välimus kõige enam

Kõlarid

iPodiga tuttu
Uus dokk toob iPodi magamistuppa

[digi]

Sügisel kooli uue arvutiga

Testis 12 mudelit!

iPHONE:

- **TEST:** uurime, kas iPhone on haip või ime
- **TOP 10** parimat programmi iPhone'ile
- **TOP 5** põhjust, miks uus iPhone on halb
- **KUIDAS** pääseda ligi iTunes'i poele?

Kuhu anda ära oma vana arvuti?

Ajakiri+
fotoraamat

39⁹⁰

Metal Gear Solid 4

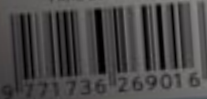

[digi] tellimiseks:

- helista 660 9797
- saada e-kiri aadressil levi@presshouse.ee
- mine kodulehele <http://www.telli.ee>

Tellimus maksab **399 kr** aastas, otsekorraldusega **33 kr** kuus.

Nr 41, september 2008
Hind 39.90 kr

9 771 736 26901 6

Katsetame puuetundliku ekraaniga GPSi

Uus hiir, mis mõeldud ainult naistele!

KUIDAS...

HAARA OMA TEHNIKAL SARVIST!

ARVUTI

Kuidas blogi statistikat teha?

LK 54

FOTO

Kuidas keskkonnasõbralikult pildistada?

LK 56

HELI JA PILT

Kuidas mälestusi plaadile saada?

LK 60

Kuidas fotol liikumise efekti tekitada?

LK 58

KUIDAS...

blogi statistikat teha

Igal blogipidajal tärkab mingil hetkel kahtlus, et kas tema blogi üldse keegi peale tema ema ja tema koera loebki. Kuidas teada saada, kas kommentaaride puudumine tähendab häbelikke lugejaid või sootuks puuduvat publikut?

1.

Milleks mulle statistika?

Mida blogi statistika tegelikult annab? Ei maksa arvata, et blogi statistika näitab ainult seda, kui palju on sinu blogi päeva, nädala või kuu aja jooksul vaadatud. Tegelikult saad sa oma blogi külastatavuse kohta täpselt sama põhjalikku statistikat teha, nagu teevad seda «päris» veebisaidid, sest sisuliselt ei ole ju mingit vahet, blogi on lihtsalt teatud tüüpi veebileht.

Statistika annab sulle ülevaate mitte ainult külastajate arvust, vaid ka sellest, milliste märksõnade otsingu peale sinu blogisse satutakse, millised sinu postitused on populaarsed, ja ka sellest, millistelt veebiadressidelt sinu blogi või üksikpostituste peale on viidatud. Lisaks annab korralik statistika ülevaate sellest, millistest riikidest külastajad tulevad, milliste brauseritega ja millise ekraaniresolutsiooniga sinu blogi vaadatakse.

2.

Võib-olla on sul statistika juba olemas?

Võimalik, et su blogimootor teeb juba ise väikestviisi statistikat. Kui oled lasknud blogi oma tuttavalt sinu eest püsti panna, küsi igaks juhuks üle. Kui su blogi on tehtud näiteks populaarsete sisuhaldusvahendite Drupali ja Joomla peale, siis on sul tõenäo-

Time	IP	Ref	Page	Referrer	Browser	OS	Device
2008-12-01 10:00:00	192.168.1.1	http://www.google.com	http://www.digi.ee	http://www.google.com	MSIE 7.0	Windows	Desktop
2008-12-01 10:00:01	192.168.1.1	http://www.google.com	http://www.digi.ee	http://www.google.com	MSIE 7.0	Windows	Desktop
2008-12-01 10:00:02	192.168.1.1	http://www.google.com	http://www.digi.ee	http://www.google.com	MSIE 7.0	Windows	Desktop

lisliselt statistikamoodul seal juba olemas. Ka Wordpressi kasutajail on vähemalt ametliku wordpress.com'i teenuse kasutamise korral olemas blogisse integreeritud statistikamoodul.

Kui sa kasutad näiteks iseinstallitud Wordpressi mõne sõbra serveris, siis saad sa statistikamooduli ise lisada. Ühe taolise mooduli leiad siit: <http://is.gd/1wOP>. Kui sa aga alles valid blogimootorit või kavatsed mingil põhjusel seda vahetada, siis vali selline, mis oskab ise statistikat teha. Sisseehitatud võimalused ei ole tavaliselt nii põhjalikud kui eraldi installitavad statistikamoodulid, kuid esmase uudishimu rahuldamiseks piisab neist täiesti.

3.

Vali sobiv analüüsivahend

Kui blogil praegu siiski statistikat ei ole, aga sa soovid seda lisada, siis on sul valida päris mitmete vahendite vahel, enamik paremaid on paraku tasuta,

kuid leidub ka mitmeid tasuta vahendeid. Suurem osa tasuta statistikat tegevaid rakendusi aga eeldab, et sa installid selle oma majutusserverisse ja seadistad selle ise. Taolisteks tasuta vahenditeks, mis eeldavad ise oma serverisse installimist, on näiteks Piwik (piwik.org) või FireStats (firestats.cc).

4.

Google Analytics on tasuta

Kui sa seda teha ei oska või ei taha, pead kasutama mõnd üle veebi töötavat teenust. Üheks kõige populaarsemaks ja kõige täielikumaks on Google Analytics. GA kasutamiseks ei pea sa ise mitte kuhugi mitte midagi installima, sul peab olema ainult juurdepääs oma blogi või veebilehe kujundusmallide failidele.

Kuidas GA töötab, kui sa seda oma serverisse ei installi? Midagi müstilist siin pole, sa pead lihtsalt oma lehekülje koodile lisama paar rida, mis laseb sinu veebilehe külastaja

brauseril teha ühe päringu ka Google'i serverisse. Selle päringuga saadetakse kaasa sinu blogi kordumatu ID, mille sa oled eelnevalt registreerinud, ning selle järgi paneb Google sinu jaoks kokku statistika just sinu veebisaidi kohta.

GA kasutamiseks pead sa eelnevalt endale tegema Google'i konto, seda saad teha siin: google.com/analytics. Kui sul on Google'i konto juba olemas, näiteks kui kasutad Gmaili või Google Readerit, siis ei pea sa uut kontot looma, vaid saad sisse logida oma vana kasutajanimi ja parooliga.

1. Pärast sisselogimist või registreerimist vali Analytics Settings ja sealt omakorda Add Website Profile.

2. Sisesta jaotisse Add a Profile for a new domain oma blogi aadress, vali õige ajavöönd ja vajuta Finish.

3. Järgmisel lehel antakse sulle jaotises Instructions for adding tracking tekstiväljal jupike Javascripti koodi. Märgista see täies mahus ja kopeeri see.

4. Kleebi see jupike koodi oma blogi või veebilehe koodi osasse vahetult enne lehekülje lõppemist tähistava `</body>` sildi ette (pane tähele kaldkriipsu, ilma kriipsuta on alustav, mitte lõpetav silt).

5. Vajuta Finish.

Copy the following code block into every webpage you want to track. If your site has dynamic content you can use a common include.

```
Use this tracking code to gain access to a wide range of exciting analytics data.

<script type="text/javascript">
var gaJsHost = (("https:" == document.location.protocol) ? document.write(unescape("%3Cscript src='http://www.google-analytics.com/ga.js'")) : document.write(unescape("%3Cscript src='http://www.google-analytics.com/ga.js'")));
</script>
<script type="text/javascript">
try {
var pageTracker = _gat._getTracker("UA-2224020-2");
pageTracker._trackPageview();
} catch(err) {}</script>
```

5. Mis mõttes lehekülje kood?

Kui eelmise sammu punkt 4 sulle arusaamatuks jäi, siis selgituseks - sa pead üles otsima oma blogi malli (*template*) sellise faili, mis sisaldab sinu veebilehe kujunduse viimast, alumist osa.

Wordpressi puhul on asi tegelikult palju lihtsam, sul pole vaja õiget faili üles otsidagi, installi lihtsalt see moodul siit: <http://is.gd/HHF>. Mooduli kasutamiseks pead sa siiski teadma GA poolt sulle antud ID-koodi, selleks on su GA konto lehel nähtav UA tähisega kood, näiteks UA-7778899-1.

Kui sa kasutad Bloggerit, siis pääsed sa koodile ligi niimoodi: Dashboard -> Layout -> Edit HTML. Keri tekstiväljal päris lõppu, kuni näed koodi `</div></body></html>`. GA antud skripti pead sa nüüd kleepima `</div>` ja `</body>` vahele, nii et tekiks taoline lõik:

```
</div>
<script type="text/javascript">
...
</script>
</body>
```

Ära unusta nüüd veel vajutamast nuppu Save Template.

Mõne muu blogimootori kasutamisel pead vajaliku koha ise üles leidma. Selleks pead võib-olla ise failide kaustas veidi ringi sobrama. Märksõnadeks, mille järgi sa õiget faili või liidesest õiget kohta üles võid leida, on *template*, HTML, *layout*, *presentation*, *footer* jms, mis võiksid kirjelduse järgi seonduda lehekülje ülesehitusega. Näiteks veidi eksootilisemas sisuhaldusvahendis Textpattern on selleks kohaks hoopis Presentation -> Pages -> Default.

6. Statistika nõuab aega

GA statistika ei hakka tööle kohe sekundipealt. Õigemini hakkab küll, aga esimest raportit võid näha alles päeva või paari pärast. GA kuva tõlgendamiseks olgu sulle abiks järgmised selgitused.

- Pageview: näitab sinu veebilehe laadimiste arvu. See ei tähista tingimata külastajate arvu, sial võivad kuuluda ka veebirobotid või muud skriptid.

- Visit: külastuste arv, näitab, et sinu lehte on keegi külastanud. Erinevus Pageview'ist seisneb selles, et kui külastaja taaslaadib su lehte, lootes sealt uuendusi leida, siis on see uus pageview, aga ikka seesama visit.

- Absolute Unique visitors: külastajad, kes satuvad vaadeldava perioodi jooksul su blogisse esmakordselt.

- Bounce Rate: näitab, mitu protsenti külastajatest on vaadanud ainult sedasama lehekülge, kuhu ta tuli, kas otse või lingiga ning su blogist lahkunud muudele lehtedele klõpsamata. Ehk mida kõrgem Bounce Rate, seda vähem viitsivad külastajad su blogis ringi vaadata.

- Traffic sources: kuidas sinu blogisse saadetakse, *direct traffic* tähistab otse blogisse saabunud külastajaid, *referring sites* tähistab mõnelt teiselt veebilehelt lingi kaudu saabunud ja *search engines* läbi mõne otsingumootori tulnud.

7. Mis on kõige-kõige?

Postituste populaarsusstatistikat näed kõljemenüü jaotisest Content alajaotisest Top Content. Seal on järjestatud kõige populaarsemad postitused, kuid tasub mees pidada, et kui külastaja tuleb su blogi avalehele ja sul on seal reas näiteks 10 viimast postitust ning see kõige huvitavam on näiteks teine või kolmas, siis ei pea ta selle lugemiseks seda postitust eraldi lahti klõpsama ja seega registreerib ka GA ainult

avalehe külastuse, kuigi tegelikult võib terve hulk külastajaid tulla vaatama just ainult sinu avalehel olevat kolmandat postitust.

Üks lahe võimalus on Google Analyticsil veel: kui valid menüüst Content valiku Site Overlay, laaditakse uues aknas sinu veebilehe avakuva ja selle peal näidatakse väikeste sildikestega ära iga lingi populaarsus protsentides.

Access Log	IP	Page	Time	Date
access_log	88.11.1.1	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	87.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008
access_log	77.150.0	...	07.03.2008	07.03.2008

8. Ka käsitsi saab teha

Kui sa aga ei usalda Google'it või mingil põhjusel Google Analyticsit, siis on sul võimalus oma veebisaidi või blogi statistikat teha ka käsitsi, kui sul on juurdepääs logifailidele. Selleks peab sul olema juurdepääs veebiserveri kaustadele, tavaliselt käib see üle FTP. Logi oma lemmik-FTP-programmiga oma kontole sisse ja otsi, kus paiknevad logifailid. Tavaliselt on need eraldi kaustas, seega, kui ühtegi *log* või *logs* nimega kausta FTP kaudu sisse logides ei paista, siis proovi minna kaustapuu sammu võrra ülespoole, sest sisselogimise jaoks võib su kodukaustaks olla seatud HTML-faile sisaldav kaust, mitte sinu konto juurkaust.

Logifailid on tavaliselt kas *access_log* või *access.log* või mõne muu sarnase nimega. Laadi logifail oma arvutisse.

Logifaili analüüsimiseks tõmba endale siit <http://is.gd/hwyB> Webalizer, vabaväriline veebistatistika programm. Paki ZIP-arhiivi sisu kuhugi eraldi kausta lahti. Ava Start -> Run ja kirjuta sinna cmd. Avaneb kasu-reaaken. Nüüd kirjuta sinna ühe reana järgmine käsk:

```
D:\webalizer\webalizer.exe -o D:\statistika d:\logi\access_log
```

Siin peaks D asemel olema selle ketta tähis, kus sul Webalizeri ja logi kaustad asuvad, ning vastvalt siis längkriipsude vahel on sinu pandud kaustanimed: esimene on seega kaust, kus asub Webalizer, teine kaust, kuhu sa tahad statistikafaile salvestada ja kolmas kaust, kus logi on. Antud näites on Webalizer D-kettal kaustas Webalizer, statistika jaoks genereeritud HTML salvestatakse D-ketta kausta statistika ja veebiserverist alla laaditud logi paikneb D-kettal kaustas logi.

Mõne sekundi pärast leiad määratud kaustas Webalizeri poolt genereeritud HTML-failid.

Statistika peenhäälestamiseks tee koopia failist *sample.conf*, nimeta see koopia ümber failiks *webalizer.conf* ja muuda seal sees leitud vandeid oma äranägemise järgi.

[d] SVEN VAHAR

KUIDAS...

ISTOCKPHOTO

keskkonnasõbralikult pildistada

Roheline mõttelaad levib ja teadlik tarbimine pole mitte ainult popp, vaid pakub ka rahuldust. [digi] annab nõu, kuidas pildistamishobiga võimalikult vähe keskkonda kahjustada.

1. Pildista digitaalselt

Arvestades, mis nime kannab ajakiri, mida sa parasjagu loed, võib eeldada, et sa juba pildistad digitaalselt. Kui mitte, oleks aeg seda teha. Üldlevinud arusaama järgi on digifotograafia väga keskkonnasõbralik: ei kulu filmi, paberit ega mürgiseid kemikaale nende ilmutamiseks. Siiski saastab ka digipildistamine, kuigi pisut teistmoodi. Esiteks kulub materjali ja energiat iga seadme ja vidina (kaamera, objektiiv, mälukaart ja kaardilugeja, arvuti, tagavarakõvaketas, online-fotoalbumit sisaldav server jne) tootmiseks. Mida keerulisem tehnoloogia, seda rohkem on selle valmistamiseks kulutatud loodusressursse. Siiski peetakse digifotograafiat oluliselt loodussõbralikumaks kui filmile pildistamist.

2. Looduslähedane filmindus

Kui esteetilistel või muudel kaalutlustel siiski filmile pildistad,

kasuta loodussõbralikke kemikaale, nt Kodaki ilmutit Xtol või www.silvergrain.com'i tooteid. Paberile trüki ainult need pildid, mida tõesti vajad, selleks vaata negatiiv üle või skanni arvutisse. Filmi osta suures rullis, mitte paarikümnekaadriste kassetide kaupa.

3. Loobu patareidest

Kasuta akusid. Aktiivse välklambikasutajana hoiad niiviisi hoobilt ära sadade patareide valmistamise. Ühekordne investering on küll suurem, aga kuna

nüüdisaegseid akusid saab laadida vähemalt tuhat korda, teenivad need end kindlasti tagasi. Akusid ostes pea meeles, et NiMH-akud on paremad kui NiCd-akud, kuna viimased sisaldavad mürgist kaadmiumi. Võimalusel osta sellised akud, mis seistes väga kiiresti ei tühjene (nt Hybrio või Sanyo eneloop), säästvad nii elektrit kui oma närve.

4. Vanad akud vii kogumispunkti

Vanade patareide ja akude äraandmine muutus hiljuti lihtsamaks, seda saab teha igal pool, kus uusi patareid müüakse. Muide, isegi kogumispunkti viidud patareid ja akusid ei töötle Eestis keegi ümber, vaid need maetakse maha.

5. Lae sobivalt

Akude eluiga sõltub paljuski sellest, kuidas nendega ümber käia. Pea meeles, et AA- ja AAA-tüüpi pulkakud (ükskõik, kas NiMH või NiCd) tuleks iga kord

täiesti täis laadida ja enne järgmist laadimist tilgatumaks kulutada. Moodsad erikujulised kaameraakud on aga liitumioonakud ning neid tuleks laadida sagedasti, isegi siis, kui oled ära kulutanud vaid väikse osa energiast.

6. Osta varustust läbimõeldult

Enne uue kaamera või muu tehnikaga ostu mõtle korralikult läbi, kas ikka on vaja tingimata *upgrade*'ida. Vahel on kasulik uusima tehnika ihaluse asemel hoopis enda oskusi lihvida. «Äkki mul läheb seda vaja?» ei ole ostmiseks piisav argument, «ma ei saa kuidagi ilma selleta!» aga küll.

7. Tarkvara netist, manuaal ekraanilt

Kui vajad uut tarkvara, ära osta nn karbitoodet, vaid maksa internetis ja laadi programm alla. Kasutusjuhendid on samuti olemas PDF-kujul ja neid ei pea välja printima.

8. Võta oma elekter kaasa

Kui tahad olla eriti popp, siis osta selline fotokott, mille küljes on päikesepaneel akude või mobiiltelefoni laadimiseks (arvestades Eesti ilma ja koti valmistamiseks kulunud materjali, ei julge me siiski garanteerida, et see on tõepoolest keskkonnasäästlik).

9. Ära viska asju ära

Kui isegi vanu filmitopse saab kasutada näiteks istikute kasvatamiseks, siis digitehnoloogiaga on veel lihtsam. Alati leidub keegi, kes endale päris uut asja osta ei jakska või ei tahagi. Tehnikale leiad järelturu fotofoorumitest või internetioksjonitelt. Kui rahaline seis lubab, võid aga vana varustuse hoopis ära kinkida.

10. Kasuta vanu fotosid

Kui tegu pole just delikaatsete kaadritega, ära viska vanu paberfotosid niisama minema. Neist saab teha mustmiljon asja: kalendreid, mänguasju, pildiraame jne. Pisut guugeldamist ja kasutuks muutunud fotopakile ongi uus rakendus leitud.

11. Kasuta puidust või alumiiniumist fotoraame

Puitraamiga on asi lihtne – kui katki läheb või enam ei meeldi, saad selle ahju pista. Alumiiniumraami puhul võib aga loota, et kuni pool selle valmistamiseks kulunud materjalist tuleb taaskasutusest. Ja hiljem saab seda omakorda ümber töödelda.

12. Osta tinti, mitte plasti

Vali fotode printimiseks selline printer, mille tindikassette saab täita. Nii säästad keskkonda pakenditest ja tegelikult ka tindist, sest tindikassetti uue vastu vahetades jääb sellesse alati ka paras ports kasutamata värvainet. Toodetakse ka loodussõbralikke printeritinte, aga jällegi – Eestis neid veel ei müüda.

13. Nõua rohelist paberit

100% vanapaberist valmistatud fotopaberit tindiprinterite jaoks ei ole me Eesti kauplustes kahjuks veel kohanud, kuigi seda toodetakse. Mis muud, kui tuleb poes käies nõuda, ehk siis millalgi ka pakutakse. Pakkhaaval seda välismaalt tellida ei ole kuigi keskkonnasõbralik, samuti mitte odav.

14. Toeta taaskasutust ja ole moodne

Aadressil www.oyemodern.com/ designers/re-vision saad endale soetada vanast objektiivist käsitsi tehtud šiki käevõru. See on hea viis demonstreerimaks nii oma hobi kui ka poolehoidu taaskasutusele.

15. Pildista prügi ja puutumata loodust

Ka nii saad looduse säästmisele kaasa aidata. Ehk paneb just sinu tehtud kaader mõne inimese väärtuste üle järele mõtlema ja pisut ka oma eluviisi korrigeerima.

16. Ole valiv

Ära arhiveeri kogu mälukaardi sisu. Praagi koht on virtuaalses prügikastis, mitte sinu kõvakettal või kodulehel. Ka ei maksa kodukale riputada kümnet pisut erinevat pilti ühest situatsioonist. Tee eeltöö ise ära, sest ka vaataja on osa loodusest ja väärib säästmist.

17. Säästa elektrit

Kaamera aku ei tarbi küll palju, ent muud varustust teadlikult kasutades võid säästa päris tublisti energiat. Arvuti, kuvar, printer, skanner jm elektrooniline varustus tarbib pisut elektrit ka ooterežiimis. Uuri, milline on erinevate seadmete voolutarve, ja kui võimalik, lülita alati välja kõik, mida parasjagu ei kasuta. Aadressilt www.rohelineenergia.ee vaata, kuidas oma elektritarbimisharjumusi keskkonnasõbralikumaks muuta.

18. Kasuta abivahendeid

Paha ei tee ka oma seadmete elektritarbe mõõtmine, kuid ainult selle jaoks uut seadet ostma hakata ei tundu kuigi mõttekas... Küll aga võib abi olla nn targast pikendusjuhtmest, mis saab aru, kui arvuti välja lülitad, ja jätab siis vooluta ka lisa-seadmed, mis muidu ooterežiimil ikka elektrit kulutaksid.

19. Murra kodu lähedalt

Iga autosõit vingesse võttepaika kulutab kütust. Sestap pildista nii kodu lähedal kui vähegi võimalik. Pruunkaru ja merikotkast küll sedasi pildile ei püüa, ent palju põnevat leidub kindlasti ka lähiumbruses. Sellise hoiakuga võid mõne paiga enda jaoks hoopis uuesti avastada ja leida pildistamisväärsed ka seal, kust sa seda leida ei lootnud.

20. Osta indulgentse

Kui siiski sõitma ja kulutama pead, kasuta mõnd kasvuhoonegaaside tasalülitamise programmi. Vaata nt www.carbonfund.org, www.nativeenergy.com, www.terrapass.com jmt.

[d] KRISTJAN KALJUND

KUIDAS...

fotol liikumise efekti tekitada

Kiire säriga stoppkaadrisse tardunud ralliauto saab paari lihtsa võttega taas «sõitma» panna. Veelgi enam – liikumismulje saab lisada ka täiesti paigal seisnud autole. Tarvis läheb vaid veidi aega ja kannatlikkust.

1. Lühike säri tapab liikumise

Lühikese säriajaga tehtud fotol näib ka kiiresti sõitev auto paigal seisvat. Samas on kiire säri hädavajalik, et masin teravana kaadrisse püüda, sest isegi kaamerat kaasa vedades kipub käsi ikka natuke värisema ja tulemuseks on ebaterav pilt. Kui aga kasutada lühikest säriaega ja liikumismulje hiljem Photoshopis lisada, saab tulemus täiuslik.

2. Lõika masin välja

Esiplaan pole vaja ülitäpse lõikamistööga vaeva näha. Lasso Tool'i abil märgista masina piirjooned üksnes umbkaudu, jättes auto ja märkimisjoone vahele pisut ruumi. Seejärel kopeeri (Ctrl + C) ja kleebi masin uuele kihile (Ctrl + V).

3. Lisa layer mask

Nüüd klõpsa Layersi paleti allservas üleval ikoonil Add layer mask. See lisab autoga kihile maski, mille abil on masina piirjooni võimalik hiljem mugavalt paika sättida.

4. Tee taust uduseks

Klõpsa Layersi paletil taustaikoonil Background, seejärel vali Filters

-> Blur -> Motion Blur. Sisesta nurga väärtuseks null kraadi ja katseta liuguriga, kuni leiad sobiva efekti. Linnuke Preview-kastis võimaldab tulemust ka kohe näha.

5. Viimistle piirjooned

Nüüd tuleb auto korralikult välja lõigata. Klõpsa autoga kihil ikoonil Layer Mask peal ning vali seejärel tööriistaribalt kustukumm. Ülevalt rippmenüüst saad valida kustuka suuruse, samuti jälgi, et sel oleks pisut pehmed servad. Nüüd pole muud, kui tuleb masina äärt mööda liikudes staatilise tausta jäägid ära kustutada. Kui kogemata eksid ja ka auto kustuka alla jääb, vaheta esiplaani ning taustavärv (vajuta X klahvi või klõpsa tööriistaribal väikse kahe otsaga kaarja noole peal) ning taasta kaotsiläänud osa. Sõltuvalt kustutatava koha detailirohkusest on kasulik vahepeal kustukummi suurust muuta.

6. Pane rattad pöörlema

Auto jätab nüüd juba täitsa liikuvat muljet, ent rattad seisavad veel paigal. Märgi need kordamööda, kasutades tööriista Elliptical Marquee. Shift-klahvi all

hoides saad perfektse ringi, ilma selleta võid joonistada suvalise ovaali – see on kasulik juhul, kui auto või mõni ratas päris otse pole. Klõpsa autoga kihil auto ikoonil ning seejärel vali Filter -> Blur -> Radial Blur ja pane rattad pöörlema. Kuna siin eelvaate funktsiooni pole, pead lihtsalt katsetama, kuni leiad sobiva väärtuse.

7. Eemalda fantoomvarjud

Sõltuvalt sellest, kui suurt Motion Bluri kasutasid, on auto ees ja järel näha taustakihi masinast jäänud fantoomvarjud. Need saad eemaldada kloonides. Klõpsa taustakihi ikoonil, vali tööriistaribalt Clone Stamp Tool ja märgi ALT-klahvi all hoides ala, kust soovid kopeeritava pinna võtta – enamasti kohe varju kõrvalt pisut horisontaalsuunas liikudes. Seejärel vabasta Alt-klahv ning joonista hiirega varjuala üle.

8. Seisva autoga ole hoolikam

Samamoodi saab «sõitma» panna ka seisva auto, ent algfoto valikul pead hoolikam olema, et tulemus loomulik jääks. Kindlasti jälgi, et masinas oleks ka juht ja et ta vaataks teed, mitte fotograafi. Ka antenn ei püsi kiirel sõidul püstisena ning kabrioleti puhul võivad töötuse reeta juhi paigalpüsivad juuksed. **KRISTJAN KALJUND**

Seisva auto pildil liikuma panemine on lihtsam kui autojuhi kiharate tagantjärele lehvima panemine.

KUIDAS...

mälestusi plaadile saada

Mida teha vanade VHS-kassetidega? Kuidas viia kassetid digitaalsele kujule, et neid oleks mugav vaadata? Järgnevalt tulebki juttu võimalusest, kuidas filmitud materjal VHS-kassetilt DVD-plaadile saada.

● Viimase kümne aasta jooksul olen olude sunnil kolm korda kolinud. Iga kord tekitab küsimusi kapp videokassetidega, mida eriti tihti ei kasuta. Viimase kolimise järel lubasin endale pühalikult, et nüüd aitab – otsin seadmed ja tarkvara ning salvestan need tuhmunud magnetlintidel olevad videolood kaasaegsele, digitaalsele kandjale.

Kõige lihtsam on kasutada VHS-DVD kombineeritud seadet, mis võimaldab ühe nupuvajutusega teha VHS-kassetist koopia DVD-le. Ent selles juhul ei saa koduvideot redigeerida, sest kogu VHS-kassetil olev materjal salvestatakse DVD-le üks ühele.

1. Osta seade

Veidi netis ringi vaadates leidsin TechData pakutava AVerMedia

USB-pulga DVD EZMaker USB Gold, mis maksab alla 500 krooni ning on selleks otstarbeks väga mõnus seade. Arvutiga ühendamiseks on seadmel kiire USB 2.0 liides, mille teises otsas on 3 RCA otsikut + S-Video. Seadmega on kaasas tarkvara Cyberlink DVD Suite, mis sisaldab omakorda programme PowerDirector ja PowerProducer. Viimane on mõeldud välise seadme – videomaki või -kaamera – ühendamiseks ning seal oleva videomaterjali salvestamiseks arvuti kõvakettale.

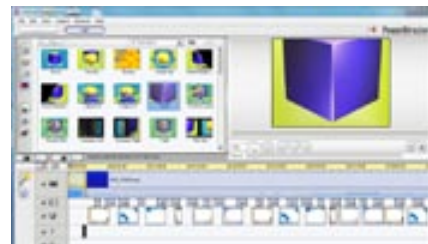
2. Ühenda videomakk arvutiga

PowerProduceri aknas avaneb kohe pilt, häält ei ole. Ava seaded ning vali Avermedia USB ka helisisendiks.

3.

Õiged valikud

Salvestada on võimalik kolmes erinevas formaadis: VCD, SVCD ning DVD. Kui DVD puhul on video resolutsiooniks 720 x 576 pikslit, siis SVCD pakub ainult 640 x 480, mida on tänaste LCD- ja plasmateleerite jaoks vähe. Seega kindel soovitus – vali VHSi salvestamine DVDks.

4.

Salvesta!

Vajuta Record-nupule ning videopilt salvestub arvutisse. Seitseteist minutit videolinti ja 1 GB materjali on kõvakettal oma koha leidnud. Esimene kassett sisaldas 52 minutit materjali – kogumaht kõvakettal 2350 MB. Huvi pärast sai proovitud ka SVCDd, mille puhul hõivas sama materjal kõvakettal vaid 1001 MB.

5. Otse plaadile

Kui video on kassetilt kõvakettale salvestatud, siis on kaks võimalust: kas salvestada kohe DVD-le või valida redigeerimine. Esmalt proovisin otse salvestada. Konverteerimine kõvakettalt DVD-formaati võttis aega 21 minutit, millele lisandus 7 minutit kirjutamisega. Seega kulus kokkuvõttes 52 minutit VHSilt ümbersalvestamisele pluss 28 minutit plaadi valmimisele.

6. Kas jätta must materjal välja?

Alati on koduvideol musta materjali, mida pole mõtet uuesti salvestada. Siin tuleb appi redigeerimise võimalus – Power Director. Alati kui võimalik

tuleb materjal üle vaadata ning mõttetu tühi ülesvõtted vahelt välja lõigata.

7. Tiitrid!

Tark mõte on lisada klippidele tiitrid – kus on video salvestatud ja keda seal näha võib. Aastate pärast kipub niikuinii kõik ununema, oli see nüüd kellegi 40. või 41. sünnipäev.

8. Pehme üleminek

Varu veidi aega ja tee videolõikude üleminekud sujuvaks – on võimalik kasutada kümneid erinevaid üleminekuid ja tulemus saab parem.

9. Tee pilt kenamaks

Osad VHS-kassetidel olevad salvestised on väga ammu üles võetud, kuid antud programm võimaldab natuke korrigeerida kontrastsust, värvitoone ning -gammat.

10. Lisa heli

Programm võimaldab lisada videole helitausta. Operaatori jutu vahele saab salvestada näiteks reisilt ostetud CD-lt mõne rahvusliku muusikapala, et muuta video emotsionaalsemaks.

11. Lõpp paistab

Pärast mõttetute kaadrite mahaloikamist ning tiitrite, üleminekute ja muusika lisamist sain reisivideo, mille mahuks 2480 MB. Sellise suurusega video mahub kenasti ühele DVD-le. Redigeerimiseks ning tiitrite ja muu lisamiseks kulus aega umbes tunni jagu. Ainus asi, mis DVD-le salvestatud pildi puhul häiris, oli värelev, umbes 4–5 mm laiune riba ekraani allservas, aga see on tingitud videopea ja kasseti koostööst, mitte konverteerimisest. [d] HEIGO ENSLING

[play]

Eepiline bändilahing

Eelmise aasta lõpul ilmus kaks põnevat ja suurejoonelist muusikamängu: «Guitar Hero World Tour» ja «Rock Band 2». [digi] viskab kaks vihast vastast poksiringi ja vaatab, kumb väljub võitjana ning väärib vastase ees eelisjärjekorras ostusoovitust.

• Muusika- ja rütmimängud pole just teab mis uus žanr, «Beatmania» ja «Dance Dance Revolution» on Jaapani ja Ameerika hõrenevaid mängusaale valitsenud juba pea 15 aastat. Siiski pole need suutnud niisitäitest kõrgemale tõusta, kui väl- ja arvata lühike DDRi mania 4–5 aastat tagasi, kuid tantsimine obskuurse popi saatel on enamiku jaoks natuke liiga suur julgustükk.

«SingStar» ja «Karaoke Revolution» aga ei tee palju muud, kui muudavad konsooli karaokemasinaks. Alles konsoolide lisaseadmete tootja Red Octane'i ja arendaja Harmonixi esimene «Guitar Hero» suutis tabada soont – kes ei tahaks tunda end rokkstarina? Teine osa lisas veel kaasmängija ja originaalsalvestised.

Muusikamängude uus generatsioon

Aga siis juhtus midagi, mis muutis kogu rütmimängude maastikku – Activision ostis ära Red Octane'i ja MTV Games

Harmonixi. Nii ongi «Guitar Hero» edasiste osade eest vastutanud «Tony Hawki» seeriaga tuntud Neversoft. Harmonix viis «Guitar Hero» kontseptsiooni uuele tasemele, lisades trummid ja vokaali, ning uus väljaandja MTV Games aitas kergemini saada õigused rohkematele lugudele ja nende originaalsalvestistele.

Kahjuks, väidetavalt just litsentsiprobleemide tõttu, jõudis esimene «Rock Band» Euroopasse alles rohkem kui aasta pärast väljatulekut ning ligi kolm korda kallimalt. «Guitar Hero III» ja «Aerosmith» on aga arvatavasti juba nii mõnegi eest-

lase konsoolid vallutanud, sest ei leidu ilmselt ühtegi mängu müüvat poodi, kus ei oleks saadaval mõnda kitarrikangelaste mängu versiooni.

«Guitar Hero World Tour» on Red Octane'i ja Neversofti esimene otsene vaste «Rock Bandi» seeriale, mis sisaldab plasttrumme, kitarr, mikrofoni ja mängu. 2008. aastal olid «Guitar Hero World Touri» müügitulemused täpselt poole paremad kui «Rock Band 2-l». Aga kumb on tegelikult parem ja ostmist väärt? Sellele on üsna keeruline vastata.

Ühte meil ei müüda

Keeruline peamiselt seetõttu, et teadaolevalt ei ole ka praegu «Rock Band 2» bändikomplekti Eestis saada, seega ei saa riistvara vahetult võrrelda. Esmamulje «Guitar Hero World Tourist» on võimas. Üle meetri suurune kast, mis kaalub kümnekond kilo ning sisaldab peale mänguplaadi trumme, kitarr ja mikrofoni.

Eestis kahjuks «Rock Band 2» bändikomplekti ei müüda, mistõttu riistvara võrrelda ei saa

Hoolimata sellest, et «Guitar Hero World Touris» saab enda avatari väljanägemist ja riietust põhjalikult muuta, näeb neid suurema osa ajast ekraanil niivõrd vähe, et sellest pole eriti kasu.

et kõigepealt tuleks alustada kalibreerimisega, ja pakub välja kombinatsioone erinevate ekraanitüüpide jaoks, GHWT manuaal aga ei räägi kalibreerimisest ega võimalikest probleemidest midagi.

Kui mängud tööle panna, näeb juba sissejuhatusest, et mängude suunad on erinevad – GHWT alustab paariminutilise animatsiooniga, mis täis hevi- ja rokiklišeesid, RB2 aga stiliseeritud 3D-videoga, mis rõhub realismile. Umbes sama vahe on ka mängija avataridel. «Guitar Heros» on valikuid kõvasti rohkem ning veidi aega ja vaeva nähes võib peagu igäühelst teha karikatuuuri, mida uute riiete, ehete ja tätoveeringutega ehtida.

«Rock Band 2» annab baaskujud ja mõned kostüümivalikud ning viskab ilma suurema jandita mängumenüüsse. Vähe-malt minule imponeeris see rohkem, sest enda tegelast näeb mängimise ajal vaid silmanurgast ning «Guitar Hero» pealetükkivad sponsorilogod (kes siis ei tahaks Kentucky Fried Chickenit tätoveeringut?) mõjusid pigem tüütuna. Ent kuna ilmselt leidub mängureid, kellele meeldib enda tegelasega sahmida, ei saa seda neile pahaks panna.

Nagu sissejuhatus ja avatarid näevad ka «World Touri» menüüd välja nagu Sep-

pälä traibal, RB2 on oluliselt modernsem, tuhmide muustrite ja sobitatud fontidega. Miskipärast on «Guitar Hero» menüüd ka väga «karvased», st et tundub, nagu venitatakse neid ilma antialiaseta, mis teeb üldmulje üsna tooreks.

Mõlemad pakuvad üsna samu valikuid, peomeeleolus arvatavasti rohkem käigus olev Quickplay, kus kõiki lahtilukustatud lugusid saab mängida ühe- või paarikaupa, ning tuur, kus on etteantud lood, mida mängides saab raha või RB2s ka punkte ja fänne koguda. Struktureeritud on need siiski natuke erinevalt. «Rock Band 2» tuur jaguneb mitmeks väljakutseks: stiili ja raskusastme põhjal gruppideks jagatud lood ning tuur, mis viib uue bändi ümber

Guitar Hero: World Tour (Xbox 360)

HIND: 999 KROONI / BÄNDIKOMPLEKT 3499 KROONI

Müügil: www.progames.ee

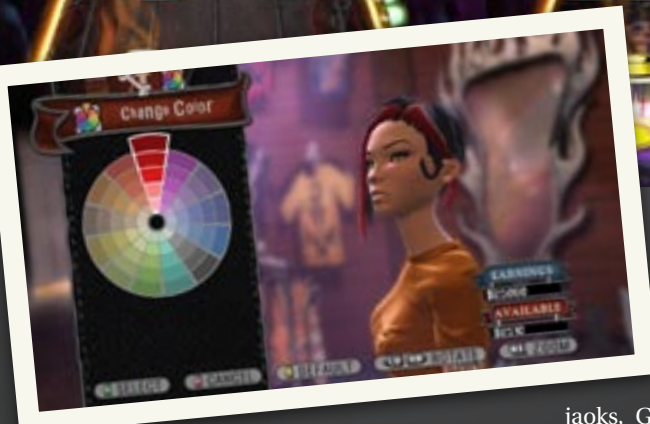
Xbox 360 mängukonsool

Teler (soovitavalt HD Ready)

Xbox 360 kõvaketas või mälukaart

Platvormid: PS2, PS3, Wii, Xbox 360

[d] hinne:

Trummid on üsna sarnased elektrooniliste trummide komplektidele, kuigi rohkem plastised. Võrreldes vanemate versioonidega on kitarr veidi suurem ja raskem ning Xbox 360, PS3 ja Wii versioonid on juhtmevabad. Wii tahab, tõsi küll, iga instrumendi jaoks Wiimote'i, mis tuleb vastavasse pesa sisestada. Nii mugav, kui juhtmevabadus pole, tekitab see veidi probleeme.

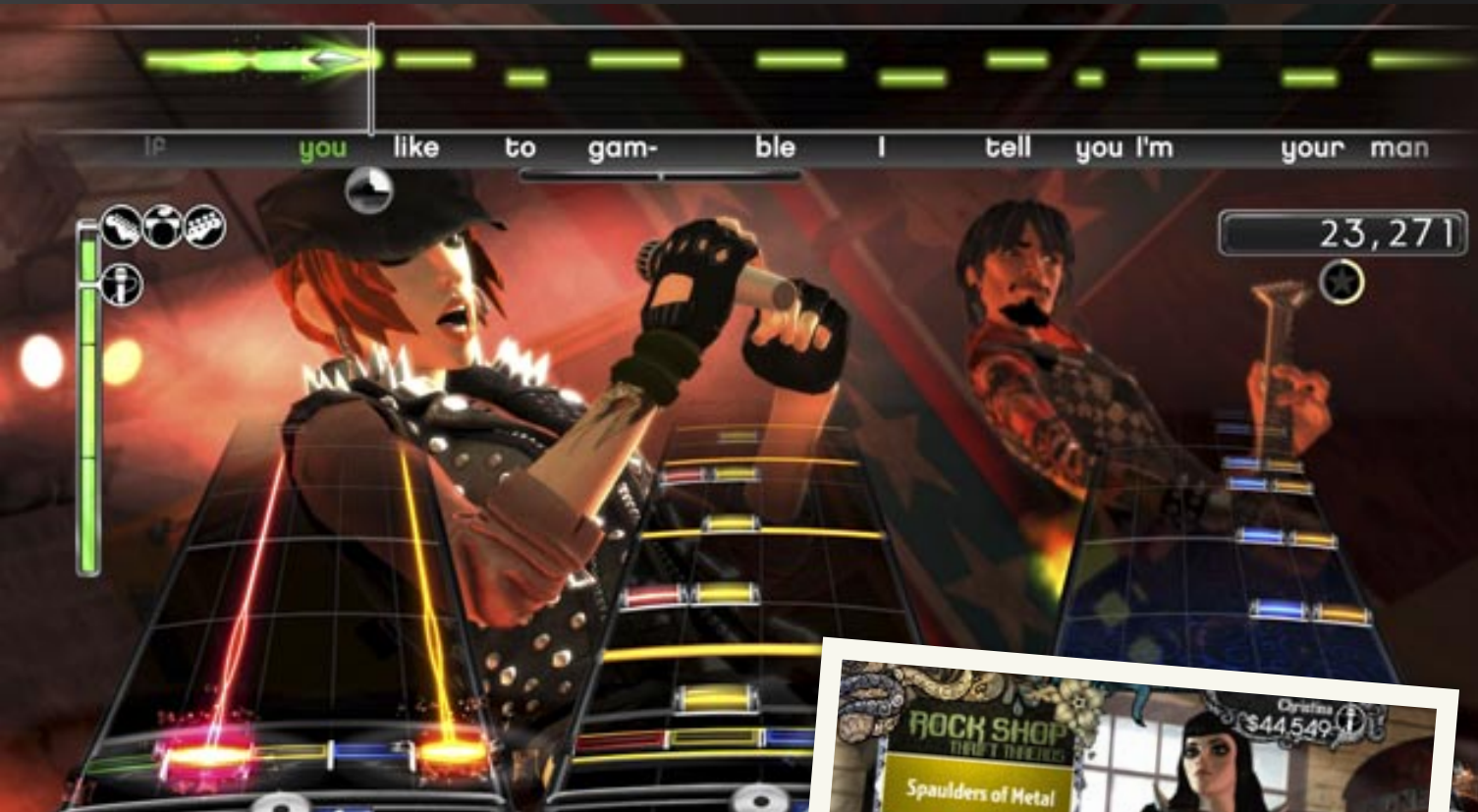
Heli ja pilt vastavusse!

HD-telerid on toredad, kuid ka kõige parematel esineb pildis mõnemillisekundiline viive. Telerit vaadates pole seda märgata, kuna heli ja pilt sünkroniseeritakse, muusikamängude puhul on aga lugu veidi teine. Nupuvajutus toimub ekraanipildi või muusika järgi, mis aga on mõned millisekundid maas sellest, mis tegelikult toimub. Juhtmeta puldid lisavad veel väikese viibe.

Mõlemad mängud võimaldavad õnneks kalibratsiooni, et olukorda parandada, aga täiesti likvideerida seda ei saa. Siin tulevad mängu juba esimesed erinevused: «Rock Band 2» manuaal hoiatab juba ette,

Guitar Hero World Tour vs Rock Band 2

Nagu näha on kasutajaliidesed sarnased, aga «Rock Band 2» on ilusam ja teravam ning hoolimata sellest, et välimust ei saa sama palju muuta, liiguvad nad paremini ja neid on lõbusam vaadata.

maailma ja koosneb nii etteantud lugudest kui ka vabast valikust, kusjuures mõlemat saab mängida nii üksi, kahekesi kui ka neljainimesebändiga.

«Guitar Hero» tuur kujutab endast eelnevalt koostatud *playlist*'e, mida läbides saab uusi lugusid lahti osta. Frustreerib see, et iga instrumendiga peab seda alustama nullist, mis tähendab, et kui mingi *setlist* tundub väga lõbus ja tahaksid seda näiteks sõbraga koos proovida, siis see ei õnnestu, vaid samad lood tuleb kokku panna Quickplay's, rääkimata 1000 punkti või kõikide trofeede saamisest.

Mõlemad mängud võimaldavad ka võrgumängu, kus bändid võivad mängida üksteise vastu või koos, aga RB2 viskab

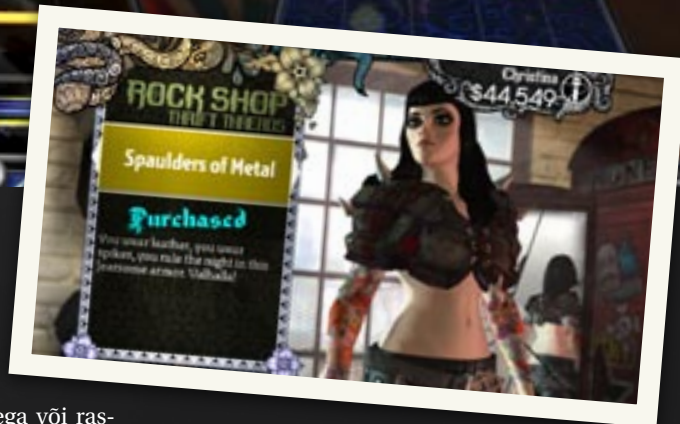
ühe lõbusa vimka. Nimelt ilmuvad igal nädalal uued ülesanded, milles tuleb mängida mõnda lugu konkreetsete parameetritega või raskusastmega ja üritada saavutada seda või teist. Väike, aga lõbus lisa.

Mõlema mängu täisvõlu ilmneb alles siis, kui ühe ekraani taga mängivad koos 3–4 inimest ja ümberringi on veel nii palju rahvast, et seda publikuks kutsuda. Kurv on ainult, et netist leitavate petukoodideta pole olemas mingit peorežiimi, kus saaks kõiki plaadil olevaid lugusid mängida üksikmängule aega kulutamata. Need tunnid tuleb paraku ohverdada või siis internetisügavustes tuhnida.

Kitarrid kätte!

Kui avatar tehtud, siis mõlema mängu põhiosad on väga sarnased: punktid jooksevad mööda ekraani allapoole ja iga värv vastab kas trummilöögile või kitarrinoodile. GHWT kasutab ka trummide puutetundlikkust, lisades rõhunoodid ja ühe lisataldriku, kitarril on aga eraldi *tapping*-soolonupud, millega saab üle «keelte» tõmbamata soolokohti mängida.

«Rock Band 2» teeb puudused tasa erinevate režiimidega, nt Hyper Mode'is tulevad noodid alla topektuurusel, veel on võimalus noodid sootuks kaotada ja

mängida peast, aga ka režiim, mis tõstab «Rock Band 2» lõplikult GHWTst ette – No Fail Mode. Mänguõhtul, kus alkohol pole külalistele võõras ja lõbufaktor on tõusnud haripunkti, ei ole midagi eba-meeldivamat kui seetõttu katkenud lugu, et keegi ei oska näiteks piisavalt hästi laulda või unustab hetkeks, kus täpselt kitarril nupud algasid. Seega on võimalusest mängida lood lõpuni, sõltumata segavatest teguritest, väga palju abi.

See, kuidas mängud lööke ja nupuva-jutusi «tunnetavad», on erinev. «Guitar Herosis» jäi see, hoolimata mitmeküm-neminutlisest kalibreerimisest inimes-tega, kes tegelevadki pillitehnika ja -mänguga, ikkagi kuidagi ujuvaks. Peale selle näib noodimustri seos muusikaga kohati kõigile, kes vähegi muusikaga tegelenud, väga ebaloogiline. «Rock Band 2» on selles vallas oluliselt parem, kuigi ka see ei saa kunagi olla üksühene päris pillimänguga.

Noodid on rohkem seal, kus nad olema peaksid, ja mäng tabab neid paremini. Ehk tuleb see «Guitar Hero» puutetundlikkusest, ent mängitavus on see, mis lõpuks loeb.

Rock Band 2 (Xbox 360)

**HIND: 700 KROONI /
BÄNDIKOMPLEKT 2600 KROONI**

Müügil: www.game.co.uk

Xbox 360 mängukonsool

Teler (soovitavalt HD Ready)

Xbox 360 kõvaketas või mälukaart

Platvormid: PS2, PS3, Wii, Xbox 360

[d] hinne:

«Rock Band 2» võtab bänditegemist palju tõsisemalt: saab osta tuuribusse, palgata inimesi ja lõpuks ka teha video.

Viimane otsus tuleb teha lugude põhjal, sest mis on muusikamäng ilma muusikata? Ka siin erinevad vastased suunitluse poolest. «Guitar Hero World Touri» muusikavalik on sõna otseses mõttes seinast seinast. «Rock Band 2» on läbimõeldum, sisaldades rohkem lugusid, mida on lõbus mängida nii kitarriga kui trummiga ja mis pole laulmiseks liiga tabamatud.

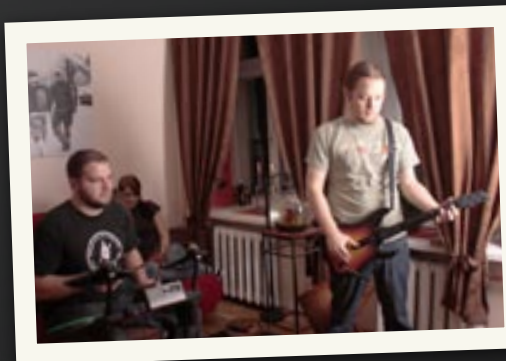
«Guitar Hero» on väga libedal teel, üritades pakkuda midagi kõigile, ka lugusid, mis osadele mängijatele kindlasti ei meeldi. Näiteks kuigi mulle väga meeldib Tool, siis ei salli ma kõrvaotsaski 30 Seconds to Marsi, mida mind aga mängima sunnitakse. RB2-s osad lood küll korduvad, kuid ühtegi nii suurt ebakõla siin ei kohta.

Mitmed lisavõimalused

Lugude arv on samuti oluline. Kuigi GHWT sisaldab stuudiot, kus on võimalik lugusid teha, salvestada, üles ja alla laadida, on need vokaalita ja sarnanevad pigem mõne aasta taguste telefoni-helinatega. Olemas on ka lugude ostmise võimalus, kuid valik pole kuigi suur.

«Rock Band 2» on ühe sammu võrra ees ja suutnud luua märkimisväärse kataloogi – alustuseks tuleb iga uue mänguga kaasa kood, mille abil on võimalik alla laadida 20 suurte tulevikunimede ehk siis tegelikkuses üsna tundmatute bändide lugu.

Hea küll, see pole ehk kõige ideaalsem, aga siiski tasuta. Raha eest võib alla laadida sadu lugusid Roy Orbisonist Rushini ning see pole veel kõik. Kui juhtud oma esimest «Rock Bandi», saad mõnesaja punkti eest salvestada kõvaketale ka kõik selle versiooni lood. Ka on võimalik tõsta

samamoodi kettale «Rock Bandi» AC/DC pakk ja loodetavasti ka tulev «Rock Band: Beatles», 29. märtsil ilmuva «Guitar Hero: Metallica» suhtes info puudub, aga see funktsionaalsus tundub kaheldav.

«Rock Band 2» sisaldab veel trummi-stuudiot, mis on üsna lõbus õppevahend. Elementaarsete käikude õppimise kõrval võib käima panna metronoomi ja mängida vabas vormis või panna taustaks mõne MP3-faili ja üritada seda järele teha. Kõik

kõlab siiski natuke paremini, kui see on tegelikkuses, sest segama hakkab eel-pool mainitud viivitus. Idee on siiski hea ja võib-olla töötab see kellelgi paremini kui minul. Kindlasti on mõlema mängu abil võimalik selgeks saada trummimängu algtoed. Kitarrimäng ei arene ehk nii palju, aga oskajad räägivad, et täpsust ja tugevust tuleb näppudesse juurde. Laulmise õppimiseks on mäng lausa ideaalne, eriti kui lood meeldivad, sest kõrguseindikaator näitab täpselt ära, kust ja kui palju mööda miski on.

Ja ringist väljub võitjana...

Kumb siis peale jääb? Kahtluseta «Rock Band 2»! Läbimõeldum lugudevahik, lugude rohkus, parem mängitavus ja kobedam väljanägemine teevad sellest parema ostu. Kuna aga Eestis pole «Rock Band 2» bändikomplekti saada, siis kas on õige kulutada raha «Guitar Hero World Touri» peale?

Peab ütleva, et on küll. «Guitar Hero World Tour» pole sugugi halb – see on lihtsalt natuke kandiline ja lihvimata. «Rock Band 2» on saavutanud taseme, kus mäng on temaatiliste lisaplaatide baasplatvorm ja üritab vähem olla mäng kui selline, vaid pigem karaoke täiustatud ja lõbusam versioon, täites eesmärgi kokkuvõttes palju paremini.

[d] RAINER PETERSON

Taasavastatud klassika

Ütleme kohe ära, et detsembris ilmunud «A Vampyre Story» on eelmise aasta parim hiireklikiseiklus. Vaieldamatult. Põhjus on lihtne – mängu taga on inimesed, kes valmistasid eelmise kümnendi selle žanri ühe parima mängu «Curse of the Monkey Island».

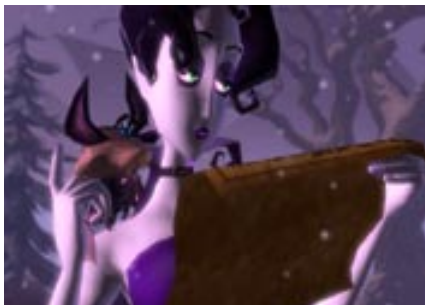
● LucasArtsist kinga saanute mängustuudio Autumn Moon Entertainmenti esimene mäng segab kokku kolmanda ahvisaare seikluse ja «The Nightmare Before Christmasi», saades tulemuseks nauditava visuaalse pildi ja vaimuka tekstiga hiireklikiseikluse.

Mona De Lafitte on vampiirist ooperilauljanna, kes on 19. sajandi Draxsylvania kohaliku Dracula wannabe-lossis lõksus ja pole suutnud leppida oma ebasurnu elustiiliga. Kui kohe algusvideo ajal taovad vampiirikütid tülika isanda südamesse vaia, on tee tagasi armastatud Pariisi ooperilavalaudadele avatud.

Vampiiri elu pole meelakkumine

Tõelised raskused aga alles algavad, sest vampiirina pole pooltki nii lihtne hakka saada kui võiks arvata. Võõraste kodudesse saab minna alles kutsumise peale, küüslaugust ja ristidest tuleb hoiduda ja igal võimalusel oma tõelist identiteeti varjata.

Vampiirilugu võtab kõige klassikalise-ma LucasArtsi seikluse valemiga modifitseerib seda pisut. Tagasi on kontekstipõhine kursor, mille neli haru võimaldavad valida soovitud objektile tegevuse, millest üks on võimalus Mona nahkhiireks transformeerida ja käeulatusest väljaspoole

Sarkastiline paar Mona ja Frederick.

asuvate esemete juurde lennutada.

Mona ei ole oma teekonnal üksi, teda saadab sarkastiline nahkhiir Frederick, kes on üle pika aja esimene kaaslane, kes oma osa veatult välja mängib ja keda mõistatuste lahendamisel kasutada saab. Kui paljud mängud üritavad kramplikult olla vaimukad, siis vampiirilool õnnestub see loomulikult.

Ei ühtegi suuremat koperdamist

Varustusse saab lisada ka abstraktsemaid asju, näiteks laulusõnu või tegevusi. Suurlinnadaamina ei viitsi Mona suuremaid esemeid kaasas tassida, vaid jätab nende asukoha meelde, et hiljem neid vajadusel sealt võtta. Mitmeid kombineerimisi,

A Vampyre Story (PC)

HIND: UMBES 350 KROONI

Müügil:

us-adventureshop.gamesplanet.com

Protsessor: 1,7 GHz

Mälu: 512 GB (1 GB Vista puhul)

Graafika kaart: 128 MB DirectX 9.0c ühilduv

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 3 GB

Tarkvara: Windows 2000/XP/Vista

mida saaks kohe teha, Mona ei tee, kuna ei näe selleks vajadust. Näiteks põhjuse ta nahkhiirena kaevu ei lenda, küll aga siis, kui ta teab sealt võtit otsida.

Kunstnikutöö on mängu edu pant. Imeilusad mänguvad ja viimase detailini viimistletud keskkonnad vahelduvad vaadetega, mida tahakski imetlema jääda, ja kõike seda katab pehme lumesadu. Mona säutsuv hääl võib mõnele tunduda eba-meeldiv, kuid minu arust sobib see valatult, nagu ka kõik selle mängu ilmekad hääletööd. Taustamuusika passib lumsesse ja pimedasse mängu suurepäraselt, luues kontrastina lõbusa õhkkonna.

15–20 tundi mänguaega on täis vaimukat dialoogi, vihjeid teistele mängudele ja tänapäevale ning ohtralt sõnademängu, mis peaks olema iga selle žanri austaja unistus. Miinuspoolele tuleb kanda paar bug'i (mille vastu on veapaiga näol rohtu) ja fakt, et varustusemenüüs tuleb mõnikord eseme tabamiseks klõpsata selle kõrvale.

«A Vampyre Story» on ideaalilähedane seiklus, küll mitte päris algajatele, ja kuulutatud juba triloogiaks. Teist osa, mis jätkab tegevust täpselt selle mängu lõpust, on oodata juba sellel aastal.

[d] MARTIN METS

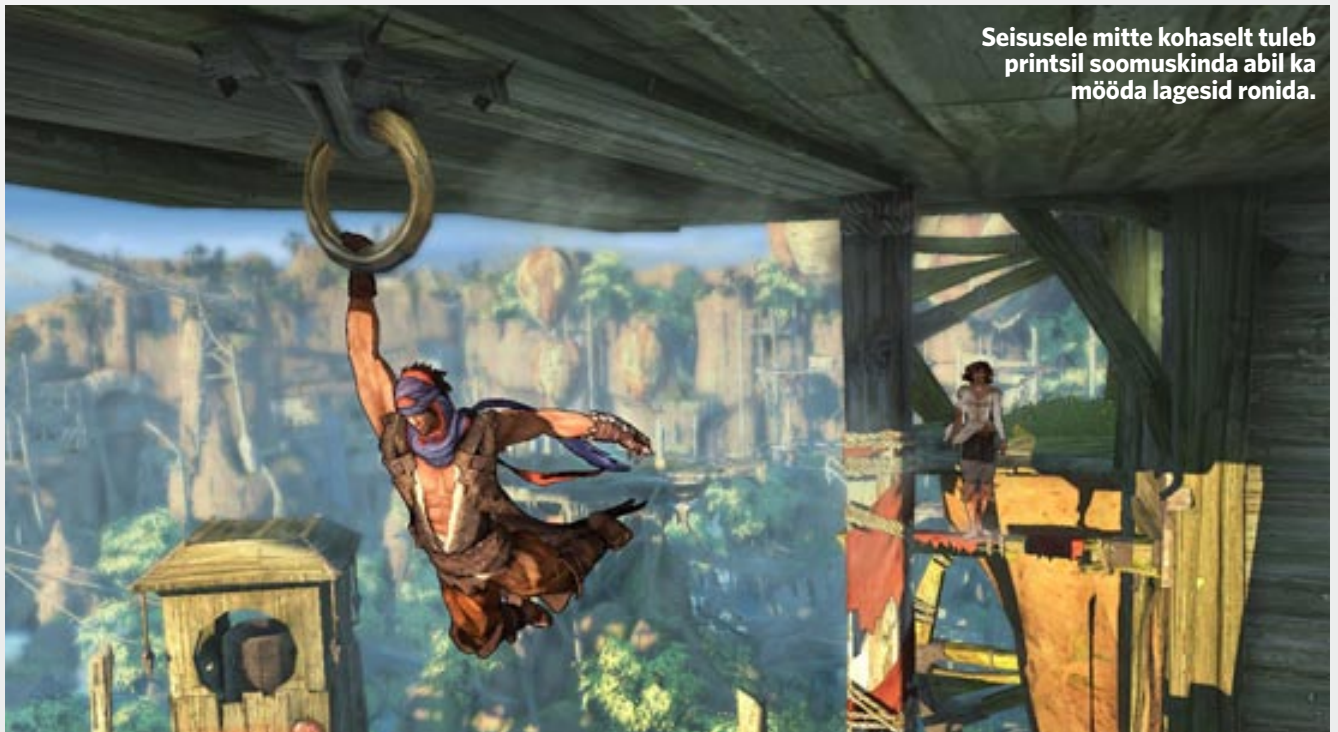
Hoolimata eksiarvamusest pole vampiiril surnuaiale ristide tõttu lihtne minna.

[HINNANG]

Üle tüki aja üks väga õnnestunud ja vaimukas klassikaline hiireklikiseiklus vampiirimaailmas.

[d] hinne:

Seisusele mitte kohaselt tuleb printsil soomuskinda abil ka mööda lagesid ronida.

Printsi kolmas tulek

20. sünnipäeva tähistav «Prince of Persia» naasis mängurite huviorbiidile 2003. aastal, kui Ubisoft sellele põhjaliku uuenduskuuri tegi. 2008. aasta «Prince of Persia» püüab eelnevast põlvkonnast taas erineda, kasutades selleks ka eksperimentaalseid vahendeid.

● Uus lugu leiab aset sügaval Pärsia kõrbes, valgusejumal Ormazdi teenrite linnas. Terve aastatuhande on nad hoidnud vangistuses pimedusejumal Ahrimani, kuid selle aja jooksul on nende haare järk-järgult nõrgenenud. Prints saabudes on linn peaaegu tühi ja Ahrimani vangistav Elupuu murdumise äärel. Uus peategelane pole tegelikult prints, vaid õnnetu seikleja. Ta on just tasuvalt reisilt naasmas, kui satub liivatormi, kaotab kullakoormaga eesli ja eksib linnas, milles pesitseb pimedusejumal.

Printsi uued võimed

Seal kohtub ta maagiliste võimetega naist Elika, kes juhtub olema ka kohaliku kuninga tütar. Elika kavatseb peatse katastroofi ära hoida, kuid segastel asjaoludel raiub kuningas Elupuu maha. Ahriman ei vabane kohe, aga tema olemus – korrupsiooniks nimetatav must ollus – võtab linna üle ja muudab selle surmalõksuks.

Mängu vundament on jäänud praktiliselt samaks, aga ülesehitus on läbi teinud

palju muudatusi. Uus prints on osav akrobaat ja mõõgavõitleja nagu tema eelkäijadki, kuid ajaga manipuleerimisest ei oska ta unistadagi. See-eest on tema

käsitusse antud palju uusi võimeid ja võimalust liitlane, kellela ta kuidagi läbi ei saaks. Peategelaste põhiliseks ülesandeks on linna puhastamine korrupsioonist. Kaart on jagatud 24 linnaosaks ja kõigil (v.a neljal bossialal) on väike plats, kus Elika saab oma ravitsemisvõime käivitada.

Mitte kunagi ükski

Sinnajõudmiseks peab Prints jooksuma mööda seinu, ronima (uue soomuskinda abiga) mööda lagesid ja kasutama kõiksugu muid vigureid, samal ajal tee peale jäävaid lõkse vältides. Elika kas püsib temast mõne sammu kaugusel või aitab oma loitsudega kaasa, näiteks topelthüpete sooritamisel.

Kui Prints peaks kukkuma või mõnel muul viisil hätta sattuma, on Elika alati seal, et ta mõne sekundi jooksul kindlale jalgealusele tõsta: surma saada on võimatu. Seda on mitmelt poolt kritiseeritud, kuid mängu tegijatel on õige mõte – *game over*-ekraanid ja harvad *checkpoint*'id rikuvad mängu tempot.

Pärsia printsii maailm on visuaalselt viidud aastal 2008 täiesti uuele tasemele.

Elika ei jälgi printsii sõitu pelgalt tagaistmelt, vaid abistab teda loitsudega.

Kiratud on ka seda, et mängija ei pea enda pead vaevama õige tee leidmisega. Ronimispiinad eristuvad selgesti ja Elika kompassivõime näitab vajadusel õige tee ette. Seda kergem on hästi disainitud alad ja sujuvat ronimissüsteemi nautida. Vaieldamatult positiivne areng on see, et mängijad võivad ise otsustada, mis järjekorras nad maailma parandavad.

Terve kaart pole kohe mängu alguses lahti, kuid selle avamiseks kulub vähem kui pool mängu. Põhjuseks on Elika lisavõimed, mille abil saab näiteks lühikest maad lennata või ülipikki hüppeid sooritada. Kokku on neid neli ja igaüks avab neli uut ala. Nende saamiseks tuleb nn valgusesemneid koguda, mis on – mängu üldist pilti arvestades – kohatu lahendus.

Reageerimisaeg pannakse proovile

Suurem osa 14–16tunnisest märuliseiklusest veedetakse ronides ja paar korda tuleb ka mõistatusi lahendada, aga printsii mõök ja Elika loitsud leiavad tihedalt

kasutust ka lahingus. Taplused nõuavad endiselt kiireid reaktsioone ja on vürtsitatud asjakohaste efektidega, kuid ette saab võtta vaid ühe vastase korraga. Need duellid on põnevad, aga eelkäijate suurtest lahingutest loobumine on küsitav samm.

Visuaalse külje poolest on Printsii seiklus täiesti rabav. «Assassin's Creedi» mootorile tehtud modifikatsioonide tõttu näeb see välja nagu liikuv õlimaailm. Mootorile omaselt on ka animatsioonid väga head ja laadimisaegu, mis on meeldivalt lühikesed, esineb harva. Kunstilise graafika toetusel annab idamaine taustamuusika tervele kogemusele munasjutulise hõngu.

«Prince of Persia» on vastuoluline mäng. Ühed kiidavad selle värskendavaid uuendusi ja head mängitavust, teised ütlevad, et see on igav, lihtne ja jääb oma eelkäijatele kõiges alla. Vastakaid arvamusi tulebki oodata, kui üks mäng julgeb olla teistest erinev.

[d] ANDREAS TÜRK

Prince of Persia (Xbox 360)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Xbox 360 mängukonsool

Teler (soovitatavalt HD Ready)

Xbox 360 kõvaketas või mälukaart

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

SOOVITAME

See mäng on just sulle, kui oled allolevate mängude austaja

«Prince of Persia» seeria

«Assassin's Creed»

TEINE ARVAMUS

Sisu ja vorm pole tasakaalus

● «Prince of Persia» näeb välja uskumatult ilus. Animatsioonid, visuaalne stiil ja parkuuri osa on suurepärase ja ka kõige muu ilusa kõrval, mis 2008 välja tuli, pole pildi osas ilmselt sellele vastast. Kahjuks kannatab mäng samade vigade all, mis olid «Assassin's Creedil», ehk siis sisu jääb selle vormi all nõrgaks.

Kohati lausa katkine võitlus, igavad ülesanded ja vastased, mis pealegi korduvad, ning tüütu valgusesemnete kogumine teevad lausa kurvaks. Oleks sisul lihvi rohkem, oleks see samal tasemel 2003. aasta klassika ja ühe mu lemmikuga «Prince of Persia: Sands of Time». [d] RAINER PETERSON

[HINNANG]

Ilus, põnev ja värskendav elamus ning hea algus «Prince of Persia» kolmandale generatsioonile.

[d] hinne:

Nii juhtub, kui Haridus- ja teadusministeerium üritab raha kokku hoida.

Halloo, kosmos!

«Dead Space» on ulmeõudukas, kus insener Isaac Clarke ja kompanii põkkub kosmose-laevaga, mis on kaotanud ühenduse muu maailmaga. Peagi selgub, et laeval on toimunud midagi kohutavat, sest meeskond on tapetud ja seinad punaste vildikatega täis soditud.

• Nii alustab mugavat metallskafandrit kandev Isaac oma rännakuid läbi kosmoselaeva, üritades teel kõike parandada ning laeva üle võtnud tulnukviirusmutantkõlle välja juurida. «Dead Space» kasutab «Resident Evil 4-st» kuulsaks saanud üleõlavaadet, mis lubab lasersihiku abil vastaste jäsemeid küljest lõigata.

Seda peab tegema, sest see töötab palju efektiivsemalt kui kehasse põmutamine. Tühine pea kaotamine enamikku ei häiri. Lasersihik võib töötada pisut kohmakalt, aga see on mängitavalt kohmakas, ajades koostöös ahta vaateväljaga mängijat rohkem pingesse.

Pigem ehmatas kui hirm

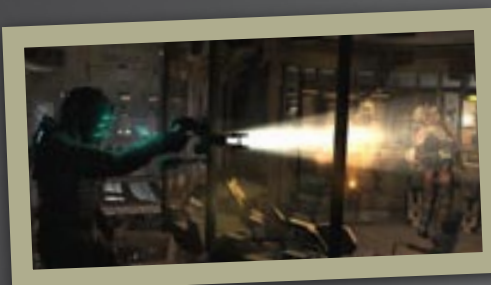
Kuigi suur ja tühi kosmoselaev ning häiriv helitaust loovad korraliku õuduka-atmosfääri, loodab «Dead Space» rohkem appi-koll-kargas-kapist-välja!-ehmatuste kui naha alla pugeva hirmu tekitamise peale. Mängu originaalseimad kohad on vaakumis ja kaaluta olekus aset leidvad episoodid, mille teostus on päris korralik.

Mängus ei eksisteeri harjumuspärasest kasutajaliidest – järelejäänud hapniku ning tervise kohta saab infot skafandri seljalt; kaardid, inventar, kommunikatsioon ja muu selline kuvatakse hologram-

mina mängijategelase ette õhku (või siis vaakumisse).

Teiste mängude koogel-moogel

Nagu suurkompanii valmistatud mängule kohane, ei võta mäng erilisi riske, vaid kasutab «Resident Evil 4» tulistamissüs-

teemi «BioShocki» rollimänguelementide, «Doom 3» stiilis koridorikomberdamise ja «System Shocki» atmosfääriga. Mängijaile, kes pole ühtegi ülal mainitud kunagi kogunud, võib «Dead Space» pakuda vaimustavat elamust. Pisut rohkem häirib igavate tegelaskujudega pealiskaudne stoori. Isaac on tumm nagu mutt ning tundub lootvat oma väljendusriikka miimika peale, hoolimata nägu katvast kiivrast.

Dead Space (PC)

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Protsessor: 2,8 GHz (või samaväärne)

Mälu: 1 GB (2 GB Vista puhul)

Graafikakaart: 256 MB DirectX 9.0c ühilduv (SM 3.0 toetusega)

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 7 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

Kus «atšurr»-nupp on?

Tänu mainitud suurkompaniipäritolule pole tootmises graafika ja mängitavuse pealt väga kokku hoitud, samuti on helitöö võimas. Paraku on laadimisajad piisavalt pikad, et arvuti kõrval juturaamatut hoida, ja ekraani kuvasuhted on üks suur segadus.

Kokkuvõttes on «Dead Space» verine ja kena graafikaga õudusmäng, mis tasub mängimist küll. Täiendatav varustus, mis kandub pärast mängu lõpetamist uude mängu üle, annab ehk ka põhjust teistkordseks läbimängimiseks. Halbu unenägusid see mäng häälemurde üleelanutel ilmselt ei põhjusta ning nooremad ei peakski nii verist mängu mängima. Positiivset vastuvõttu tõestab see, et järg on juba töös.

[d] REIN ZOBEL II

[HINNANG]

Ehkki «Dead Space» ei paku kuigi palju sellist, mida varem pole nähtud, on tegu väga kvaliteetse ulmeõudukaga.

[d] hinne:

See ei ole Sparta!

«Rise of the Argonauts» on märulirollimäng, mis räägib muinaskreeka kangelasest Jasonist (maakeeli Iason). Kuningas Iasoni pruut Alceme mõrvatakse pulmapäeval ja Iason suundub otsima müütilist kuldvillakut, millega oma naine elavate riiki tagasi tuua.

● Nagu erudeeritud sallikandjad juba sellest sissejuhatuses aru said, ei aeta taga just eriti täpset kuldvillaku müüdi esitamist. Mäng hakib kreeka muinaslood tükkideks, seab tükid ümber, vahetab osad välja ning kallab lõpuks veel kõik ketsupiga üle. Halb uudis kõigile kooliõpilastele, kes mõtlesid seda mängu õppimise aseainena kasutada. Tagasi tuupima, naiivikud!

Suuga teeb suure linna...

Iasoni käsutuses on kolm kivi-paber-käärid otstarbega relva: mõök, oda ja sõjanui. Relvade viibutamine on üsna nauditav, kuid hakkab väga kiiresti korduma. Kilpide pilbastamise vahepeal ootab kuningat suur hulk jutuvestmist, sest rollimäng tähendab ju lõputut dialoogimaratonit ning eri tegelaste vahet edasi-tagasi jooksmist, eksju? Eksju?

Vestlustes on valida erinevate jumalaid röömustavate vastuste vahel, mis kantsakse vastava jumala juures punktidesse üle, näidates soosingu suurust. Punktide eest saab osta boonuseid ja võimeid, mis tun-

duvad oma kõrge päritolu kohta kaunis äbarikud. Üldse on kogu rollimängu osa kahtlane, sest ka valitava varustuse ning selle muutmise osa on väga pealiskaudne ja ülelihtsustatud. Iason saab korraga kaht kaaslast sabas hoida, kellest tegelikult oli argonaut vaid Herakles, kes siin meenutab ebaõnnestunud eksperimendi steroididega.

Pildiline pool maksab samuti tribuuti vähetuntud kreeka jumalale nimega Keskpäraseus. Ilusamaid hetki on ka, aga

sagedasemad on sogsed tekstuurid, hakkivad animatsioonid ja kitsad papist tasemed, mis üritavad edasi anda stiili, mida võiks nimetada «kogupere 300». «Rise of the Argonauts» näeb välja nagu eelmise põlvkonna konsoolimäng ja arvuti jaoks tehtud versioon kannatab laisa mehe sündroomi all. Muusikaline külg on sulnis ja ka heliefektid ei ole kõige halvemad, kuid paraku pole dialoog eriti kirglikult sisse loetud.

Kui ei taha, pole vaja

Lõpuks tuleb tunnistada, et see pole maailma kõige halvem mäng, kuid kahjuks ei tähenda odavalt läbiajamine antud juhul originaalsust. Pisut nutikust mängu valmistamise taga siiski on, aga selle antiikmütokäki peamine probleem on suur neonroosa tempel «konsoolimäng» keset silmanägemist, mis tõlgituna tähendab: tehtud inimeste poolt, kellele tegelikult videomängud ei meeldi, inimestele, kellele tegelikult videomängud ei meeldi. Suunaku oma energia siis kuhugi mujale, va sunnikud.

[d] REIN ZOBEL II

Miks selline masendav mask? Iason nõuab komöödiat!

Rise of the Argonauts (PC)

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Protsessor: 2,4 GHz (kahetuumaline soovitatav)

Mälu: 1 GB (2 GB soovitatav)

Graafikakaart: 128 MB (512 MB soovitatav)

Helikaart: DirectX 9.0 ühilduv

Vaba kettamaht: 8 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

[HINNANG]

Kreeka mütoloogia teemaline märulirollimäng, mis ei saa ei rollimängu, märuliga vanakreeka osaga hakkama.

[d] hinne:

Psühholoogiline õudukas

Kuna kohe on ilmumas «F.E.A.R. 2», on praegu viimane võimalus meenutada seeria eelmist osa. «F.E.A.R.i» esimesest lisast, «Extraction Pointist», kirjutasime juba 2007. aasta veebruaris, nüüd teeme juttu teisest ja eraldiseisvast lisapakist.

● Monolith Productionsi ja Sierra Entertainmenti teed läksid lahku. Monolith jätkas küll samas mängumaailmas aset leidva tulistamise edasiarendamist, nimetades selle «Project Originiks», kuid Sierrale jäi «F.E.A.R.i» kaubamärk. Loomulikult mõttes Sierra tol ajal raha teha ja nii pandi TimeGate Studios lisapakette vorpima. Täna on Sierra Entertainment Activisioni ja Vivendi ühinemise tõttu pillid kotti pannud ja Monolith sai «F.E.A.R.i» nime tagasi osta.

Ega lisa kohta palju öelda olegi. Stoori jälgib teise «F.E.A.R.i» tiimi tegevust, mis samuti saadetakse uurima Armacham Technology Corporationi kahtlasi projekte kahe esimese «F.E.A.R.i» toimumise ajal. Tutvustatakse nelja uut relva ja uusi pahalasi, sealhulgas uut müstilist vaenupoolt Nightcrawlers.

Mängijal on samad võimed, mis eelmisel peategelasel, ja kuigi midagi pole halvemaks läinud, pole mängitavusel enam

Keskonnad ja lahingud nendes pole enam nii lahedad kui vanasti.

kütkestavat uudsuse võlu. Ka pilt on vananenud.

Laienenud taustalugu suudab veidi võluda ja natuke hirmutada pühendunud «F.E.A.R.i» fänni, ka pakutakse mõni meeldejääv elamus, kuid igavaks muutuv mängitavus, tühjad kaardid ja elutu pilt panevad meelitusfaktorile tugeva põntsu.

LEHO LAHTVEE

F.E.A.R. Perseus Mandate

HIND: 199 KROONI

Müügil: www.progames.ee

[d] hinne:

Põrgulik õudukas

«Overdose» sündis algselt People Can Fly «Painkilleri» modifikatsioonina, kuid Austria levitaja JoWood nägi võimalust raha teenida. Tšehhi Mindware Studios võeti palgale ja tulemuseks on «Painkiller» teine lisapakett.

● Palgatud stuudio valik on muidugi huvitav, sest Mindware pole varem silma paistnud mitte läbutulistamise, vaid hoopis suhteliselt korraliku hiilimisega «Cold War».

«Overdose» annab 17 üksikosa kaardi ja mitmikosaga välja ka täismängu mõõdu. Uued on relvad, kaardid ja vastased, kõik loodud painkiller'liku õudusfantaasia maitsega. Alles on mängijale lisatugevust andvate torro-kaartide teenimine lisatülesannete täitmisel.

Eelkäijast on säilinud «Serious Samist» tuttav retsept: jookse ja tulista läbi vaenlaste hordidest, vana kooli stiilis. Seekord saab aga tegutseda uue tegelasena – oma vangistajatele kätte maksa mineva, onliner'eid pilduva macho'liku deemoninglina. Kaudselt haakub teisejärguline stoori ka esimeste «Painkillerite» looga.

Mängu suurimad probleemid on ülipeikad laadimisajad ja sagedasti mängust väljaviskavad bug'id. JoWood on kiirusta-

Põrgukollide kollektsioon on kirju.

des välja lastud mängu eest avalikult vabandanud, aga parandamisega ei tegele.

Keskpärase lõbuga «Overdose'i» nauditamiseks peab olema läburohkete, kuid sisutihjate tulistamiste, nagu «Painkiller», «Serious Sam» ja «Will Rock» austaja. «Overdose» ei suuda vanade tulist, mahlakat, viljatut kokteilikoostist värskenda.

LEHO LAHTVEE

Painkiller Overdose

HIND: 563 KROONI

Müügil: www.markit.eu

[d] hinne:

Ämblikmees võrgu kammitsuses

«Spider-Man: Web of Shadows – Amazing Allies Edition» ei ole sama arvuti- ja konsolimängu otsene port PSP-I. Vabalt ringi kolatava 3D-maailma asemel päästab Ämblikmees New Yorki natukene muudetud loo käigus 2D *beat em up* platvormimängus.

• Kolm olulist aspekti eristavad seda mängu suvalisest platvormikast. Ämblikmel on oskus kiikuda ja lennelda seinalt seinale, peategelasele on antud võimalus kahte erinevat (punast ja musta) ämblikuülkonda suvalisel hetkel vahetada. Nagu mängu nimigi ütleb, saab endale appi kutsuda tosinajagu Marveli universumi staarkangelasi, näiteks Stormi, Galactust, Wolverine'i, kes ekraani vastastest tühjendavad, kuid kellega koos samal ajal võidelda ei saa.

Mängu muudab üksluiseks äärmiselt vaimuvaene madin. Mõlemal ülikonnal on küll omad võtted, mida mängu arenedes osta saab, kuid terve kaardi jooksul tuleb tihti peale vastu ainult ühte tüüpi vaenlasi, erinevuseks üksnes nende kogus. Lisaks kohustuslikele ülesannetele on ka valikulisi, millest mõned on superkangelasele enam kui kohased: pintsaklipsislastel tuvisid pea kohalt ära ajada või korduvalt satelliidipanni seadistada.

Ämblikmehe tavaline ülikond on vahetusvormi kõrval üsna igav.

Ämblikmees pole suurem asi jutuvestja, enamik teksti on antud edasi pikkade tekstimenüüdega. Jah, saab küll vastavalt ülikonnale valida hea ja sarkastilise vastuse vahel.

Mängul polegi liialt kõrgeid ambitsioone ja nii võttes on see ülehinnatud platvormimärul Ämblikmehe fännidele soovitatav.

[d] MARTIN METS

Spider-Man: Web of Shadows – Amazing Allies Edition (PSP)

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.progames.ee

[d] hinne:

Vana kooli dünaamiline duo

Traveller's Tales jätkab menukate Lego-maailmas toimuvate mängudega. Viimaseks neist on «LEGO Batman», mis hoolimata eelmise aasta ülimenukast «Pimeduse rüütlist» käsitab Batmani seiklusi vanas heas lõbusas koomiksimaailmas.

• Erinevalt varasematest Lego-seiklustest, mis põhinevad filmidel, on Batmani mängul originaalsüžee. Arkham Asylumist, kus hoitakse Gotham City kõige hullumeelsemaid superpätte, pääsevad viimased põgenema ning lasevad linnatänavatel käiku geniaalseid kuriteoskeeme. Batman ja tema *sidekick* Robin peavad kolmeks grupiks jaotunud kurjamid, keda juhivad Jokker, Mõistataja ja Pingviin, kinni nabima.

Tuttava ülesehitusega platvormiseikluses ei ole mängija kunagi ükski – ise saab valida, kumma poolena dünaamilisest duost parajasti madistad. Nagu varemgi pole võimalik surma saada, lihtsalt kaotad kogutud punkte.

Mõistatuste lahendamine on tehtud huvitavaks, sest kindlates punktides võivad Batman ja Robin vahetada lisavõimeid andvaid ülikondi, mida kummalgi on lisaks tavalisele neli. Need lubavad kõndida magnetsaabastega vertikaalse-

Batman ja Robin on lisaks võtetele erinevad ka käitumis- ja harjumuste poolest.

tel metallpindadel, lennelda üle pikkade vahemaade, paigaldada pomme või sukeluda sügavale vee alla. Peale selle saab veel kihutada autode, paatide ja lennumasinatega.

Lõbus graafika, 1989. aasta Batmani filmi saundtrakk, suur taasmängimisväärtus ja lihtne kontrollitavus tõstavad lõbufaktori kõrgele ja teevad sellest igale vanusele nauditava mängu. [d] MARTIN METS

LEGO Batman: The Video Game (PSP)

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.progames.ee

[d] hinne:

EESTI TOP 10

Jaanuar 2009

1. GTA IV
2. Call of Duty: World at War
3. Need for Speed: Undercover
4. GTA: San Andreas
5. Midnight Club LA
6. Naruto Ultimate Ninja
7. Prince of Persia
8. Tomb Raider: Underworld
9. Guitar Hero World Tour
10. GTA: Vice City

ÜHE LAUSE UUDISED

«Burnout Paradise», tükk aega edasi lükatud hullumeelne kihutamine, jõuab lõpuks 5. veebruaril ikkagi ka arvutile.

Metsku Lääne FPSi «Call of Juarez» teine osa, esimese mängu eellugu «Bound in Blood», ilmub Ubisofti teatel enne selle aasta lõppu.

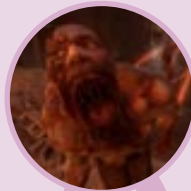
«Doom» on alati olnud sisuvabade mängude esikümnes – «Doom 4» juures proovitakse briti ulmekirjaniku Graham Joyce'iga seda viga parandada.

«Assassin's Creed 2» ei saa veel tõenäoliselt valmis sellel aastal, vaid märuliseiklust tuleb oodata kauem.

Microsoft koondab 5000 töökohta, kinga saab ka stuudio, mis on valmistanud «Microsoft Flight Simulatori» ülipika simulaatorisarja.

Ootusärevusetelg

Mängusurutis saab

10.02

F.E.A.R. 2: Project Origin

pc, ps3, xbox 360

- Aasta esimese poole oodatum FPS, kus paranormaalseid nähtuseid rohkem kui Mulder ja Scully kunagi üles lugeda jõudsid. Eelmise mängu peategelane on ennast ammendanud ja kurjuse vastu asjub võitlema uus nägu.

17.02

Grand Theft Auto IV: The Lost and Damned

xbox 360

- 2008. aasta parima mängu esimene lisaepisood, mida saavad nautida üksnes Xbox 360 omanikud. Uus peategelane Johnny Klebitz saab väidetavalt Liberty City's ülbite märksa rohkem kui alguses kardetud paar tundi.

17.02

Street Fighter IV

ps3, xbox 360

- Jaapani arkaadimasinates juba eelmise aasta suvest mängitav klassikaline võitlusmäng, mis tagasi pärast ligi kümneaastast puhkust. Arvutis saab aga madistada alles juunis.

09.02

Deadly Creatures

wii

- Kui teil peaks olema mõni foobia, mis on seotud ämblike või tarantlitega, siis selles mängus saab oma hirmule otsa vaadata ja selle põhjuseid lõmastada. Nii et vähemalt midagi head peaks see mäng pakkuma.

Evolutsioon jätkub

- «Spore» laieneb hirmuäratava kiirusega. Lisaks kevadel ilmuvale «Spore Galactic Adventuresile» teatas EA kolmest uuest «Spore'i» universumis toimuvast mängust. Sügisel ilmub «Spore Hero» Wii'le, mis lisab seikluselemente ja kasutab ära Wii liikumistundlike pulte. Nintendo DS saab täiendust «Spore Hero Arena» näol, mis lubab elukaid omavahel võitlusse paisata. Arvutiomanikud saavad maitsta «Spore Creature Keeperit», mis mõeldud eelkõige noorematele mänguritele, lubades kasvatada kõikmõeldamatuid elukaid, nendega mängida ja neid vahetada.

läbi juba sel kuul!

18.02

Warhammer 40.000: Dawn of War II

pc

● Turgutav süst aina enam kokkuviivavale strateegiamänguturule. «Dawn of War II» esimesest osast on võetud kõik see, millega mängurid rahul olid, ning lisatud see, mida nad tahtsid seal näha. Vähemalt nii nad lubavad...

20.02

The Sims 3

pc

● Kolmas baasplatvorm lugematule hulga lisadele, mis demovideote põhjal näeb välja suurem, värvilisem, rohkem omavahel seotud ja lõbusam kui kunagi varem.

20.02

Silent Hill: Homecoming

pc, ps3, xbox 360

● Kuues peatükk elust salapärasest mägilinnas Silent Hill, milles on sarjale omaselt uus peategelane. Kuulduste järgi on efektid paremad kui kunagi varem, kuid mängitavus olevat kehvapoolne.

24.02

The Godfather II

pc, ps3, xbox 360

● Teisel «Ristiisa» filmil põhinev avatud maailmas toimuv märuliseiklus, kus üks selge siht silme ees – saada Ameerika kõige mõjuvõimsamaks maffiaperekonnaks.

MÄNGU-UUDISED

Sõda laieneb, esimest korda!

● «Command & Conqueri» sarjal on kompleks olnud, et mäng saab kindlasti vähemalt ühe lisapaki. Viimasel ajal on «C&C: Red Alert 3» tootja Electronic Arts aru saanud, et iseseisvad lisapakid müüvad paremini kui originaalmängu põhjaks nõudvad laiendused ja nii polegi esimese lisapaki «Uprising» mängimiseks põhimängu vaja.

Ainult allalaaditav «Uprising» koosneb neljast minikampaaniast ja jätkab tegevust sealt, kus põhimäng pidama jäi. Saame näha mitmeid tuttavaid nägusid, sealhulgas Gemma Atkinsoni, ja hulgaliselt värskeid üksusi ning vähemalt 30 uut kaarti.

Märtsis ilmuva lisapakiga samal ajal saavad PS3 omanikud, kes esimese ringiga eelmise aasta sügisel ilmunud madinast üldse ilma jäid, «Red Alert 3» ka oma lemmikplatvormile.

Läbi arvutimängu sõtta

● Pole just palju mängu, mille mõni riik oleks valmis kinni maksma ja siis tasuta kodanikele laiali jagama. Eelkäijatega sarnaselt on üks selline erand võrgupõhine meeskondlik FPS «America's Army 3.0», mis läbib nüüd kapitaalse uuenduskuuri. Välja vahetatakse mängu mootor, milleks nüüd saab Unreal Engine 3. Lisanduvad uued kaardid, relvad ja karjäärivalikud.

Ameerika sõjaväe rahastatav mäng lubab veelgi realistlikumalt heita pilku Ameerika sõjaväe igapäevaelu, et saaks noori mängureid järgmisesse Iraaki kahu-rilihaks värvata. Esialgul üksnes arvutile ilmuvat mängu saab alla tirda millalgi selle aasta esimeses pooles.

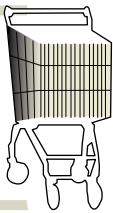
Mõned mängud saavad niivõrd populaarseks, et tootjatel on lausa kohustus nende pealt veel raha teenida ja lisapakke vorpida. Seekordne küsimus on:

Millisele mänguseeriale on valmistatud kõige rohkem ametlikke lisapakke?

Kõigi nende vahel, kes saavad õige vastuse koos auhinnaeelistusega aadressile play@digiee, loosime välja arvutimängu «XIII» ja PSP-mängu «Family Guy»!

ostujuht

Sülearvutid

1

Samsung X360

[digi] nr 46

Saad seda, mille eest maksad. Vaikne, jahe, kerge, ohtrate liidestega – ideaalne sülearvuti. Unusta MacBook Air.

UUS!

2

MacBook

[digi] nr 44

Arvuti, mille ainus puudus on oht, et sa jääd tema ilu silmitsema ega märkagi, et tegelikult on vaja tööd teha.

1

Canon Digital IXUS 90 IS

[digi] nr 38

Väike, kiire ja lihtne kaamera ei hilga küll millegi erilisega, ent on igas valdkonnas tublisti üle keskmise.

2

Leica C-LUX 2

[digi] nr 38

Sellise välimusega kaamera kasutajale on tähelepanu garanteeritud, sest tal peab olema nii raha kui ka stiilitunnet.

3

Lenovo Ideapad S10e

[digi] nr 45

Kui tahad osta miniarvutit, mine võta Lenovo, nii lihtne see ongi. Kõige kasutajasõbralikum, mis me näinud oleme..

3

Sony Cyber-Shot DSC-H10

[digi] nr 38

Pildikvaliteedi ning suure suumi poolest sobib ideaalselt ilusa ilmaga õues pildistamiseks.

Kuvarid

1

HP LP2480zx

[digi] nr 44

Kuvar suure K-tähga. Kineskoopkuvari võib nüüd lõplikult pensionile saata.

1

Nikon D3x

[digi] nr 46

Parima kaameravalmistaja parim kaamera. Hakake juba täna raha koguma, see tasub end ära.

UUS!

2

Eizo FlexScan S2431W

[digi] nr 43

Eizo maksab küll juba korraliku sülearvuti hinna, aga pilt on seda väärt. Eizoga avastad pildidelt uusi värvinüansse.

2

EOS 5D Mark II

[digi] nr 44

5D Mark II-l on kõik eeldused tõusta uueks pildikvaliteedi etaloniks ja seda vähema raha eest, kui tuli omal 5D eest välja käia.

3

Apple Cinema Display

[digi] nr 43

Apple on oma hinda väärt. Hea disaini ja pildiga kuvar, mida ei pea ise kodus hambad ristis paika timmima.

3

Nikon D90

[digi] nr 42

Nikonilt harjumuspäraselt suurepärase kaamera. Hea koostekvaliteet, madal müratase, väga mugav kasutada ning kauba peale ka videote tegemise võimalus.

Parimad [digi] testitud tooted kaheksas kategoorias, viimase poole aasta andmeil (erandiks on digitaalsed peegelkaamerad ja MP3-mängijad, sest seal on toodete uuenemine aeglasem). Võrdsete hinnete korral on tabelis eespool uuem toode.

Mobiiltelefonid

1

Nokia 5800 XpressMusic

[digi] nr 45

iPhone pluss palju lisavõimalusi (MMS, modem, video jne), miinus eksklusiivne disain, aga seda poole odavamalt kui iPhone. Nokia 5800 on kindel võitja.

2

iPhone

[digi] nr 41

See ei ole haip, iPhone ongi nii hea, nagu räägitakse. Väga mugav, kasutajasõbralik ja võimas.

3

Samsung SGH-L700

[digi] nr 46

Stiilne, minimalistlik ja praktiline taskukohase hinnaga heade menüüdega 3G-telefon, mis sobib kõigile.

[digi] TESTI VÕITJA

UUS!

Kõlarid ja kõrvaklapid

1

Creative HS-1200

[digi] nr 41

Peakomplekti sisse on lõpuks teinud pesa maagiline X-Fi-tehnoloogia ja meil jääb üle ainult rõõmustada.

2

Avi Neutron 5

[digi] nr 43

Hämmastavalt kiired ja läbipaistvad väikesed kõlarid, mis on kui loodud tempoka ja kaasakiskuva muusika kuulamiseks.

3

Creative GigaWorks T40 II

[digi] nr 46

Creative on tähelepanu pööranud detailidele. Uue põlvkonna kõlarid on vanadest märgatavalt paremad.

[digi] HEA OST

UUS!

Lauaarvutid

1

Asus EeeBox, mudel B202

[digi] nr 46

Arvuti kindla niši jaoks - kontoritööks ja netis surfamiseks. Tarbib vähem voolu kui lambipirn.

[digi] HEA OST

UUS!

2

HP Pavilion Elite PC

[digi] nr 35

Pool punkti võtame maha lahja graafikakaardi eest, kuid muus osas on selle raha eest arvutit enam kui küll. Arvestage, et kaks välist kõvaketast saab kauba peale.

3

Fujitsu Siemens Scaleo L Green PC

[digi] nr 36

Lõpliku ostusoovituse peaks andma kalkulaator, millega sa oma praegused elektrikulud kokku lööd.

MP3-mängijad

1

iPod Nano

[digi] nr 43

Vähe sellest, et tegemist on ülihea mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

2

Apple iPod Touch

[digi] nr 34

Revolutsiooniline, enneolematu, seksikas ja täis uut tehnoloogiat. Mängib muusikat, näitab pilte ja surfab veebis. Touchi kohta pole ükski kiidusõna liiast.

3

Creative MuVo T200

[digi] nr 39

Creative MuVo T200 on oma eelkäijate vääriline MP3-mängija. Hea heli ja mugav kasutada.

[digi] TESTI VÕITJA

MB või GB, mis seal vahet on

● [digi] 2009. a. jaanuari väljaandes leidsin värsket kraami sirvides vea. Nimelt käis jutt kogu aeg poolegaseast väikmälukõvakettast ehk siis 512 MB, kuid pildil on selgelt näha 512 GB ehk siis pooleterane väikmälukõvaketas. Parimat soovides, Simmo

Kas te olete ajakiri või tootekataloog?

● Olen [digi] lugeja natuke üle aasta ning üldiselt on tegu väga toredate ajakirjaga Eesti tehnikaajakirjade maastikul. Nagu juba paljudes kirjades on mainitud, on eriti kasulikud «Kuidas...» rubriik ning erinevad suured ja väikesed testid, mis on kindlasti paljudele abiks vajalike vidinate valimisel.

Siiski pean kurvastusega tõdema, et viimasel ajal on [digi] muutunud natuke liiga tootekataloogi sarnaseks. Ma ei mõtle sellele all, et paljude toodete objektiivne tutvustamine oleks kuidagi halb asi, vaid et ootaks tulevikus ajakirjalts sügavamaid ülevaateid, arvamusi, analüüse tehnika maailmas toimuvast. Vanasti ilmus teilgi paar pikemat huvitavat kolumni igas numbris, kuid nüüd on need kahjuks ära kadunud.

Minu soovitusena oleks igasse numbrisse lisada ka paar artiklit üldisematest ja ka mõne konkreetse tehnoloogiavaldkonnaga seotud probleemidest ning arengusuundadest. Näiteks võib tuua pcmag.com'is ilmuvad kolumnid. Kindlasti on teil piisavalt asjatundjaid inimesi toimetuses ning mõne ala eksperte Eestis, kes lahkesti mõnikord artikleid kirjutaksid.

Jõudu ja jaksu edaspidiseks ning innovaatilisi ideid ajakirja mitmekesisemaks muutmisel, Eerik

[digi] vastus:

● Aitäh asjaliku kriitika eest. Meil on juba pikemat aega plaanis [digi] sisu veidi reformida ning rõhuasetusi ajakirjas muuta, aga nüüd on ju kõikehõlmav majanduskriis ning ka meie plaanid pikemate ja sisukamate (ehk kallimate) lugude ajakirja toomisel mõneks ajaks kalevi alla pandud. Loodetavasti läheb olukord mõne kuuga paremaks, aga üks näeme. Sulle, Eerik, anname aga asjaliku ja ausa soovitusena eest auhinnaks eelmisel kuul välja lubatud Eponi printeri. Auhind ootab sind toimetuses. Palju õnne!

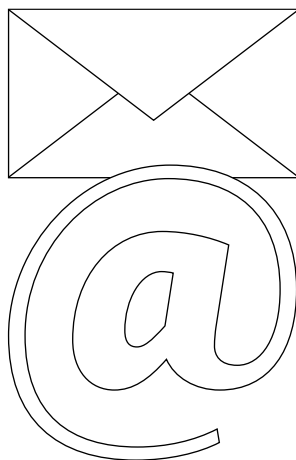

Kes hiljaks jääb, see...

● Ma olen suur [digi] fänn. Ausalt, te teete head tööd. Mulle ei tooda kahjuks koju [digi] väljaandeid, nii et ma pean ootama, kuni see raamatukokku jõuab. Mulle meeldib ka mängualastele küsimustele vastata, aga tavaliselt saan ma [digi] kätte nii hilja, et enam ei saa vastata.

See on õudne pettumus. Muide, lugedes [digi] nr 45, leian ma Nokia N79 hinnangus suure üllatuse. See pole üldse Nokia N79 kohta, vaid Samsung i900 Omnia kohta. Sellel Nokial on Symbian, mitte Omnia. Kuigi, tegijal juhtub. Suure austusega, Janek.

saabunud post

Kirjuta meile:

● e-posti aadressil digi@presshouse.ee

● aadressil
[digi]
Liimi 1
10621 Tallinn

[digi] vastus:

● [digi] võib ju ka koju tellida, mine www.telli.ee ja 33 krooni eest koos toob postiljon sulle iga kuu värsket [digi] koju kätte. Mis aga puutub Nokiasse ja Samsungisse, siis on sul loomulikult õigus. Edaspidi oleme hoolsamad.

Testige meediamängijaid

● Olen [digi] lugeja üsna algusest peale ja mulle meeldib Teie ajakiri väga ning nüüd tuli idee ise Teile kirjutada. Mul tekkis selline küsimus, et kas Teil pole plaanis testida meediamängijaid nagu Mediagate, Popcorn Hour, Elektron, Tvix jne. Kuna tänapäeval on arvutis meeletu hulk meediat, mida vaadata, siis nende aparaatidega oleks seda kõige mugavam teha.

Olen nendest lugenud foorumitest, aga üks igaüks kiidab seda, mille ta parasjagu ostis, ja ei julge ju välja öelda, et ta kehva ostu tegi. Oleks hea teada, milline kast tegelikult kõige rohkem erinevaid meediamängijaid toetab, milline oleks nendest parim hinna-kvaliteedi suhtelt, millised on muud head ja vead jne. Ette tänades, Rene

[digi] vastus:

● Ja läsksi ideefaili kirja. Aitäh!

Kus on «Fable 2» ja «Mirror's Edge»?

● Tahtsin küsida, miks pole [digi] veel räägitud mängudest «Fable 2» ja «Mirror's Edge»? «Fable 2» on ju 2008 üks oodatuid mängu Xboxile ja minu meelest ületab see ka GTA IV ja «Fallout 3» (mõlemad endal olemas). Tahtsin ka küsida, kas Microsofti punktide eest saab Eestis läbi Xboxi osta erinevaid mängude lisapakke, teemasid, filme jne. Kuna varsti tulevad «Fable 2-le» «Knot-hole Islandi» dlc ning samuti ka GTA IV dlc ;) Siim

[digi] vastus:

● Originaalmänge ei saa osta. Osad arcade-mängud on jah allalaaditavad ja ka täisversiooniks saab neid punktide eest teha. Teemasid ja lisapakette saab Eestist ka alla laadida. Üldiselt soovitatakse ennast registreerida UK või USA kasutajaks, pidavat valutum olema. «Fable 2» lugu ilmub järgmises numbris ja ka «Mirror's Edge'ist» tuleb juttu ilmselt järgmises numbris!

[JÄRGMISEL KUUL]

● Maailmas on majanduskriis, aga meil toimetuses veel auhindu jätkub. Järgmises kuul anname meie arvates parima, sisukaima ja naljakaima lugejakirja autorile auhinnaks Apaceri MP3-mängija AU824!

HP vastus Pavilioni-omanikele

● HP ei maga, vaid loeb [digi]! Loomulikult leidsid nad viimasest paarist numbrist üles need kohad, kus õnnetud lugejad Pavilionide kvaliteedi ja teeninduse taseme üle kurdavad, ning saatsid ka omapoolsed selgitused. Aga ka lugejad ei maga ning allpool võite lugeda valikut viimase kuu jooksul meieni jõudnud Pavilioni-teemalistest kirjadest.

● Meil on hea meel, et leidsid sobiva arvuti just HP Pavilionide seast. Kuigi täiustame Pavilionide kvaliteeti ja vastupidavust pidevalt ning jälgime igapäevaselt jälteeninduse kvaliteeti, tuleb siiski ette juhusid, millest ka Martin oma kirjas kirjutas.

Seepärast olime garantiiremondi paremaks korraldamiseks alustanud eelmise aasta detsembrikuust koostööd ettevõttega Infocare CS OÜ. InfoCare CS OÜ nägi ilmavalgust 1997. aasta jaanuaris. Täna on ettevõtte oma suhteliselt lühikese tegutsemisaja jooksul arenenud üheks Eesti juhtivaks koduelektronikaseadmete remondi ja hooldusega tegelevaks 30 töötajaga ettevõtteks.

HP ja InfoCare CS OÜ koostöö on ennast juba igati õigustanud. Oluliselt on lühenenud garantiitööde kestus ja tõusnud teeninduse tase. Infocare CS OÜ on volitatud teostama garantiiremonti HP Pavilioni, HDXi ja Compaq Presario sülearvutitele. Infocare CS OÜ kõrval osutab HP hooldustöid ka meie pikaajaline partner ServiceNet EE OÜ. Kõigile 2008. aasta teisel poolel turule toodud Pavilioni seeria sülearvutitele dv4, dv5, dv7, dv3500 ning HP mudelitele HDX ja Compaq Presario kehtib kaheaastane garantiid. Osadel mudelitel on garantiiaega pikendatud kuni kolme aastani.

HP Pavilioni ja HDXi sülearvutitel on uue funktsioonina kõvaketta pörituskaitse, mis vähendab kõvakettarikkeid ja info kaotamise võimalust kõvakettarikke puhul kuni poole võrra. Kõvaketta pörituskaitse on tänapäeval äriklassi sülearvutite funktsioon ja selliseid lahendusi kasutatakse kodukasutajate arvutitel üldiselt vähe. Oma küsimused saab klient edastada ka telefonil (HP Infoliini) 6 813 823 (E-R, 9.00-17.00) või saata e-postiga aadressile support.estonia@hp.com.

1. HP mure

● Lugesin jaanuarinumbrist lugejakirja HP Pavilioni sülearvuti probleemidest ja remonditeenindusest. Tahaksin omalt poolt lisada, et probleemid olid väga tuttavad. Otsin kaks aastat tagasi HP Pavilioni sülearvuti ja tänaseks on kolm korda vahetatud arvuti emaplaati. Esimene kord garantiiajal, kaks korda pärast selle lõppemist. Remontitud olen arvutit firmas Service-Net ja olen sealse teenindusega väga rahul. Kuna HP oli ilmselt teadlik selle mudeli probleemidest (olevat allhankija poolt saadetud praakpartii), siis parandati arvuti ka pärast garantiid lõppemist täiesti tasuta. Nädala jooksul on firmast ise helistatud ja teatatud, milles probleem, ning veel nädala pärast on helistatud, et tulge arvutite järele. Minu meelest täiesti sobiv aeg. Ei maksa arvata, et olen selle firmaga kuidagi seotud, olen lihtsalt tõesti siiralt tänulik normaalse teeninduse eest. HP Pavilioni sülearvutist ma muidugi nii heal arvamusel ei ole ja tundub, et [digi] testides on kõrgeid kohad saanud natuke teenimatult. Tervitades, Antti

2. HP mure

● Lugesin viimasest [digi] numbrist kurba lugu HP rüperaalist, ei saanud mitte vaiki olla. Olen HP Pavilion dv6000 omanik ja ka mul juhtus analoogne probleem, et ühel hommikul polnud ekraanil pilti. Kuna aparaat oli ostetud Elionist, siis sinna sai arvuti ka viidud ja HP teenindusega ma otseselt kokku ei puutunud. Kui kaua emaplaadi vahetus aega võttis, ei mäleta täpselt, kuid üle lubatud aja see läks. Õnneks kuulun nende inimeste hulka, kellel on rohkem kui üks arvuti, täpsemalt 4, mistõttu ei tundnud

end (interneti)maailmast äräloigatuna. Praegu ei ole mul õnneks (veel?) sama probleemi tekkinud, kuid ettevaatusabinõuna hoian nüüd enamikku failidest, eriti tundliku sisuga faile, välisel kõvakettal, sest ei või mitte ette teada, millal tabab uus õnnetus ükskõik millist mu arvutit. Sama soovitan ka teistel teha. HP akude kohta peaks ütleva, et vastupidavuse poolest need küll kuulsad ei ole. Kui viibisin mõnda aega tagasi New Yorgis, kirus mu tuttavad HP akut ja väitis, et ei osta enam kunagi HP sülearvutit, kuna sellel peab kogu aeg olema juhe taga. Olen täheldanud, et mu arvuti läheb üsna kuumaks, eriti kui sees on mingi plaat. Pärast plaadi väljavõtmist on see üsna kuum, mis loogiliselt peaks plaadi eluiga vähendama. Üldiselt olen oma HPga rahul, kuid firma võiks siiski midagi ette võtta akude ja jahutussüsteemiga.

Peale HP on mul üks ise valmis nikerdatud lauaarvuti, MicroLinki läpakas ja Asus EeePC. Viimane on reisidel tõesti heaks kaaslasena, mugav lennujaamade turvakontrollis välja võtta ja kiired toimetused (internet, meilid) ära teha. MicroLinki toode sai ostetud ca 5 aastat tagasi, kui arvutite hinnad polnud veel nii langenud ja valisin kohe suhteliselt kalli mudeli, et ei peaks aasta möödudes juba uue peale mõtlema. Nüüdseks on see ideaalselt vastu pidanud, vaid kaks korda olen lasknud seda tolmust puhastada ja ei soovi sellest niipea loobuda. Muuseas, selline hulk arvuteid pole mul uhkustamiseks, vaid seotud sellega, et mul on kahes linnas elamine ja ka lapsel on oma laukat vaja, Asus on siis reisimise jaoks. Tervitades, Andrus

3. HP mure

● Paar kuud tagasi soovitasite lugejakirjade rubriigis ühele inimesele HP sülearvutit. See üllatas mind - arvasin, et jutud HP Pavilionide kehvast vastupidavusest on ka teieni jõudnud, aga ilmselt siis mitte. Eelmises numbris ilmus küll ühe HP omaniku kaebekiri. Aga kuna teie vastusest jäi mulje, et vajate ikka veel veenmist, siis saadan ka oma kirja teele.

Otsin enda läikiva HP Pavilion dv6000 kolm aastat tagasi. Esimese kasutusaasta lõpus ei töötanud enam WiFi ja aku tühjenes kahtlaselt kiiresti. Garantiis vahetati emaplaat ja aku.

Pärast kahte aastat kasutamist ei käivitud arvuti ühel päeval enam. Garantiis vahetati emaplaat.

Pärast kolmandat aastat kasutamist ei käivitud arvuti ühel päeval taas. Probleemi oleks jällegi lahendanud vaid emaplaadi vahetus. Paraku oli garantiid selleks ajaks otsas. Keskmiselt võib siis Pavilion dv6000 töökuludeks arvestada üks emaplaat aastas. Pole just odav hind.

Vigased emaplaadid on olnud ka minu kahe töökaaslase HP Pavilionidel (pisut uuem seeria) ning samamoodi ühel tuttal. See teeb kokku juba neli inimest, kes on pidanud oma HP Pavilioni emaplaati (korduvalt) vahetama. Pean tunnistama, et arvuti oli kasutusmugavuse poolest tõesti tasemel, kuid kord aastas emaplaati vahetada on naeruväärne. Minu tutvusringkonnas on HP Pavilionid juba mõnda aega kehva kvaliteedi sümboliks. Imelik, et [digi] toimetuse pole veel piisavalt sellist kriitikat jõudnud.

Üldiselt olen teie ajakirjaga rahul ning usaldan teie arvustusi. HP Pavilionide ülehindamine tundub olevat väike tõrvatilk meepotis. Tõnn

[digi] vastus:

● Kokkusattumuseks saime sel kuul kolm murekirja HP Pavilionide teemal ning Unity saatis meile kolm ühesugust MP3-mängijat lugejatele andmiseks. Seega püüab [digi] katkiste arvutite omanikke lohutada: anname kolmele selles numbris avaldatud HP-teemalise murekirja saatjale auhinnaks väikse 2 GB Unity MP3-mängija. Antti, Andrus ja Tõnn, tulge toimetuse auhindadele järele.

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Kes pakuks kolimisteenust?

[?] Installisin arvutit ja installi käigus tegin kõvaketta pooleks. Mõtlesin, et ühel partitsioonil hoian ainult dokumente ja tegin ka My Documents nii, et kui salvestad asjad sinna, lähevad nad automaatselt teisele partitsioonile: paremklõpsasin My Documents ikoonil, valisin Properties ja näitsin ette sihtkausta teisel kõvakettapartitsioonil. Nüüd tekkis mõte, et terve töölaud võiks olla kõvaketta teisel partitsioonil, seal, kus dokumendid asuvad, mitte opsüsteemiga ühel partitsioonil, nagu ta hetkel on. Kas on võimalik teha kuidagi nii, et need failid, mis olen töölaual salvestanud, asuksid kohe teisel partitsioonil (dokumentide partitsioonil)? Raul

[d] On, seda saab teha täiesti ametlike vahenditega. Tiri Microsofti lehelt <http://is.gd/1RZs> ära programm Tweak UI ja installi. Juhtpaneeli tekib juurde samanimeline valik, käivita see. Ava vahekaart General ja vaata jaotist Special Folders. Edasi oskad sa juba ise tegutseda. Tweak UI pakub ka muid toredaid võimalusi Windowsi kohandada, selle abil saad sa näiteks sundida menüüsid avanema momentaalselt, mitte väikese viibega, nagu need Microsofti arvates avanema peaksid.

Igatsen vanu aegu tagasi

[?] Mul on vaja vanast läpakast, millel töötab veel vaid infrapunaliides, kopeerida lauaarvutisse seal olevad Exceli ja Wordi failid ja niimoodi, et nende failide tegemise kuupäev ei muutuks. Proovisin kopeerida, aga failidele tekivad kohe uued kuupäevad (justkui 2004. aastal kirjutatud fail oleks kirjutatud 2009. aastal). See teeb kopeerimise mõttetuks, sest mul on neid faile just kuupäevade tõttu vaja. Niipalju veel lisaks, et läpakas on Win XP ja vanemat tüüpi MS Office ning lauaarvutis Win Vista ja MS Office 2007. Jüri

[d] Kõige lihtsam oleks sul kopeerimise ajaks muuta vastuvõtval arvutil kuupäev selliseks, millise kuupäevaga sa tahad, et failid jääksid. Sätti lauaarvuti aastasse 2004 ja kopeeri failid üle.

See võib aga Windowsi mõned teenused segadusse ajada ja sellel ajal muude programmide loodud failid võivad hilisemas kasutuses osutada probleemseteks, näiteks võib programm arvata, et need on tegelikult vanemad ja võib-olla sisaldavad aegunud andmeid.

Teine võimalus on failid lähtearvutis mõne arhiveerimisprogrammiga kokku pakkida, arhiivi üle

ISTOCKPHOTO

Kuidas saaks vanu asju uude korterisse tarida?

kopeerida ja sihtarvutis taas lahti pakkida. Mõistlikud arhiveerimisprogrammid oskavad säilitada failide algse loomise kuupäeva.

Kolmas võimalus on failid üle kopeerida ja muuta mõne spetsiaalprogrammiga nende kuupäev selliseks, nagu sul vaja. Selleks on mitmeid vabavara programme, ühekaupa failide muutmiseks leiad programmi näiteks siit: <http://is.gd/hxDo>; kausta-kaupa muutmiseks siit: <http://is.gd/hxEp>.

MPG on nõme

[?] Tere. Kas teie oskate soovitada või teate mõnda programmi, millega MPG-failidel heli välja vahetada? AVI-failidega saab hakkama Virtualdub, aga ta ei tunnista MPG-faile. Ehk on olemas umbes samalaadne programm ka MPG-failide jaoks? Võib ka tasuline olla. Olen siin guugeldanud ja otsinud, aga pole veel midagi asjalikku leidnud. Räägitakse, et Avidemux saab sellega hakkama, aga mina ei oska seda programmi kasutada või siis ta ei saa sellega hakkama. Teiepoolseid kommentaare oodates ja ette tänades, Peeter

[d] Proovi näiteks seda programmi siit: video-help.com/tools/TMPGEnc. Kui see ei sobi, vaata ringi siin seksioonis: video-help.com/tools/sections/video-de-multiplexers, ehk leiad sealt midagi muud sobivat.

Sinu poolt soovitud lubab teha ka tasuline programm Blaze Media Pro. Programmist veebileht on www.blazemp.com. Programmist on saadaval 15päevane prooviversioon, seega ei pea kohe ostma, aga kui kavatsed seda pidevalt kasutama jääda, oleks ilus programmi eest siiski maksta.

MPEG2 on ka nõme

[?] Tahaks küsida, kas oskate soovitada kodukasutajale koduvideote tegemise programmi, mis toetaks MPEG4-vormingut. Paraku need, mida olen kasutanud, ei toeta MPEG4 vaid ainult MPEG2. Mul on video-kaamera Panasonic HDC-SD5, millega on kaasas tarkvara, mis võimaldab salvestatud video konvertida MPEG2-vormingusse, aga sellega kaasneb väga suur kvaliteedikadu. Seega, kui oskaksite soovitada mõnda videotöötlustarkvara, mis saaks kohe aru MPEG4-vormingust, siis oleks sellest palju abi. Kaivo

[d] Vikipeedia on imeline asi, näiteks aadressilt <http://is.gd/hy8O> leiad videotöötlustarkvarade võrdluse, seal on välja toodud ka need, mis toetavad MPEG4-vormingut. Jõudu ja jaksu järgnevateks unetuteks öödeks!

[RAAMAT]

The Wallflower, 1. osa

Tomoko Hayakawa

● «The Wallflower» on esimene manga, mida ma lugenud olen. Seegi sattus mu kätte juhuslikult. Kui oleksin pidanud ise valima, siis poleks ma tõenäoliselt ostnud raamatut, kus tegevus käib 15aastaste noormeeste ja neiu ümber. Aga teisest küljest tundus huvitav võtta kätte midagi, mille sihtgrupiks on minust poole nooremad lugej... eee... koomiksisõbrad.

Pildiraamat räägib teismelistest noormeestest, kes saavad elada uhkes häärberis tingimusel, et nad teevad proua koledast ja hirmutavast õetütrest ühe korraliku noore daami. Arvata ongi, et see neil nii libedalt ei lähe. Vähe sellest, et tüdruk on neile vastumeelne, satuvad nad kõik ka pidevalt mitmesugustesse sekeldustesse, mis nende ülesannet just kergemaks ei tee.

Loomulikult kubisevad illustratsioonid onomato- poeetilistest sõnadest, nagu *fwump*, *clap* ja *thump*, mis hoiab kokku terve hulga tegevuse kirjeldamisele kuluvat ruumi, aga leidub ka pilte, millel suvaline tegelane teeb midagi, mida iseloomustab näiteks kirjeldus *pedal-pedal* ja millel ei näi tekstiga mingit seost olevat. Äkki ongi mangad sellised?

Üldiselt on lugu nõretavalt mesimagus, aga ma kujutan ette, et noortele tütarlastele võiks see peale minna küll. Või siis mitte. Aga te saate seda ise järele kontrollida, «The Wallflower» on ka Eesti raamatulettidel olemas. [d] SVEN VAHAR

[PLAAT]

Supervõimed

Chalice

● Chalice'i eelmine album «Taevas ja perse» jõudis minuni ligi aastase viivitusega, sest esialgu kahtlesin väga, kas see plaat isiklike maitsemeltega ühildub. Seda suurem oli rõõm mokkamööda tulemise üle. Kohe pärast seda ilmus karme suuga räppari neljas album «Supervõimed». Kuigi tegelikult pole Chalice tänasel päeval enam räppar, vaid lihtsalt muusik.

«Supervõimete» helimaastikul on erinevaid pinnavorme rohkem kui kunagi varem. Ühelt poolt aina kasvava elektroonilise kõlaga, teisalt astunud mõned sammud Vaiko Epliku Eliidi suunas. Laiem, kuid omavahel kaootilisemalt seotud kui eelmine plaat. Eklektiline, oma suva järgi suletud uksi avav ja edasi-tagasi-ringi tõmblev nagu strobovalgus. Plaadi kaas sekundeerib sellele korrastatud segadusele väga elavalt.

Kohati on kogu kompott väga selle piiri peal, kus see kõik võib sama hästi kui see meeldib iga hetk ka vastu hakata. Tugevalt nihkes armastuslaul «Epilaator» või pulseeriv «Võrno veljed» võivad nii mõnestki taluvuspiirist üle astuda. Aga mis sellest, Chalice kannab endas head ja ausat sõnumit ja see on kõige olulisem, kuigi paljudele võib temaga kaasnev kirevus silmadele hakata. [d] MARTIN METS

[FILM]

Hot Fuzz

● Paistab, et kõik, mida näitleja Simon Pegg ja režissöör Edgar Wright puudutavad, muutub kulaks. Seda tõestas meile nii «Shaun of the Dead» kui ka miniseriaal «Spaced». 2007. aasta märulikomöödia «Hot Fuzz» oli selle kuningas Midase sündroomi järjekordseks tõestuseks.

Simon Pegg on seekord suurlinnapolitseni Nicholas Angel, kes on oma töös niivõrd tubli, et jätab ametivennad enda kõrval lausa halba valgusse. Ta suunatakse seetõttu Londonist väikelinna, kus pole aastaid ühtegi kuritegu sooritatud. Juba esimesel öhtul uues kodulinnas suudab ta pubist välja ajada hulga alaealisi õllesõpru ja tabada roolijoodiku, kes osutub tema tulevaseks partneriks. Rahulik väikelinn ei olegi enam nii vaikne, tagatipuks tabab linnakest sarimõrvade laine.

Peggi ja Wrighti filmid ei ole mitte üksnes pöördeid täis süžeedega, vaid ka filmižanrid vahetuvad omavahel, nii et vaatajal ei lasta ühega ära harjudagi. Kõik see esitatakse pealegi neile omase huumori ja varjatud (ja mõnikord natuke vähem varjatud) paroodiaga teiste filmide ja filmižanrite stampide pihta, mis teeb sellest filmist suurepärase meelelahutuse. [d] MARTIN METS

[RAAMAT]

Hercule Poirot. Hastingsi lahingud

Agatha Christie

● Seekord on ühtede kaante vahele pandud kolm Poirot'-lugu, milles lööb kaasa ka kapten Arthur Hastings – Hercule Poirot' abiline ja usaldusalune.

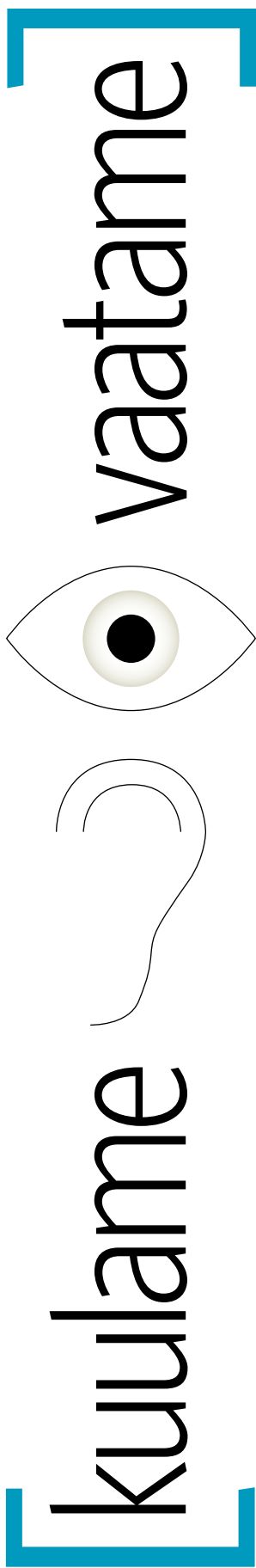
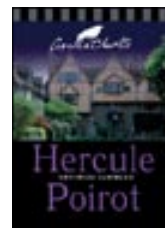
Hastings on alati veidi ebaõnnestuja mulje jätnud või vähemalt ei suuda ta mõelda sellisel tasemel nagu Poirot, kuid meenutage kas või paari Sherlock Holmes ja dr Watson.

Agatha Christie on kirjutanud 33 Poirot'-romani ja vaid kaheksas lööb kaasa Hastings. Mul on alati olnud tunne, et neid lugusid on oluliselt rohkem, mistõttu võib ju tõdeda, et ka Hastings on ikkagi atraktiivne tegelane, kes lugeja mällu sööbinud.

Ühtede kaante vahel on kolm lugu. «ABC mõrvad», kus lugeja on peaaegu lõpulehekülgedeni kindel, et mõrv on just see tegelane, kuid alles lõpus selgub, et see pole sugugi nii.

«Eesriie» on Poirot' viimane juurdlus, kus Hastings peab palju vaeva nägema. Vaatamata sellele ei suuda kapten sedagi mõistatust päris iseseisvalt lahendada ja saab Poirot'lt abi isegi teispoolsusest.

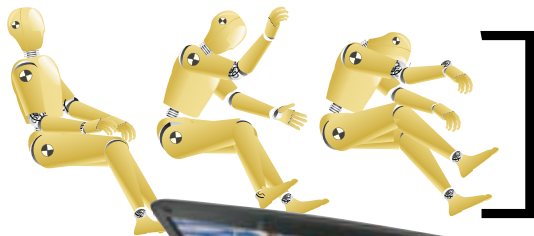
«Hercule Poirot. Hastingsi lahingud» on raamatuna üsna tüse tükki, seda nii mahult kui ka sisult. [d] MARKO TIIDELEPP

inimkatse

Meie toimetaja Sven elab 12 kuud 5000kroonise arvutiga.

Neljas kuu

Teisipäev, 6. jaanuar

Avastasin, et Ubuntu väike ajarakendus, mis rakenduste riba peal kella ja kalendrit näitab, oskab ka ilmateadet näidata. Valisin seadetest oma asukohaks Tallinna ning paari sekundi pärast ilmus kella kõrvale temperatuur ja pilvisust märkiv ikoon. Ja selle avastan ma alles nüüd, kolm kuud pärast kasutama hakkamist... Muide, ostsin eile ikkagi ühe 4pordise USB-jaoturi. Kaks USB porti arvuti küljes on siiski liiga vähe. Nüüd saan vähemalt kõik seadmed üheaegselt külge ühendada.

Kolmapäev, 7. jaanuar

Täna oli vaja ISO-tõmmis plaadile kirjutada. Henrikul polnud oma arvutis parasjagu sobivat tarkvara, kuna ta oli just hiljuti Windowsi üle installinud, ma siis ütlesin, et anna siia, ma kirjutan ise. Ma polnud seda varem Ubuntu all teinud, aga no kui raske see ikka olla saab, arvasin. Selgus, et ei olnudki. ISO-tõmmise kirjutamine DVD-toorikule on kukepea. Topeltklõps tõmmisefailil avas plaadikirjutamise dialoogiakna ja seal edasi piisas ühestainsast nupuklõpsamisest. Ei noh, megamugav.

Reede, 16. jaanuar

Tõin arvuti töö juurest koju. Mu koduse WiFi-võrguga saab arvuti ühenduse kohe, Ubuntu oskab tuvastada, et tegu on WPA2-võrguga, ja küsib kenasti parooli. Üldse on Ubuntu võrguühenduste haldus kõvasti intelligentsem ja mugavam kui Windowsi oma, kõik ühendusviisid on koondatud ühe ikooni alla ja nende vahel vahetamine on mugav. Teaduslikke mõõtmisi ma läbi pole viinud, aga kõik mu koduümbruses levivad võrgud leidis eMachines kenasti üles, ka need, mis minu teada on vähemalt saja-kahesaja meetri kaugusel üle hoovi ja üle tänava. Ühenduse stabiilsuse ja kiiruse osas on eMachines sama hea kui mu oma Thinkpad. Peaks vist kuhugi viletsama leviga kohta mine-ma ja siis võrdlema.

Pühapäev, 25. jaanuar

Kodus teleka ees, arvuti süles, istudes avastan, et ekraan on veidi liiga kõrge ja et üle selle serva ma oma madalal asuvat telerit päris hästi ei näe. Tavaliselt kallutaksin sel puhul ekraani veidi enam tahapoole, aga eMachinesi ekraani ei saa väga sügavale taha kallutada, ainult umbes 45kraadise nurga alla. Sama häda on paljudel odavatel sülearvutitel, kuid arvutit vaid laual kasutades seda sageli ei märka. Teine, mis

Ubuntu oskab kuvada põhjalikku aku olekugraafikut.

EMACHINESI ARVUTI ANDIS
PIKAAJALISSE TESTI PHOTOPOINT.

arvutit süles kasutades märksa rohkem häirib kui laual kasutades, on see, et puuteplaat asub klaviatuurile väga lähedal ja aeg-ajalt lähivad mu põidlad selle vastu, liigutades kursori kohalt. Niisama veebis brausides see ei sega, kirjutamisel küll. Katsun põidlad õhus hoida, aga vahel avastan ikka end trükkimast hoopis mõnele muule reale, kuna olen kursori mujale liigutanud. Puuteplaati välja lülitada ka ei saa, sest süles ei saa ma hiirt kasutada. Nõme. Vaja end spetsiaalselt sellega harjutada.

Neljapäev, 29. jaanuar

Olen sel kuul seda arvutit kotis kaasas kandnud, töölt koju ja tagasi. Iga kord arvutit seljas kaasas tassides vannun, et see jääb viimaseks korraks. 2,8 kilogrammi läbi linna kaasa vedada ei ole ju raske, aga mul on tavaliselt kotis ka muud tráni: raamatud, kaustikud, kaamera ja muu, mida sel päeval vaja.

Arvuti on üsna tugev, kotis ei paindu ega lähe lahti, vigastamise ohtu ei ole karta, selles osas on kõik tore. Ent üha enam süveneb minus mitterõõmivastamine nende suhtes, kes vabatahtlikult ostavad endale kolmekilose puraka ja seda iga päev andunult kaasa veavad. Ma arvan, et järgmisel kuul viin arvuti püsivalt tööjuurde tagasi ja jätan selle sinna, ei hakka mina seda niisama lõbu pärast siia-sinna tassima. Ei, eMachines on ikkagi lauasülearvuti.

[d] SVEN VAHAR

JÄRGMISEL KUUL

● Kas DVDde vaatamisest saab lõpuks asja või lükkab Sven probleemi veel kuu võrra edasi? Kas tal Ubuntu juba üle viskama ei hakka? Kas eMachines'i kõvaketta vahetamine on keeruline? Lugege järgmisel kuul.

Kuidas maailm töötab?

Inimkond mahuks Peipsi järve

Mis aastal ületab inimkonna mass meie koduplaneedi massi?

Üks päev
surikaatide seltsis

Pohmell - mis aitab
ja mis mitte?

Dakari ralli - tähtis
on leida õige suund

TARKADE KLUBI

VEEBRUAR 2009
Number 2 (26)
Hind 39.90

Eesti suusaedu salaretsept

Mati Alaver avab Eesti suusatamise tippu
viinud metoodika peensusi

Imeline mängiv laud, mis lubab
igäihel saada muusikuks

Kuidas töötab
käsigranaat?

Veebruarinumber müügil!

võiksem arvuti - suurem maailm sinu mikromaailm ...

*Stiilne ja väike sülearvuti internetikasutajale.
Tänu kauakestvale akule saate nautida
tõelist mobiilsust.*

Lenovo IdeaPad S10

10.2" WSVGA laiekraan
Intel® Atom™ N270 protsessor
1GB DDR2 operatiivmälu
160GB kiire 5400RPM kõvaketas
Intel® GMA 950 graafika
Microsoft Windows XP® Home
Bluetooth, WiFi, 1,3 M veebikaamera,
USB2.0, mälukaardilugeja
Aku kestvus kuni 6 tundi
Kaal 1,3 kg. Garantii 1 aasta
Saadaval musta, valge ja puna värvi

Hind: 5 990.-

*Uus mudel!
Eksklusiivse disainiga üllikerge sülearvuti.*

HP Compaq mini 700EN

10.2" WSVGA laiekraan
Intel® Atom™ N270 protsessor
1GB DDR2 667mhz operatiivmälu
160GB 5400rpm kõvaketas
Intel® GMA 950 graafika
Microsoft Windows XP® Home
WiFi, Bluetooth, veebikaamera,
USB2.0, mälukaardilugeja (SD/MMC)
Kaal 1,2 kg. Garantii 1 aasta

Hind: 6 150.-

Kompaktne ja kasutajasõbralik kaaslane.

Acer Aspire ONE

8,9" WSVGA laiekraan
Intel® Atom™ N270 protsessor
1GB DDR2 operatiivmälu
160GB kiire 5400RPM kõvaketas
Intel® GMA 950 graafika
Microsoft Windows XP® Home
WiFi, 1,3 M veebikaamera,
USB2.0, mälukaardilugeja
Kaal 0,95 kg. Garantii 1 aasta

Hind: 4 950.-

mikromaailm

www.mikromaailm.ee
pood.mikromaailm.ee